

Dražja gradnja ob nižjih kreditih

stran 3

NASLOV

Leto XXXIII

Št. 12

Murska Sobota,
13. februarja 1981

CENA 4 DIN

VESTNIK

VESTNIK ŠE NAPREJ DVAKRAT TEDENSKO?

Po zadnjih podražitvah (papir in stroški tiska povprečno za 43 odstotkov, poština skoraj za 100 odstotkov) se je tudi naš pokrajinski list Vestnik znašel v nemajhnih težavah. Zaradi neurejenih sistemskih rešitev pri zagotavljanju materialnih sredstev ter ob nezadostnih lastnih prihodkih je postal položaj zaskrbljujoč in pred ustvarjalce domačega lista se je zastavilo vprašanje: Kako naprej!

O teh vprašanjih so razpravljali tudi delegati skupščine Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, ki so menili, da na področju informiranja ne bi smeli iti občutnega koraka nazaj, zato bo potrebno napeti vse sile in poiskati manjkajoča sredstva. Ob sedaj dogovorjenih sredstvih bi bilo potrebno obseg Ve-

stnika skrócić za 38 odstotkov, kar pa ni sprejemljivo, saj bi to pomenilo manj kot 20 strani obsega tedensko. Po mnenju uredniškega odbora je najmanjši še sprejemljiv obseg 26 strani tedensko, za tak obseg in ob predlogu, da ostane Vestnik še naprej poltednik (razen v poletnih mesecih, kar je treba posebej dogovoriti), pa bi bilo potrebno zagotoviti še 1.915.350.000 dinarjev dodatnih sredstev. Člani skupščine so predlagali, da bi manjkajoča sredstva zbrali z zvišano naročnino (350,00 dinarjev letno) ter z akcijami v združenem delu. O predlogih in zaključkih, ki so bili sprejeti na seji skupščine, bodo razpravljala občinske konference socialistične zveze, dokončno pa bodo potrjeni na naslednji seji skupščine zavoda.

ŠTEVANOVC — Dvorana števanovskega kulturnega doma je bila minuli torek zasedena, kot se to zgodi ob redkih priložnostih. Tokrat so se zbrali starejši in mlajši domačini; prišli so tudi narodnostni funkcionarji v Porabju, študenti in profesorji s katedre za slovenski jezik na visoki učiteljski šoli v Szombathelyju, Makoš banda in folklorna skupina iz Sakalovec in drugi, da bi prisostvovali proslavi v spomin na Franceta Prešerna in v počastitev slovenskega kulturnega praznika, ki so jo prvič pripravili v Porabju. (Več o tem pomembnem dogodku v prihodnji številki).

Foto: J. GRAJ

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE LJUBLJANA, POSLOVNA ENOTA POMURSKI SEJEM

Letos kmetijski in gradbeni sejem

KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM BO OD 21. DO 30. AVGUSTA, SEJEM GRADBENIŠTVA PA OD 28. SEPTEMBRA DO 4. OKTOBRA.

Na Pomurskem sejmu letos ne bo spomladanskega sejma Električna in elektronika v kmetijstvu, ampak se bodo vrata na razstavišču odprla šele 21. avgusta, ko bo »startal« 19. kmetijsko-živilski sejem. Na njem bo tudi letos zelo živahno, kajti program je zelo pester. Kot prvo omenjamo govedorejsko razstavo, na katero bodo pripeljali plemensko živino rejci s stičišča treh dežel: avstrijske Štajerske, madžarske županije Zala in Slovenije. Prav tako bo letos tudi razstava plemenskih svinj, potem perutninarstva razstava, ki pa bo, kot ocenjujejo, ščasoma prešla v posebno sejemsko prireditev, ki naj bi bila vsako drugo leto. Letos bodo na kmetijsko-živilskem sejmu tudi ocenjevali meso in mesne izdelke, prav tako pa tudi vina. Med letošnje novosti lahko uvrstimo tudi prikaz drevsničarstva in delovanje jugoslovanskih inštitutov za požlahtnjevanje koruze. Dan pred začetkom sejma bodo v Lutvercih startali tudi traktoristi, udeleženci tekmovanja v oranju. Gre za republiško tekmovanje, na katerem bo sodelovalo okrog 80 traktoristov. Prireditelji nameravajo sejemsko ponudbo popestriti še s tekmovanjem mehanikov, ki bodo morali v najkrajšem času odpraviti napako na traktorju. To pa seveda še ni

vse, kar pripravljajo v Gornji Radgoni: na sejmu bo tudi letos moč videti številno kmetijsko mehanizacijo, v času sejma pa bo tudi več različnih predavanj in raznih kulturnih in zabavnih prireditev.

Letos bo razstavišče v Gornji Radgoni za javnost zelo pozno oživel, kajti tudi druga sejemski prireditelji: sejem gradbeništva, bo pozno. Zdi se, da bi bilo koristneje tako razstavo pripraviti v spomladanskih mesecih, ali pa še prej, torej na začetku gradbene sezone, ko bi obiskovalci sejma — graditelji stanovanj — lahko dobili prenekatero idejo pri gradnji hiše oziroma končnih delih. Tehnologija gre nenehno naprej, pa tako tudi v gradbeništvu, zato je res prava škoda, da graditeljev ne bodo seznanili z novostmi bolj zgodaj. No, po drugi strani pa si bodo razstavljene eksponate s področja gradbeništva z večjim navdušenjem ogledovali tisti, ki bodo gradili prihodnje leto. Ogled sejma gradbeništva jih bo verjetno spodbudil, da bodo čez jesen in zimo nabavili gradbeni material, ki ga bodo videli na sejmu. Pa ne samo z materialom, ampak tudi z novimi načini gradnje se bodo obiskovalci lahko seznanili. Prikazani pa bodo tudi gradbeni stroji, orodje in pripomočki za razna druga obrtniška dela v

gradbeništvu. Prireditelj sejma gradbeništva je prepričan, da bo tudi ta oblika sejemске dejavnosti v Gornji Radgoni »vžgala«, posebej pa še zato, ker v Sloveniji tovrstnega sejma nimamo, pač pa je v Zagrebu vsako drugo leto. Bodo Radgončani s sejmom gradbeništva izpopolnili vrzel? Upajmo. Moti le čas med sklenitvijo kmetijsko-živilskega sejma in začetkom gradbenega; komaj 28 dni je med njima.

Pred nami je torej letošnja sejemski ponudba v Gornji Radgoni. Zdaj, ko smo zvedeli za sejem gradbeništva, vidimo, da to razstavišče ne namerava povsem koristiti kmetijstvu, ampak tudi drugim dejavnostim. Res je sicer, da bo gradbeni sejem vsako drugo leto, vendar se zdi, da bi bilo veliko bolj prav, ko kmetijstva ne bi mešali z gradbeništvom. Pomurski (kmetijski) sejem bi moral ostati povsem zvest svoji prvotni usmeritvi, torej kmetijstvu in živilstvu in dejavnostim, ki so s tem neposredno povezane. Tega pa je mnogo! »Perutninarji« na primer, si želijo svoj sejem. Če bi ga radi imeli, saj je ta dejavnost v naši pokrajini, enako pa seveda v ostalih predelih Slovenije, zelo razširjena, zakaj jim ne bi ustregli že zdaj.

S. SOBOČAN

Andrejci pred pomladjo

stran 24

V Odrancih se čas
ni ustavljal

stran 24

LETNO PRODA
100 BIKOV

stran 6

Organiziran oddih
delavcev je nuja

stran 4

Naša stališča v New Delhiju

Na ministrski konferenci nevrščenih dežel v New Delhiju, na kateri sodeluje preko sto delegacij, kot gost pa je prisoten tudi generalni sekretar OZN Kurt Waldheim, je naš sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec obrazložil jugoslovanska stališča. Nujno je — je dejal Vrhovec

— da energično zahtevamo brezpogojni umik Izraela z vseh arabskih ozemelj, ki jih je okupiral leta 1967; da damo vso podporo narodnostnim pravicam Palestinecev ter da zahtevamo priznanja PLO kot edinega predstavnika palestinskega ljudstva.

Krizno žarišče na jugovzhodu Azije grozi, da se bo razširilo v spopad širših dimenzij, prav tako pa tudi z nemirom gledamo na nevarnost, ki jih povzroča nadaljevanje afganistanske krize.

Želimo, da se rešitev za to krizo najde v političnih okvirih, da afganistansko ljudstvo samo odloča o svojem načinu življenja. Nadaljevanje spopada med Irakom in Iranom povzroča težko človeško in gmotno pustošenje v teh deželah, slabi njuno neodvisnost in onemogoča njun razvoj, je dejal Vrhovec.

Naša konferenca bi morala priporočiti OZN — je nadaljeval — da sprejme deklaracijo o nedopustnosti intervencij in vmešavanja v notranje zadeve drugih držav. Vrhovec je tudi dejal, da smo vse bolj zaskrbljeni zaradi sporov in spopadov med posameznimi nevrščenimi državami oziroma znotraj našega gibanja. Razlike v stališčih nevrščenih dežel o posameznih velikih problemih in krizah v svetu so tudi dejstvo, s katerim se soočamo. Zavedamo se, da so te razlike včasih takšne, da onemogočajo našemu gibanju, da bi skupno delovalo. Obstoj razlik pa ni razlog za to — je poudaril Vrhovec — da bi našo pozornost in angažma usmerili samo na tista vprašanja, o katerih obstaja polno soglasje med nami. To bi nas peljalo v pasivizacijo, kar si želijo naši nasprotniki.

Neznanka ob nafti

V Sovjetski zvezi naj bi se odločili za dva ukrepa: podražitev nafte in zmanjšanje naftnih dobav v Zahodno Evropo. Novica je spet sprožila ugibanja o zalogah nafte v Sovjetski zvezi, kajti že od leta 1979 pristojno moskovsko ministrstvo ne objavlja statističnih podatkov o tem. Po podatkih CIA (ameriške obveščevalne službe), naj bi bila Sovjetska zveza že 1985 l. prisiljena dnevno izvoziti okrog 450 tisoč sodov nafte, kar pomeni polovico količin, ki jih načrpa Iran. Po tej oceni bi utegnili sovjetska konkurenca na svetovnem naftnem tržišču imeti daljnosežne posledice.

Svedsko raziskovalno podjetje Petro Studies pa je svet presenetilo s popolnoma drugačnimi trditvami, ki postavljajo ocene CIA na glavo. Po trditvah Svedov naj bi imela Sovjetska zveza na področju zahodne Sibirije 619 milijard ton kakovostne in razmeroma preprosto dostopne nafte. To pa je več kot še enkrat toliko kot naj bi bile vse doslej dokazane svetovne naftne rezerve. Sovjetska zveza ni potrdila ali ovrgla nobene od navedenih, precej nasprotujočih si ocen Zahoda.

Delitev na „prave“ in „neprave“

Sovjetska revija »Novoje vremja« trdi, da se države lahko opredeljujejo samo glede dvojnega: ali so na strani imperalizma ali na strani socializma. Po tej logiki obstajajo tudi v gibanju nevrščenih »režimi progresivne orientacije«, med katere štejejo Kubo, Vietnam, Laos, Angolo, Etiopijo, Nikaragvo, Afganistan, ki postavljajo na prvo mesto protimperialistični boj, v katerem so dežele socialističnega sveta »njihov resnični prijatelj in zaveznik«.

To so sicer že stare trditve blokovskega gledanja na gibanje nevrščenih, ki ne upoštevajo, da je med poglavitnimi značilnostmi nevrščenosti prav nasprotovanje blokovski delitvi sveta. Gibanje nevrščenih izhaja iz prepričanja, da globalna delitev sveta na bloke ne more pripeljati iz nasprotij sodobnega sveta, ki bi odprla pot demokraciji mednarodnih odnosov.

Takšna delitev na »prave« ali »progresivne«, ki imajo prijatelje v socialističnih deželah in na »neprave«, ki da v gibanju niso »vselej dovolj konstruktivne« kaže na blokovsko strategijo navezovanja.

Rusi v dveh dneh v Hamburgu

(II.)

Ali je to, da so Francozi razvili »nevtronsko bombo«, spremenilo razmerje strateških sil?

Razmerje strateških sil ne, pač pa bo izdelava teh bomb brez dvoma vplivala na našo jedrsko udarno moč v Evropi. Upam le, da bodo Francozi zdaj tudi v resnici izdelali tako imenovano nevtronsko bombo z zmanjšano eksplozivno močjo in povečanim žarčenjem.

Ali ne bi morale tudi Združene države razviti nevtronsko bombo?

To je v Evropi vroče železo. Neobjavljen sklep Carterjeve vlade, da tega orožja ne bomo izdelovali — potem ko je dobil soglasje zaveznikov, da jo bodo proizvajali — je povzročil veliko vroče krvi.

Združene države bi seveda morale izdelovati to orožje. Lahko bi ga uporabili neposredno pred svojimi vrstami proti velikanskemu številu ruskih tankov, s katerimi se bomo vsekakor srečali. Z njimi bi zaustavili sovražnikove tanke, ne da bi pri tem ogrozili svoje ljudi. Jedrsko orožje, ki ga imamo danes v Evropi, ima desetkrat večjo eksplozivno moč in bi bilo zato nevarno tudi za naše enote. Rad pa bi poudaril, da je odločitev, ali bomo izdelovali to orožje ali ne, zadeva našega političnega vodstva.

Kaj je s Turki? V kakšnem stanju je njihova vojska danes?

Turčija ima prvorazredne vojske, ki se bodo vsekakor bojevali. Ie njihovo orožje je večinoma še iz časov druge svetovne in korejske vojne. Če naj bi vojska opravljala

pomembne naloge na južnem krilu NATO, nujno potrebujemo moderno opremo za 5 do 6 milijard dolarjev. Mnogi ljudje v Združenih državah so proti vojaški pomoči Turčiji, ker menijo, da bi lahko škodila grškim interesom. Pri tem pa obema državam grozi največja nevarnost od Sovjetske zveze in Varšavskega pakta.

Vedno se sliši, da je severni blok NATO slabo zavarovan. Ali bi se lahko tam uspešno uprli sovjetskemu napadu?

To bi bilo odvisno od moči napadajočih enot. Prav gotovo bi morali Norveški poslati okrepitev. Pred nekaj časa so Norvežani postavili vprašanje o preventivni dodelitvi ameriške opreme za takšne okrepitevne enote. Združene države so s tem soglašale, vendar se zdaj očitno Norvežani ne morejo odločiti, da bi dali svoj pristanek. Če se ne bodo kmalu odločili, se bojim, da bodo ZDA za to predvidena sredstva uporabile v druge namene — kar bi pomenilo za zavezniško vrhovno poveljstvo v Evropi — in Norveško — izgubo dragocene obrambne možnosti.

Ali dobivate dovolj podatkov o oboroženih silah Varšavskega pakta ali pa obstoji možnost drugega Pearl Harbourja?

Kot vrhovni poveljnik ameriških oboroženih sil v Evropi dobivam iz ZDA vsak dan dovolj tajnega materiala, da si lahko ustvarim sliko, kaj se dogaja na področju Varšavskega pakta, pa tudi v drugih predelih sveta.

Kot poveljnik NATO pa

seveda dobim od drugih zaveznikov le to, kar mi hočejo pokazati. Nikoli ne vem, kaj mi prikrivajo. Zategadelj želimo tukaj v mojem štabu ustanoviti integrirano multinacionalno obveščevalno službo, v čemer prav dobro napredujemo.

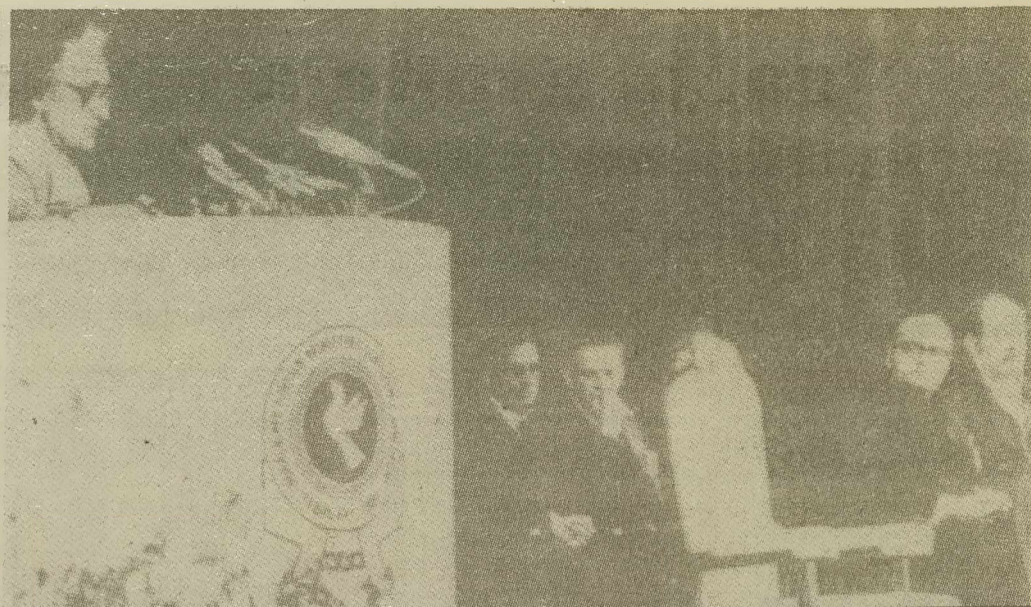
Mnogi vojaški strokovnjaki trdijo, da bi bili lahko Rusi v primeru vojne v dveh dneh v Hamburgu in v enem tednu v Antwerpnu. Ali je res?

To je odvisno od nekaterih težko določljivih dejavnikov: koliko vnaprej bi bili opozorjeni, ali bi sovjetska armada napadla, tako kot pri vdoru v Čehoslovaško, kar z manevrov v NDR, kako hitro lahko računamo z odločitvami političnega vodstva NATO. Glede tega ne bi govoril o nobenih predpostavkah.

Ali bi imeli v primeru, če bi bili vrhovni poveljniki ruskih oboroženih sil, pomisleke, preden bi napadli vojske NATO?

Prav gotovo. Ne samo zaradi armad kot takšnih, marveč tudi zaradi na fleksibilnosti obrambnih sredstev zgrajeni strategiji NATO, ki nasprotnika prestraši že s tem, da ga pušča v negotovosti glede tega, kako bi reagiral na napad. Ob soglasju političnega vodstva nam ta strategija v vsakem trenutku dopušča eskalacijo, in Sovjeti to vedo. Vedno morajo računati s tem, da bodo prešli od konvencionalnega k jedrskemu orožju. Ta negotovost je po mojem mnenju poglavitni dejavnik preprečevanja vojne.

Prihodnjič: NAJBOLJ NEVARNO OBMOČJE

Indijska predsednica Indira Gandhi je v svojem pozdravnem govoru na konferenci zunanjih ministrov nevrščenih dežel v indijskem glavnem mestu pozvala svetovno javnost k miroljubnem razreševanju mednarodnih sporov.

Zloraba organizacije

V Beogradu se je začelo sojenje generalnemu sekretarju združenja publicistov Srbije Ljubi Mićunoviću za krajo okrog 430 tisoč dinarjev v poslovanju tega združenja. Jugoslovanski javnosti je že znano, da je v tem združenju delovala delovna skupnost, ki se je ukvarjala z založniško dejavnostjo: poleg tega pa izdajala tudi razne albume, formularje in drugo ter za sodelovanje v teh poslih, ki so obsegali tudi razne seminarje, bogato honorirala kakih 430 ljudi. Vse to je delovalo pod firmo organizacije publicistov, čeprav članstva dejansko ni bilo, ker so se zainteresirani publicisti polagoma izključevali iz te organizacije, ki je bila po nazivu njihova, dejansko pa je postala zalata jama pridobitništva za ljudi, ki dejansko niti niso bili publicisti.

Motivacija za pridobitništvo je bila nejasnost financiranja organizacije združenja občanov, kakor je nastalo združenje publicistov Srbije, a šele potem, ko je propadel poskus, da se formira kot Zveza publicistov Jugoslavije. Videti je bilo namreč, da združenje občanov mora imeti neko obliko pridobivanja dohodkov, ker članarina v začetku ni bila podlaga za njegov obstoj, iz proračunskih sredstev pa to združenje ni bilo financirano, ker ustreznih predhodnih postopkov za to ni bilo. Tako se je iz prvega tiskanja zbornika z nekega posvetovanja o varovanju tradicij NOB razvila založniška dejavnost, ki ji ni bilo videti kraja.

Združenje publicistov Beograda oziroma njegova delovna skupina je delovalo na neverjeten način: preden je bila knjiga v tiskarni, so jo mnogi akviziterji, menda jih je bilo okrog 130 po vsej Jugoslaviji, že razprodali in omenjeni

PISMO IZ BEOGRADA

generalni sekretar, ki ni bil na čelu drugih sekretarjev, saj je bil edini sekretar združenja, je pred tiskanjem te knjige denar že porabil in že plasiral prodajo nove knjige.

To je bilo dejansko življenje na kredit, kajti po izidu vsake knjige, albuma, formularja itd. so se dolgovi tiskarnam in drugim sodelujočim organizacijam večali in večali, kakor se je večal tudi navidezni promet v milijarde starih dinarjev skupnega prihodka. Bilo je to kot goljufija milijarderja, ki si je najprej sposodil dolar, nato si je sposodil dva dolarja, da bi vrnil prvi dolg, nato si je sposodil štiri dolarje itd. Ta mož je bil sicer videti poštenjak, ker je dolgove vedno plačeval, ne da bi kdo vedel, da gre denar iz vedno večjih posojil. Podobno je deloval tudi omenjeni Mićunović.

Vsa prizadevanja članstva, da bi se postavile stvari z glave na noge, da bi se namreč organizacija znebila parazit-ske delovne skupine, so ostala neuspešna, ker se je »generalni« sekretar skrival za vplivnimi ljudmi, ki niso bili imuni na nezasluzeni denar, ki so si ga lahko na ta način kopicili in hkrati niso želeli delovati tako kot je bilo zapisano v statutih, po katerih bi morali biti osnovna organizacija sekcije kot osnovne organizacije, iz aktivnosti katerih bi se morala organizacija razraščati.

Najbolj zgovorno je dejstvo, da se je Združenje publicistov Beograda spremenilo v Zvezo publicistov Srbije, tako da je bilo mestno združenje ukinjeno z nastankom zveze. To namreč pomeni, da Zveza publicistov Srbije ni imela za osnovo združenj publicistov v Srbiji, temveč so organizatorji menili, da je zveza drugo ime za isto organizacijo in da se je organizacija spremenila iz združenja občanov v družbeno organizacijo. Toda to o Zvezi so morali vedeti, kajti ob poskusu, da bi napravili Zvezo publicistov Jugoslavije, so bili obveščeni, da to ni mogoče, dokler ni v republikah in pokrajinah združenj, katerih zveza bi bila združujoča organizacija na ravni federacije.

Tako se zdi, da je bilo zaradi nejasnosti okrog snovanj združenj občanov v Beogradu in Srbiji (saj Zveze publicistov Srbije ni bilo mogoče formirati mimo ustreznih organizacij oziroma SZDL) mogoče zlorabiti organizacijo združenja občanov. Morebiti pa je bilo pri tem tudi kaj drugega, da je kdo kje želel kompromitirati to instucijo in so zato dopustili negativen razvoj tega združenja.

V. Širec

Telegrami

NEW YORK — Ameriški predsednik Reagan je izjavil, da bodo morali občutno zmanjšati zvezne izdatke, ki znašajo zdaj že več kot 650 milijard dolarjev.

LUANDA — Kakor je sporočila komisija za ugotavljanje rasističnih zločinov v Zahodni Afriki, so v južnoafriški vojski, ki se vojskuje v Namibiji, tudi tuji plačanci iz ZDA, Francije, Belgije in Izraela.

LONDON — Predsednik palestinske osvobodilne organizacije Jaser Arafat je pripravljen posredovati v prid ureditvi sedanjega položaja v Afganistanu, če bo afganistansko ljudstvo to želelo od mene, kakor je dejal v nekem intervjuju.

TEHERAN — Ameriško novinarsko Cynthia Dwyer, ki so jo pred devetimi meseci ujeli v Teheranu pod obtožbo, da se je ukvarjala s špionažo, bodo kmalu pregnali iz Teherana, kot je to sporočil upravnik teheranskih zaporov.

TOKIO — Na Japonskem so v vrsti manifestacij zahtevali naj Sovjetska zveza Japonski vrne štiri otoke v Kurilskem arhipelagu.

DUNAJ — Izdelovanje nevtronske bombe potiska svet vse bliže k robu prepada, je izjavil bivši švedski premier Olof Palme, ki sedaj predseduje tako imenovani »Palmejevi komisiji za varnost in razorožitev«.

KUVAJT — V kratkem bodo prvič po iraško-iranskem spopadu ponovno odprli letališče v Bagdadu za civilni promet.

BEOGRAD — Naše delovne organizacije so lani izvozile v afriške države v razvoju južno od Sahare za okoli 299 milijonov dolarjev blaga, kar je za 24 odst. več kot leta 1979.

PARIZ — Časopis »Le Figaro« je ob konferenci nevrščenih v New Delhiju zapisal: »11. februarja bo natanko dvajset let, ko se je petindvajset dežel v razvoju zbralo v Beogradu pod taktirko trojice velikih dirigentov mednarodne politike: Nahruga, Tita in Naserja. Kljub silovitim polemikam je ozračje v New Delhiju sproščeno, nihče ne želi dramaturizirati. Konferenca tako ne bo pomenila ne novega štarta ne razkola.«

Telegrami

Dražja gradnja ob manjših kreditih

Vse kaže, da samoupravni družbeno-ekonomski odnosi v gradbeništvu niso najboljši, zato je potrebna temeljita analiza o teh odnosih, ki naj bi jih obravnavali na programski seji občinske konference ZKS Lendava. V pripravah na konferenco pa bi veljalo razčistiti aktualna vprašanja prostorskega planiranja, komunalnega oprem-

ljanja zemljišč, izvajanja gradbenih del in stanovanjske gradnje, zlasti usmerjene. Kaj se je v zadnjih petih letih dogajalo na tem področju v lendavski občini? Pri usmerjeni družbeni gradnji je bilo ugotovljeno, da so gradbeniki zgradili 222 stanovanj. V minulih petih letih se je zbralo za stanovanjsko gradnjo nekaj nad 43 milijonov

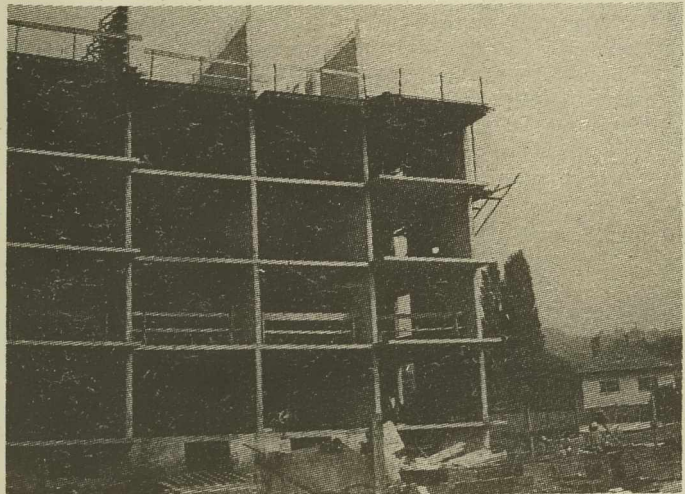
dinarjev, od tega je bilo za družbeno gradnjo porabljenih 70 odstotkov, 30 odstotkov pa za kreditiranje individualne stanovanjske gradnje. Višja cena za kvadratni meter zgrajene stanovanjske površine pa je povzročila, da se je zmanjševal odstotek kreditiranja nakupa stanovanj.

Medtem ko so OZD 1976. leta dobila za nakup stanovanja 75 odstotkov kredita, je ta procent v lanskem letu padel na 20. 1976. leta je po podatkih stanovanjske skupnosti Lendava bila povprečna cena za kvadratni meter stanovanjske površine nekaj nad 6 tisoč dinarjev, da bi konec lanskega leta bilo potrebno za kvadratni meter odšteti že skoraj 14 tisoč dinarjev, kar pomeni, da se je cena samo v petih letih povečala za 2,26-krat. V Lendavi menijo, da so te cene previsoke, še posebej pa je visoka cena komunalnega opremljanja zemljišč. Nobena skrivnost ni, da je danes treba za gradbeno parcelo odšteti tudi po 200 tisoč dinarjev. Posledice takšnih cen, se odražajo v tem, da je vse več občanov, ki gradbene parcele iščejo zunaj urbanističnega območja, v okolici

Lendave, še posebej v Čentibi, Trimlinih in Dolgi vasi.

Pa še nekaj o uredničenju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu lendavske občine. Temeljni nosilci vseh odločitev v stanovanjskem gospodarstvu bi morali biti delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih. Ali so res, ali res lahko vplivajo na cene, prostorsko planiranje in komunalno opremljanje zemljišč? Samoupravna organiziranost in delovanje delegatskega sistema na stanovanjskem področju ne more ostati le pri večji ali manjši sklepčnosti na zborih skupščine, ko se vendarle ugotavlja preslaba vsebinska naravnost in premalo tvornosti pri oblikovanju politike. Nanizal sem le nekaj ugotovitev, veliko več jih je še, o katerih bi bilo potrebno razpravljati na bližnji programski konferenci ZKS, poprej pa bi veljalo o stanovanjski problematiki spregovoriti odkrito tudi v osnovnih organizacijah ZK, bodisi v združenem delu ali krajevnih skupnostih.

Jani D.

Start v novo srednjeročno obdobje je bil tudi na področju stanovanjske gradnje uspešen. Letos naj bi v Lendavi zgradili 78 družbeno najemnih stanovanj, kar je v primerjavi z lanskim letom (56) veliko več. Kakšna pa bo cena za kvadratni meter stanovanjske površine?

LENDAVA

Združevanje strokovnih služb SIS

Komite občinske konference ZKS Lendava je na svoji zadnji seji razpravljal o predlogu združevanja nekaterih strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti. Gre za predlog organizacije strokovne službe samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti socialnih služb. Samoupravna organiziranost naj bi zajela občinsko zdravstveno skupnost, skupnost otroškega varstva, skupnost socialnega skrbstva in skupnost socialnega varstva, za vse pa bi strokovno delo opravljala služba za splošne in pravne zadeve, analitsko-statistična in finančno-računovodska služba. Prav je, da se skušamo organizirati čim bolj ekonomično, saj je vsak privarčevani dinar dobrodošel, nekaj podobnega pa bi nemara kazalo napraviti tudi za druge samoupravne interesne skupnosti, saj se med delavci večkrat sliši, da prav službe porabijo veliko denarja, ki bi ga sicer lahko namenili za razvoj te ali one dejavnosti. Na seji so spregovorili tudi o pripravah na prihodnjo programsko sejo občinske konference ZKS, ki naj bi bila posvečena razreševanju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov v gradbeništvu.

Jani D.

S SEJE IZVRŠNEGA SVETA V MURSKI SOBOTI

ZA NEPRETRGANO DELO

Po razpravi o predlogu programa dela občinskega izvršnega sveta za letošnje leto je na seji stekla živahna razprava o delovnem gradivu, s katerim bodo v duhu ustavnih dopolnil vsebinsko spremenili oziroma dopolnili statut in poslovnik občine. Zavzeli so se, da variantne predloge pri posameznih določilih črtajo in dajo v javno obravnavo take predloge, ki nakazujejo daljše mandate. Razlogi za to odločitev naj bi bili v dejstvu, da je potrebno na ravni občinske skupščine in občinskega izvršnega sveta prav tako pa tudi v delu posameznih zborov zagotoviti kontinuiteto (nepretrganost) dela in se obenem ravnati po potrebah, možnostih in kadrovskih razmerah, kakršne so v občini Murska Sobota.

Nič manj živahno ni bilo pri obravnavi nalog občinskega izvršnega sveta v zvezi z zmanjševanjem administrativnih služb. Kot so poudarili, tovrstna akcija že teče — omenjena so bila prizadevanja pri združevanju strokovnih služb za samoupravne interesne skupnosti — in gre torej le za njeno nadaljevanje. Oblikovali bodo poseben koordinacijski odbor na ravni občine, poseben odbor v upravi občinske skupščine in odbore za samoupravne interesne skupnosti s področja gospodarstva in negospodarstva. Podobne delovne skupine bodo delovale tudi po delovnih kolektivih. Vsa omenjena telesa bodo morala kar najhitreje izdelati program aktivnosti v zvezi z ugotavljanjem administrativnih služb in družbene režije in do konca marca posredovati konkretne podatke občinskemu komiteju za planiranje in družbeno-ekonomske odnose.

Br. Žunec

BELTINCI

Dobili avtocisterno

Gasilsko društvo Beltinci je v preteklem obdobju opravilo pomembno vlogo na področju požarnega varstva, hkrati pa se tudi uveljavilo pri najrazličnejših akcijah krajevne skupnosti. To so ugotovili na letnem občnem zboru, ko so ocenjevali dosedanje delo in se dogovarjali o bodočih nalogah.

Gasilsko društvo Beltinci, ki šteje skupno 61 članov in ima dolgoletno tradicijo, saj po nekaterih informacijah obstoja že sto let, ima tudi pionirsko desetino. Kljub vsemu pa s številnim stanjem niso zadovoljni, temveč si bodo prizadevali v svoje vrste vključiti več članov, zlasti iz vrst mladih. Društvo vsako leto uspešno organizira, skupaj z ostalimi dejavniki v KS,

tombolo. Največja pridobitev za beltinske gasilce pa je vsekakor nova avtocisterna, ki je veljala nekaj nad 662.000 dinarjev. Dogovorili so se, da bodo očistili vodnjake in hidrante v naselju, dogradili gasilski dom in uredili centralno kurjavo. Tudi v prihodnje bodo tesno sodelovali s krajevno skupnostjo in ostalimi organizacijami ter društvi pri najrazličnejših akcijah. Ugotovili so, da tako sodelo-

vanje lahko koristi tudi pri hitrejšem razvoju kraja.

F. M.

LENDAVA

Kako in katera društva delujejo?

Koordinacijski odbor za delovanje družbenih organizacij in društev pri občinski konferenci SZDL Lendava je te dni dal v javno razpravo gradivo o aktualnih nalogah na področju nadaljnega razvoja prostovoljnega dela in združevanja delovnih ljudi ter občanov v društvih in družbenih organizacijah. Javna razprava, ta bo organizirana v vseh družbenih organizacijah in društvih, teh pa je v lendavski občini nekaj nad 100, bo trajala do konca tega meseca, strniti pa jo bodo na programski konferenci v marcu. Na prvi pogled se bo morda komu zdelo, da bo šlo za obrobno razpravo, vendar temu ni tako. V zadnjih letih je namreč tudi v lendavski občini opaziti, da delo v nekaterih društvih hromi, to pa zaradi pomanjkanja sredstev, prostorov in kadrov. Ker gre v lendavski občini tudi za specifično dvojezičnost, bo veljalo o problemu toliko bolj poglobljeno razpravljati.

Če vzamemo velikost občine in število prebivalstva, bi lahko dejali, da imamo kar precej društev in družbenih organizacij. Žal pa je veliko tudi takih, ki delujejo bolj skromno. Veljalo bi omeniti, da so med najbolj delavnimi gasilska društva, v zadnjem času pa tudi nekatera kulturna društva, medtem ko se o nekaterih društvih niti ne ve kaj delajo, ali če sploh delajo. Javna razprava naj torej ne bi bila površna, saj gre za pomembno področje, za področje interesnega delovanja delovnih ljudi in občanov in ne nazadnje tudi za jasno podobo, kako daleč smo pri prostovoljnem delu v lendavski občini.

Jani D.

Večja odgovornost za usposabljanje komunistov

Ko so v občinski organizaciji zveze komunistov v Murski Soboti načrtovali program idejno-političnega usposabljanja v tej izobraževalni sezoni, so imeli pred očmi, da se mora v razne oblike marksističnega izobraževanja in idejno-političnega usposabljanja vključiti sleherni komunist. Tako je naravnano tudi idejno-politično usposabljanje komunistov v letošnjem letu, ko so še posebej zaostri odgovornost za usposabljanje v organizacijah zveze komunistov, zlasti pa v vodstvih osnovnih organizacij kakor tudi vodilnih delavcev-komunistov. Temu je prilagojeno tudi kadrovanje v raznolike oblike idejno-političnega usposabljanja, pa najsi gre za seminarje za novosprejete člane ZK, občinsko politično šolo, posebni program izobraževanja v osnovnih organizacijah, dopisno šolo marksizma, vključevanje v trimesečni seminar teorije in prakse marksizma, ki poteka na regijskem nivoju, ali pa za usposabljanje vodstev OO ZK, članov konference in aktiva komunistov delavcev — neposrednih proizvajalcev. Povsod je takšno idejno-politično usposabljanje komunistov iz murskosoboške občine usmerjeno mobilizacijsko, program pa bodo stalno dopolnjevali z aktualnimi nalogami družbeno-političnega življenja.

Tako so že izvedli usposabljanje predavateljev za izvajanje prvih dveh obveznih tem v osnovnih organizacijah zveze komunistov. To sta: Družbenoekonomski pogoji za nastanek marksizma in teoretični viri marksizma ter Marksistična dialektika, medtem ko so predavanje v zvezi z revizijo marksizma opravili že prej. Ostale teme: Razredi, razredni boji in vloga delavskega razreda, Oblike družbene zavesti s poudarkom na religiji in na dialektična soodvisnost baze in družbene zavesti, pa bodo obravnavali konec februarja oziroma v začetku marca. Inštruktažo za posamezne teme pripravlja komisija za idejno-politično usposabljanje pri občinski konferenci zveze komunistov v sodelovanju s tukajšnjo delavsko univerzo.

Kot predvidevajo, bo v soboto, 21. februarja, pričel z delom seminar za novosprejete člane zveze komunistov, za čigar usposabljanje so še posebej odgovorne osnovne organizacije zveze komunistov. V ta seminar bodo vključili vse tiste komuniste, ki so bili v partijske vrste sprejeti leta 1979, novosprejete komuniste v lanskem letu pa bodo izobraževali v naslednji izobraževalni sezoni 1981/1982. V prvem primeru gre za okrog 150 komunistov, ki jih bodo razdelili v štiri seminarske skupine. Ta seminar bo trajal štiri sobote zapored, ko bodo vedno znova začeli z eno izmed skupin, v njem pa bodo slušatelje »oborožili« s teoretičnim in praktično-akcijskim usposabljanjem. Kot računajo, bodo s 120-urno občinsko politično šolo začeli v prvi polovici prihodnjega meseca, če bo seveda najmanj 30 udeležencev. Pri tem se zavzemajo, da bo kadrovanje v to šolo čim bolj v funkciji kadrovske politike zveze komunistov v murskosoboški občini.

Ob vsem tem pa v občinski organizaciji zveze komunistov namenjajo posebno skrb tudi izobraževanju predavateljev, da bi dosegli, kot poudarjajo, ustrezno vsebinsko naravnost izobraževanja, ki mora zagotavljati nenehno povezavo med teorijo in prakso, hkrati pa spodbujati konkretne akcije zveze komunistov v določenih okoljih. Zato so razširili predavateljske aktivne na občinskem nivoju, osnovne organizacije ZK pa morajo v idejno-politično usposabljanje vključevati tiste svoje člane, ki imajo za sabo že katero izmed zahtevnejših oblik usposabljanja. V zvezi s tem velja omeniti, da na področju murskosoboške občine nadaljujejo z organiziranim zbiranjem marksistične literature, kar so naloge osnovnih organizacij zveze komunistov, ki jo odstopajo knjižnicam in skrbijo za njihovo nenehno širitev.

M. Jerše

UNIOR zreče
kovaška industrija

UNIOR — kovaška industrija Zreče vabi k sodelovanju večje število novih sodelavcev brez poklica.

Delavce potrebujemo za delovne naloge

KOVAŠKA POMOŽNA DELA

z možnostjo kasnejše priužitve za

UTOPNEGA KOVAČA

Nudimo ustrezne osebne dohodke, ki se gibljejo od 7.500 — 10.000 din za delavce novince in od 9.500 — 15.000 din za utopne kovače, ter nove samske sobe v stanovanjskih blokih v Zrečah. Sobe so centralno ogrevane z ustreznimi sanitarijami in kopalnicami. Naš interes je, da pridete v Zreče, se izkažete s kvalitetnim delom in dobrimi delovnimi navadami. Letno izgradimo 30—40 družinskih stanovanj in delavci, ki stalno dosegajo kvalitetne in normativne učinke pri svojem delu v kovačnici, imajo določene prednosti pri dodeljevanju družinskih stanovanj.

Vabimo vse, ki so pripravljeni delati na zahtevnih kovaških delih, da pošljejo pismene vloge na naslov UNIOR — kovaška ind. Zreče. Povabili vas bomo na razgovor, kjer se bomo podrobneje pogovorili o vseh pogojih.

JE NUJA

Oddih in rekreacija delavcev predstavljata nadvse pomembno obliko koristnega in zdravega preživljanja prostega časa, ki pa morata biti predvsem dobro organizirana. Temu dejstvu namenja zadnje čase posebno pozornost tudi republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, ki je že sprejel določene ugotovitve glede stališč in sklepov v zvezi z organiziranim oddihom in rekreacijo zaposlenih - delavcev. Te ugotovitve so naletele na zelo ugoden odziv tudi v vseh štirih pomurskih občinskih sindikalnih organizacijah, ki se zavzemajo za čim bolj množično vključevanje zaposlenih v razne oblike oddiha in rekreacije. To je namreč za doseganje višje produktivnosti v delovnem procesu še kako pomembna zadeva, zato ji kaže tudi v prihodnje nameniti vso potrebno skrb.

Tako bi naj zlasti preko počitniških skupnosti, ki še niso povsod zaživele, omogočili letovanje in organizirano preživljanje oddiha tistim delavcem, ki delajo na težjih delovnih mestih v industriji. Dejstvo je, da želi vedno večje število zaposlenih iti na letovanje, ki pomeni nabiranje novih moči za izpolnjevanje številnih zahtevnih nalog na svojem delovnem mestu. Zato je skorajda nerazumljivo, da se v Ljutomeru že dve leti zaman ubadajo z ustanovitvijo občinske počitniške skupnosti, čeprav so imenovali iniciativni odbor. Tudi v radgonski občini tarnajo, da počitniška skupnost še vedno ni ustrezno organizirana. Le letoviški dom v Lovrečici je vsekakor premalo za možnost večjega vključevanja zaposlenih iz tega severovzhodnega območja Slovenije v oblike

organiziranega letovanja. Kot kaže, pa je najbolj zaživele občinske počitniške skupnosti v Murški Soboti, kamor so pritegnili tudi interese iz lendavske občine, kjer za zdaj nimajo svoje počitniške skupnosti.

Spričo takšnega stanja v Pomurju se v sindikatih opravičeno zavzemajo za določene omejitve pri izplačilu regresov, ki naj v prihodnje v večji meri spodbudijo delavce h kar najbolj aktivnemu in organiziranemu oddihu in rekreaciji. Še posebej zato, ker ne morejo biti povsod zadovoljni z množičnostjo vključevanja delavcev v razne oblike rekreativne dejavnosti. Na to zlasti opozarjajo v radgonski občini, kjer poudarjajo, da tudi lendavske športne igre še niso dosegle svojega namena. Mnogokrat se namreč le-te sprevržejo v prestiž in tekmovanje,

ko imajo glavno besedo tisti tekmovalci, ki se aktivno ukvarjajo z eno izmed športnih disciplin. Poleg tega pa imajo le v organizaciji združenega dela Radenska urejene razne oblike rekreativnih dejavnosti. Po drugi strani pa v Ljutomerski občini opozarjajo na neustrezno financiranje tega področja, čeprav je vidna vse večja množičnost ljudi. Zaviralni moment sta gotovo premajhno število športnih objektov za zaposlene in pa to, da trenutno nimajo nobenega športnega organizatorja.

Tega pa imajo v lendavski občini le v delovni organizaciji INA Nafta, pri čemer tudi niso povsem zadovoljni z množičnostjo zaposlenih v rekreativnih dejavnostih, kamor jim je zadnja leta uspelo bolj vključiti tudi ženske.

M. Jerše

Odlikovanja in priznanja gasilcem

V gasilskem domu v Polani pri Murški Soboti je bila slovesnost, na kateri so zaslužnim delavcem gasilskih organizacij in priznanja občinske Gasilske zveze Murška Soboti. Skupno je bilo podeljenih 95 odlikovanj in priznanj.

Republiška odlikovanja so prejeli: **ODLIKOVANJE I:** GD Puževci, Ferdo Flisar iz Vaneče, Štefan Fujs iz Predanovec in Aleksander Kerčmar iz Peskovec. **ODLIKOVANJE II:** Bela Banko, Šalamenci; Štefan Car, Radovci; Franc Knap Slaveči; Evgen Kolmanič, Borejci, Janez Kutuš, Vaneča; Štefan Peterka, Martjanci; Štefan Podlessek, Predanovci; Elek Šeruga, Radovci; Andrej Telkeš, Petanjci. **ODLIKOVANJA III:** GD Prosečka vas, GD Bogojina, GD Pečarovci, Alojz Čergulj, Bakovci; Mirko Grah, G. Črnci; Janez Grečl, G. Črnci; Herman Hajdinjak, Jurij; Viktor Jug, G. Črnci; Jože Mencinger, Fikšinci; Bogo Mlinarič, Petanjci; Franc Pertoci, Bakovci; Evgen Smodiš, Veščica; Evgen Sapač, Borejci; Ervin Šeruga, Radovci in Viljem Zohar, Jurij. **PLAMENICA II:** Aleksander Črni, Radovci, Franc Embersič, Trdkova, Jože Faflek, Fikšinci, Alojz Forjan, Lipovci, Štefan Horvat, Martjanci, Štefan Lovrenčič, Martjanci, Janez Mencinger, Pertoča, Štefan Perkič, Veščica in Jože Zagorc, Kramarovi. **PLAMENICA III:** Ludvik Dajč, G. Petrovci; Štefan Erjavec, Lipovci; Karel Grečl, G. Črnci; Aleksander Gomboc, Puconci; Karel Kikec, Jurij; Štefan Krančič, Borejci; Emil Kerčmar, Peskovci; Jože Makovec, Jurij; Anton Sajher, Beltinci; Štefan Santavec, Šalamenci; Martin Štajner, Beltinci in Jože Vereš, Bakovci.

F. M.

LENARŠKA OBČINA

ZAVEST ZA USPEH

Tudi v prihodnje želijo pridobiti več delovnih mest in zaposliti višek delovne sile v domačih tovarnah

Da lenarško gospodarstvo ubira vse bolj perspektivne razvojne poti, potrjujejo nekateri podatki o dosedanjih uspehih, ki so jih tamkajšnje TOZD in DO dosegle v preteklem obdobju. Seveda pa z uvajanjem novih proizvodnih programov, širjenjem proiz-

vodnih prostorov in izpopolnjevanjem tehnologije niso pripomogle zgolj k lastnemu napredku, pač pa tudi k napredku celotne občine. Občine, ki še vedno velja za najmanj razvito v slovenskem prostoru.

Tudi v prihodnje si bodo

delavci tamkajšnjih kolektivov morali prizadevati za nove gospodarske uspehe in skupaj z vsemi delovnimi ljudmi ter občani tudi za še hitrejši razvoj občine. Za takšen razvoj, ki bo v naslednjih nekaj letih pomagal vsaj malo omiliti velike razlike, ki še obstajajo med to in drugimi občinami v Sloveniji.

Prav v letošnjem letu bodo v posameznih delovnih kolektivih zato skušali uresničiti nekatere zelo zahtevne naloge, ki naj bi bile prvi korak k končnemu cilju. Tako bo industrijska proizvodnja večja za okoli 10 do 12 odstotkov, v skorajda vseh proizvodnih dejavnostih te občine pa bodo tudi letos poskušali osvojiti nekatere nove proizvodne programe (TVT Boris Kidrič-tozd Proizvodnja bojljerjev in Unior Zreče-TOZD Orodje Lenart), se zavzemali za še večji izvoz (PIK-tozd Tovarna konfekcije Lenart, Livarna-Proizvodnja ogrevalnih elementov) ter prav tako poskrbeli za ureditev nekaterih vprašanj na področju samoupravne organiziranosti obrata, TOZD ali OZD.

Tako se bo IMI Klemos Lenart vključila v SOZD ZIV TAM iz Maribora, obrat mariborskega Kristala pa bo postal nova temeljna organizacija v tej slovenjegoriški občini.

Seveda pa v občini Lenart razmišljajo tudi o gradnji nekaterih novih zmogljivosti in če bo vse teklo po načrtih — se že v kratkem obeta nova investicija mariborske tovarne čevljev Lilet.

Čeprav je to samo nekaj drobcev iz načrtov lenarškega gospodarstva s področja industrije za letošnje leto, pa vendarle lahko verjamemo, da bodo na tak način v tej občini le uspeli uresničiti tudi vse preostale velike načrte. Še posebno tiste okrog hitrejšega odpiranja novih delovnih mest in večjega zaposlovanja.

Tudi v tej, pa čeprav zelo nerazviti slovenski občini, se bodo stabilizacijsko obnašali, toda njihov največji prispevek na tem področju bo možen zgolj na en način — da bodo (lahko) vsi delali.

Tega se vsi delovni ljudje in občani še kako zavedajo.

Janez Kurbus

LENDAVA

Dobro obiskane javne razprave

Po prvih podatkih občinske konference SZDL Lendava, ki je organizator javnih razprav o ustavnih dopolnilih, statutu občine in osnutku družbenega plana občine do leta 1985, so javne razprave povsod dokaj dobro obiskane. Povsod je dana podpora kolektivnemu vodenju in odgovornosti. Še zlasti podrobno pa razpravljajo o spremembah statuta občine. Ponujene alternative o mandatni dobi za funkcionarje občine kaže-

jo, da se občani opredeljujejo za nekoliko daljši mandat, pri tem pa ne gre prezreti, da je posledica tega pomanjkanje kadrov v občini. Posebej pestre so razprave o osnutku družbenega plana razvoja občine. V krajevnih skupnostih občane predvsem zanima razvoj kmetijstva in krajevnih skupnosti. Politika cen kmetijskim proizvodom mora biti usklajena, sicer bodo vedno težave, ki bodo povzročale negotovanje med ljud-

mi. Občani pravijo, da gospodarjenje od danes do jutri ne vodi nikamor, še posebej ne v času, ko želimo pridelovati več hrane. Pomen kmetijstva smo dojeli, pravijo, toda ali bomo ta pomen tudi materialno ovrednotili? Razvoj krajevnih skupnosti naj bi bil hitrejši, pri tem pa naj bi pomagala tudi družbenopolitična skupnost. Res je sicer, da je krajevni samopriskpevek osnovno gibalno razvoja krajevnih skupno-

sti, toda ali za hitrejši razvoj krajevnih skupnosti niso odgovorne tudi organizacije združenega dela, saj njihovi delavci živijo v krajevnih skupnostih, ki naj bi zadovoljevale vse potrebe občanov. Omenjena problematika kaže, da so občani močno zainteresirani za tesne vezi z združenim delom, ki pa se je doslej, razen redkih izjem, držalo ob strani.

Jani D.

NAMIGA TEDNA

PRAVŠNJI ČAS ZA UK KMETOV

Na seji predsedstva pomurskega medobčinskega sveta SZDL so člani, ko je tekla beseda o programu dela v tem letu, menili, da je prav zdaj čas za to, da med kmetijskimi proizvajalci po kmetijskih delovnih organizacijah in zadrugah izpeljejo nekatere sicer že načrtovane oblike izobraževanja in usposabljanja.

Gre za izredno pomembno in koristno pobudo, ki je prav gotovo ne kaže kar preslišati, temveč se je čimprej lotiti.

BREZMOČNI POTROŠNIŠKI SVETI

V nemajhni zadregi pa so bili člani predsedstva PMS SZDL, ko je bil govor o tako imenovanih podražitvah čez noč. (Nič čudnega, saj se znamo tudi sami v takih primerih znajti v hudih skripicah!) Tu smo žal nemočni, tako kot tudi drugje pri nas, kar nikakor ni prav, so menili. Ljudje namreč na podražitve niso pripravljeni in tudi potrošniški sveti ne morejo normalno opravljati svoje vloge in nalog. Sploh pa: kako naj bi v takih razmerah prišla do izraza njihova vloga in njihov pomen, ki bi lahko sicer v dobro zastavljeni politični akciji izgladili prenekatero nerazumevanje in nejasnost?

Posredi so ugotovitve, ki jih bo treba kakorkoli že čimprej doreči.

-brž-

LENDAVA

Prednost čiščenju odpadnih voda

Gradnja kanalizacijskega omrežja in objektov za čiščenje odpadnih voda mora dobiti prednost v planih vseh organizacij združenega dela pa tudi v krajevnih skupnostih, saj bomo le tako lahko vplivali na izboljšanje človekovega okolja. Na področju gradnje objektov za odvajanje in čiščenje odpadnih voda pa zasluži gotovo največjo pozornost gradnja čistilne naprave v Lendavi s primarnim kanalizacijskim omrežjem. Ta prepotrebni objekt naj bi veljal okoli 96 milijonov dinarjev, sredstva zanj pa naj bi zagotovili s prispevki organizacij združenega dela, komunalne skupnosti, samopriskpevka in sredstev območne vodne skupnosti. V ta namen bo komunalna skupnost v kratkem pripravila samoupravni sporazum za zbiranje sredstev, name-rava pa se lotiti tudi reševanja odpadnih voda v ostalih naseljih, in sicer bo naročila izdelavo študijsko-projektne dokumentacije za naselje Črenšovci, Turnišče, Dobrovnik in Velika Polana, tako pa bo problem odvajanja odpadnih voda postal tudi sestavni del planov krajevnih skupnosti. Gradnja kanalizacijskega omrežja načrtujejo že v Čentbi, Črenšovcih, Dobrovniku, Dolgi vasi, Gaberju, Hotizi, Orešje — Dolini, Petišovcih, Veliki Polani in Lakošju. Za ureditev so, ponekod že, ponekod pa še bodo, sprejeli krajevne samopriskpevke.

Jani D.

Stanovanjski problem Romov

Občinska skupnost za socialno skrbstvo je pripravila program sanacije stanovanjskih razmer Romov v naseljih Dolga vas in Črenšovci za to srednjeročno obdobje. Najbolj neurejene so razmere v Dolgi vasi, kjer živi 10 družin z 41 družinskimi člani, naselje nima urejene preskrbe z vodo in elektriko. Socialno skrbstvo predlaga, naj bi na novi lokaciji, ki bi bila komunalno urejena, zgradili stanovanja za 10 družin, medtem ko bi v naselju Romov v Črenšovcih zgradili stanovanja za štiri družine. Socialno skrbstvo predlaga, da bi sanacijo stanovanjskih razmer Romov podprle tudi organizacije združenega dela, saj sami ne bodo mogli zagotoviti sredstev. Poseben problem je tudi zaposlovanje Romov, saj so denimo iz naselja Dolga vas od 13 dela sposobnih zaposleni le trije, iz naselja Črenšovci pa je od 13 dela sposobnih redno zaposlen le eden, pet pa občasno pri zidarjih zasebnikih. Skupnost za socialno skrbstvo meni, da se problematike Romov mora lotiti celotna družbeno-politična skupnost.

Jani D.

Letna konferenca invalidov

Pred kratkim so se na redni letni konferenci sestali člani Društva invalidov iz Radenec, Vidma ob Ščavnici in Kapele. Čeprav je na tem območju čez 200 vojnih, delovnih in drugih invalidov, jih je v društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1978, vključenih le kakih 60.

Slišali smo mnogo težav, s katerimi se ubadajo invalidi pri vsakdanjem delu. Še sedaj ni rešeno zdravstveno varstvo socialnih podprancev, delovne organizacije imajo prav mačehovski odnos do zaposlovanja invalidnih oseb, rehabilitacija je pomanjkljiva ali pa je sploh ni, zdravljenje v zdraviliščih jim je skorajda onemogočeno.

Člani društva so si za letošnje leto zastavili dokaj obsežen program, ki temelji predvsem na reševanju socialne problematike in solidarnostni pomoči težjim invalidom. Veliko pozornost bodo posvetili tudi množični rekreaciji, organiziranju krajših izletov, predvsem v krajih, kjer ni DQB in vključevanju članov v delo družbeno-političnih organizacij v krajevnih skupnostih.

Marjan Pirc

Lutke na malem odru

Pretekli petek je v Murski Soboti potekala občinska lutkovna revija. V grajski dvorani se je zvrstilo šest predstav, ki jih je poleg mladih gledalcev soboških osnovnih šol in vrtec, spremljal tudi direktor lutkovnega gledališča iz Maribora Bojan Čebulj in lutkovno dejavnost pri nas tako označil: »Lutkarstvo je v soboški občini zelo razvito in že tradicionalna dejavnost, saj se lutkovna srečanja odvijajo že dolga leta. In najbrž je to slovenska posebnost, saj izjemo Maribora v Sloveniji, ni občin, kjer bi bila lutkovna dejavnost tako živa, uspešna in obetajoča. To je potrdilo tudi letošnje občinsko srečanje, saj je vseh šest lutkovnih predstav potrdilo, da se tisti, ki delajo na tem področju, zavedajo odgovornosti dela.«

Da je bilo poleg vloženega truda iz predstav čutili ljubezen do lutk, so poleg uradnega ocenjevalca potrdili tudi mladi gledalci. Z aplavzom in pozornim spremljanjem predstav so nagradili nastopajoče na malem soboškem odru v grajski dvorani in si verjetno zaželeli, da bi bilo lutkovnih predstav čim več. O tem, kakšne bodo bodoče lutkovne predstave pa je beseda tekla na delovnem dogovoru, ki so se ga poleg mariborskega gosta udeležile tudi voditeljice lutkovnih skupin in tajnica zveze kulturnih organizacij Murska Sobota, ki je uspelo srečanje lutkarjev v gradu organizirala. bb

Teden kulture PIKUD Ivan Cankar

Nocoj se bo v domu kulture v Ljutomeru končal teden kulture pionirskega kulturno-umetniškega društva Ivan Cankar, ki deluje na ljutomerski osnovni šoli Ivan Cankar. V tem tednu so mladi učenci vsak dan predstavili delček svojega dela na področju kulture. To je vsekakor velik premik k populariziranju in približevanju ustvarjanja mladih širši potrošniški družbi in obenem nov način izražanja, saj je kulturni teden prvi take oblike v Pomurju. V Sloveniji so take oblike delovanja že več ali manj ustaljena praksa delovanja PIKUD. Pobudnica in organizatorica te prireditve je bila mentorica PIKUD Ivan Cankar tovarišica Nada Zrelec. In kaj so nam v iztekajočem tednu kulture prikazali mladi umetniki. V ponedeljek je bila ob 8.30 uri konferenca PIKUD in obenem proslava ob slovenskem kulturnem prazniku, popoldne pa so na osnovni šoli odprli likovno razstavo, ki so jo pripravili učenci šole in akademski slikar Vlado Potočnik. Kot gosta sodelujeta tudi slikarja Silvo Prelog in Tone Cimerman.

Torkovo popoldne je bilo namenjeno lutkam, tem majhnim igračkam, ki jim mladi znajo navdihniti življenje. Tudi tokrat so mladi povabili goste, tako da so poleg domače lutkovne skupine nastopili še lutkarji iz gimnazije Fran Miklošič ter lutkovna skupina III. osnovne šole iz Murske Sobotice.

V sredo pa so se predstavili folkloristi. Po nastopu učencev osnovne šole iz Ljutomera so prikazali svojo znanje folklornih plesov še učenci osnovnih šol iz Cvena in Križevca pri Ljutomeru. Sredino popoldne pa ni bilo namenjeno samo folkloristom. Mladji likovni ustvarjalci so pripravili pogovor o svojih delih in delovanju, na razgovoru pa se je predstavila tudi recitacijska skupina.

Verjetno pa je še najbolj privabil četrtkov popoldan, ko so nastopili gledališčniki in ritmična skupina. Ta dan so povabili tudi znanega gledališkega igralca Daretu Ulago, ki je mladim pripovedoval o svojem delu. Danes popoldne pa so za zaključek pripravili še glasbeni kviz in slavnostni konec tedna kulture PIKUD Ivan Cankar Ljutomer. Dušan Loparnik

Lendavski gledališki abonma

V okviru gledališkega abonmaja za leto 1981, ki ga te dni organizirata Zveza kulturnih organizacij in Kulturna skupnost Lendava je predvidenih pet predstav. Z delom Miroslava Krleže. V agoniji bo gostovalo Slovensko narodno gledališče Maribor, celjski gledališčniki bodo predstavili Shakespeareovo delo Ljubezni trud zaman, gledališko društvo Lendava pripravlja izvirno Oddajo v živo pod vodstvom Rajka Stuparja, na sporedu bo tudi izbrana predstava Borštnikovega srečanja ter predstava ljubiteljske skupine. Od skupnih predstav za Slovence in Madžare v Lendavi pa bo nastop New Swing kvarteta pod naslovom Solze črne Amerike in predstavitev madžarske glasbene ali folklorne prireditve. Za našete predstave je potrebno odšteti 140 dinarjev, s popustom seveda manj, čeprav je že 20 dinarjev po posamezni predstavi simbolična cena, poseben popust pa imajo poleg vojakov, študentov, dijakov in upokoencev (50 odstotkov) tudi družine ki imajo vplačana dva abonmaja (madžarski in slovenski) ter 30 odstotkov tiste osnovne organizacije sindikata, kjer je med delavci več kot deset abonmentov. bb

V jedilnici Planike v Turnišču so ob slovenskem kulturnem prazniku pripravili pester kulturni program. Pripravila ga je pred nedavnim ustanovljena dramsko-recitatorska sekcija, ki jo vodi Jože Raščan. Foto: S. Prša

Mojster portretov Božidar Jakac s soprogo v Galeriji Lendava.

Foto: Štefan Celec

O PREŠERNU IN JAKČEVI RAZSTAVI

Prav bo, če začnemo pri dr. Francetu Prešernu. Spodobno in prav iz dveh razlogov, ker je razstava postavljena v poklon našemu največjemu pesniku in slovenskemu kulturnemu prazniku, ki iz leta v leto obuja spomin nanj, prav pa je še iz drugega razloga, ker pomeni Jakčeva podoba Prešerna, pravzaprav vrsta njegovih podob, ki jih poznamo iz naših knjig in čitank pravi uvod v galerijo slavnih mož, pomeni namreč umetnikovo zavestno odločitev ohraniti značajse poteze naših velikih mož, ki jih je moč upodobiti za živa — rodovom, ki bodo prišli za nami. Pesnika za življenja ni upodobil nihče od sodobnikov. Goldensteinov portret po spomenu je le medla, nekarakteristična podoba, ki se slabo poda predstavi o velikanu poezije. Poplačati je torej treba dolg prednikov, rešiti izgubljen in se vztrajno truditi, da se zgodovina ne bi ponovila, si je mislil mojster Jakac.

Prešernovemu liku se je od leta 1935, ko ga je začel slikati na pobudo literarnega zgodovinarja dr. Franceta Kidriča, Jakac približal še približno dvajsetkrat v najrazličnejših tehnikah. »Mnogo sem razmišljal o Prešernovem liku« pravi mojster, »preučeval sem razne dokumente, tako da sem ga nazadnje izdelal ne z roko, ampak s srcem.«

Galerija portretov pa je, čeprav nevede in nehote, začela nastajati že veliko prej. Prvi zanimivi in značilni obrazi, ki so pritegnili Jaka se kot dečka v očetovi gostilni, ne sodijo v galerijo imenitnejših, kažejo pa življenje in smisel slikarja, ki ga bosta budno oko in spretna roka še daleč pripeljala. Sreča je morda tudi v srečanjih, v prijateljstvu, v sorodnih nagibih, ki so vzplamteli in bogato obrodili v takrat prebujajoči se »novomeški pomlad«. Vrsta imen, ki bodo tekom let pridobila na zvenu in ki bodo drugo za drugim napolnjevala Jakčevo imenično galerijo, se pojavi že zdaj. Še ne povsem večša roka je s svinčnikom in težnjo po portretni vernosti izrisala strogi profil prijatelja, kasnejšega pesnika, v vojni zalostno preminulega Mirana Jarca. Od takrat nas loči natanko sedemdeset let. Celo človeško življenje. Seveda bomo krivični, če bomo iz tega življenja izvzeli le nekaj poglavij, ki napolnjujejo umetniške, slikarske strani mojstrove tako mnogotere in bogate življenjske poti. Stojimo pred portreti. Sodili boste, da jih je veliko, pa jih je vendar za to razstavo odbranih le skromni del — blizu sto — torej le desetina portretne bere ubrane na določeno temo »obrazi kulturnih in javnih delavcev«. Prostor gostoljubne lendavske galerije so lahko sprejeli vase le del tega, kar je pred kratkim pokazala mariborska Umetnostna galerija. Zato je odločitev ob prenosu zahtevala še enkrat zoženo temo — srečujemo se z velikimi Slovenci. Seveda so pri tej predstavi izvzete tudi vse rekonstrukcije, ki so prav tako neke vrste zametek te slavne galerije, namreč še preden se je Jakac srečal z učenim svetom, galerijami, slikarstvom in akademijo, je bila njegova akademija življenje, domača šola, ki si jo je sam zamislil — prerinovanje in to

prerinovanje znamenitih mož od Prešerna pa Goetheja, Haydna in Gregorčiča ter Shakespeara. Šele od že omenjene »novomeške pomladi« se vrste pravi portreti v živo naslikani in zadeti. Razvojnemu loku od prvih črnih kred v še togi, velikokrat v profil ujeti postavitvi, ko stopa pred nas novomeška napredno misleča mladina od pisatelja dr. Slavka Gruma, revolucionarnega in vznesenega pesnika Antona Podbevška in globoko mislečega teozofa Edvina Šerka, sledimo v Prago, v svet prave ekspresivno zaznamovane črno bele umetnosti, v svet, ki ga Jakac odkrije v vabljivem grafičnem mediju. Vse bolj postaja očitna Jakčeva humanistična naravnost. Duhovna vez, ki se stke s Cankarjevo mislijo, se zrcali v avtorjevih besedah, ki jih je zapisal v svoj dnevnik: »Umetnik je bil od vsega početka zame poseben čudežen človek z magičnimi lastnostmi, z mistično močjo in nimbom. Brezpogojno spoštovanje se je mešalo z opazovanjem človeka in se vezalo v svojstveno razumevanje ustvarjalnega človeka. Nič ni moglo skrivenciti umetniške podobe, čeprav je bilo vse v navideznem nasprotju in nesoglasju.« Že tako je spoznavanje človeških značajev in fiksiranje takih spoznanj v trajnih oblikah gotovo ena najimunitnejših nalog resnične umetnosti. Če gre pri tem za človeka, ki je hkrati umetnik, torej človek z »magičnimi lastnostmi«, je v tem še poseben mik. In mojsterstvo, ki ga je Jakac nesporno dokazal je, da je s pravo čarovnijo, brez ponaredb je dal zgolj površinskemu in vselej varljivemu videzu smisel zaresne veljave. Tu gre za bistvo portreta, za odkrivanje skrivnosti, ker brez te globlje psihološke opredelitve bi ostal portret mrtev. Ne vem, če mi bo uspelo predočevati avtorjevo misel, da je treba izkoristiti tisti trenutek, ko portretiranec odvrže masko, takrat se namreč razkrije to bogato bistvo, katerega kvaliteta je v globljih človeških elementih. Ure in ure napetega prerinovanja o portretiranih, o njihovem delu. Tako se korak za korakom približam bistvu. Tihi prijateljski pogovori o umetnosti, o politiki, o svetu, lahko tudi o brezpomembnih pa vendar človeških stvarih. Komunikativnost, ki zblizuje svetove, pogloblja razumevanje, rodi portret. Morda v trenutku molka, ki je zgovoren, morda se takrat pod umetnikovo nezmotljivo roko rodi živ obraz. Takrat, kot je

nekeje zapisal dr. Menaše, »ko prispevata portretist in portretiranec skoraj enak delež«, takrat je portret uspel.

Misli nas odnašajo v mnoge svetove, pa kaj ko nas resničnost vsakega portreta zanese v drug svet. Ob vsakem si spleteš svojo zgodbo, ki je povezana z Jakčevimi daljnimi popotovanji. Spomin na Saeveruda, ki ga je tako neverjetno mojstrsko ujel v olju kot »belega človeka« severa te premakne v Pariz, Berlin, v Tunizijo in v ušesih ti zazveni simfonija, ki jo je glasbenik v globokem prijateljstvu poklonil mojstru Jakcu. Tiha melanholija se vzbudi ob pogledih na Jarčev obraz, na njegove roke v znamenitem lesorezu iz leta 1927, ki uvaja v pesnikovo zbirko »Človek in noč«. In toliko lirčnih verzov se domisliš, ko zreš v podobo dr. Alojza Gradnika. Nekat mračna in pretresljiva podoba. Prijateljski vzgibi, neprikrto spoštovanje in dar umetniške prepričljivosti so vodili Jakčevo roko v celotnem, neverjetno bogatem portretnem opusu. Bojim se, da bi se vse spreverilo v naštevaje, pa če bi tudi hotela izluščiti iz neizmerne celote le najimunitnejši del, v katerega so se zapisali Jakopič, Zupančič, Plečnik, Stele in še vrsta drugih. Samo bežno se bom ozrla na vrsto partizanskih obrazov, na našo legendarno borbo, pa čeprav je to že spet drugo poglavje. Kronika časa v vojni in miru. Da, to je Jakčeva umetnost. Kako neverjetno, da prav Jakčeva podoba, tista AVNOJ-ska, ozilva v nas tisto, kar ne sme nikoli umreti; z njim ohranjamo podobo našega drugega maršala.

Moja razmišljanja pa so se spet ustavila pri Prešernu. Ob mislih na prijatelje se z gotovostjo razkrijejo najgloblje resnice. Na Prešernovem napisu, ki ga je posvetil prijatelju Emilu Koritku in ga je poslovenil Oton Zupančič, beremo:

Naj zgrudi smrt človeka, človeštvo ostane, z njim do poznega še veka živi, kar zanj storim.

Strogo razumska vera v smisel nekega početja, kljub vsemu kar je mučnega in nedoumljivega v življenju, in kljub smrti, ki čaka vsakogar. Gotovo je prav s to vero in pa s prepričanjem, da Slovenci ne smemo več storiti kaj takega, kot so storili Prešernovi sodobniki, nastal ta impozantni opus, ta galerija slavnih mož, s kakršno se lahko ponaša le malo narodov. Breda Ilich-Klančnik

PRIZNANJA IN NAGRADE

Ob slovenskem kulturnem prazniku so podeljene Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada za osrednje dosežke na kulturnem področju, v Pomurju pa posamezni kulturni delavci ob tej priliki prejema posebna priznanja. V občini Murska Sobota so jih letos prejeli: Jože Grlec, Anica Laiščak, Milan Zrinski, PIKUD Edvarda Kardelja, KUD Jožef Atila Motvarjevi, in Prekmurski oktet. Slovesnosti ob podelitvi »malih Prešernovih nagrad« je poseben čar pridal govor Dragice Juteršnik in nastop Koroškega akademskega okteta, odziv obiskovalcev do zadnjega kotička napolnjene kinodvorane pa potrdil, da je zanimanje za kvalitetne kulturne prireditve živo.

Na osrednji slovesnosti v občini Gornja Radgona je bil slavnostni govornik Maks Rojs, v bogatem kulturnem programu se je predstavil mešani pevski zbor obala iz Kopra, Kerenčičeve nagrade za delo na kulturnem področju pa sta letos prejela Breda Znidarič in Jože Čuš. bb

Kulturni koledar

RADENCI — V Kongresni dvorani bo ob 19. uri premiera satire Fadila Hadžiča: Naročena komedija. Z njo se bodo predstavili člani domače — dramske skupine kulturno umetniškega društva Radenska, ki jih vodi organizator kulturnega življenja te delovne organizacije Jože Tkalec, mentorsko delo z ljubiteljski gledališča pa opravlja znani slovenski igralec Dare Ulaga.

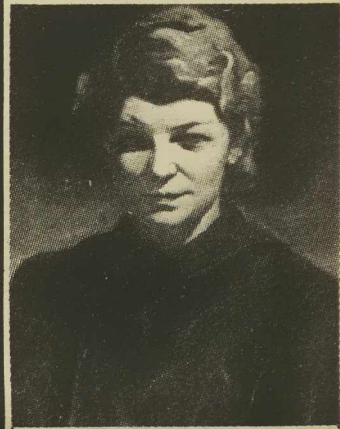
Razstave

MURSKA SOBOTA — V novi galeriji je v okviru vsakoletne izmenjave med Mursko Soboto in Kranjem odprta razstava Likovna prizadevanja na Gorenjskem. Poudarek je na novjših smereh.

V pokrajinski in študijski knjižnici je na ogled razstava del Antona Aškerca.

V pionirski knjižnici pa so razstavljena dela mladinskega pisatelja Leopolda Suhodolčana ob obletnici njegove smrti.

LENDAVA — V Galeriji Lendava je na ogled razstava 97 portretov kulturnih in javnih delavcev. Posredovala jo je Umetnostna galerija Maribor.

Portret Zlate Gjungenac-Gavella, razstavljen v Galeriji Lendava, je eden najlepših, ki jih je Božidar Jakac izbral za to priložnost. Pastel, ki je nastal pod mojstrovimi rokami 1934. leta je izjemen.

RADENCI — V Razstavnem salonu Radin so razstavljeni akvareli akademskega slikarja Aladina Lanca.

Spokojnost voda, akvarel akademskega slikarja Aladina Lanca.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni Dobra knjiga v Murski Soboti so: TITOVA POSLEDNJA BITKA (Cankarjeva založba), PARMSKA KARTUZIJA (Državna založba Slovenije) in Ferda Godine delo: KO SO CVE-TELE MARELICE (mladinska knjiga).

Kinematografi

V kinu Park Murska Sobota igra v ponedeljek, 16. in torek, 17. februarja ameriški barvni film ZGODBA O BUDDY HOLLYJU, ki bo gotovo navdušil ljubitelje dobre glasbe. Predstavi sta ob 18. in 20. uri.

KMETIJE SE IZOBRAŽUJEJO

Ne bom povedal nič novega, ko trdim, da je pozimi na kmetih le nekoliko več časa kot pa poleti. Seveda pa v tem zimskem obdobju življenja na naših kmetijah ne zamre. Nasprotno: mnogo je dejavnosti, raznih del in opravil, ki kmečkega človeka (pač tistega, ki rad dela) nenehno zaposlujejo. Bo pa le držalo, da so nekatera zimska dela manj naporna, kot pa — recimo — poleti, ko je dan tako dolg in moraš soncu po dvanajst ur nastavljal hrbet. Pač žetev, košnja... Zima je torej eno izmed štirih koledarskih obdobj, ko kmečki človek ni tako zaposlen, da ne bi vedel, »kje se mu glava drži«. V spomladansko-poletnih in seveda še veliko bolj v jesenskih mesecih namreč kmetije tožijo, da je tako. Pač prezaposlenost.

Kmetije se izobražujejo! Kdor hoče kaj vedeti, se mora nenehno izobraževati. Ta trditev velja tudi za kmeta. Pomurski kmet hoče nenehno navzgor, torej napredovati. Zaveda se svojega poslanstva: pridelati čimveč hrane. In za to je potrebno izobraževanje, strokovno izpopolnjevanje... Brez tega ne gre! Z novimi dognanji se je treba seznanjati ne le v rastlinski proizvodnji, ampak tudi v živinoreji, sadjarstvu, prašičereji in v številnih drugih dejavnostih. Tehnologija pridelovanja oziroma reje se nenehno izpopolnjuje, treba je vsemu temu slediti, kajti, če človek znanja ne obnavlja, zaostane, četudi ima diplomu kmetijske šole. Pomurski kmetije se vsega tega še kako dobro zavedajo, zato so predavanja, ki jih v tej zimski sezoni izvajajo strokovnjaki Živinorejsko-veterinarskega zavoda iz Murske Sobotice in sodelavci, dobro obiskana. V izobraževanje so se vključile vse pomurske kmetijske zadruge, oziroma temeljne združne organizacije in tako približale znanje svojim združnikom.

Vsebinska izobraževanja je zelo pestra. Kaže, da bo v tem letu veliko narejeno na področju izobraževanja kmetovalcev, ki oddajajo mleko, kajti le-ti morajo končati neke vrste tečaj iz higienskega minimuma, kar bo velikega pomena, saj lahko posledično pričakujemo, da se bo v zbiralnicah nabiralo več higiensko neoporečnega mleka. Tudi boleznih vimen bo manj. Vsekakor so zelo dobrodošla tudi predavanja o kmetijski mehanizaciji. V našem listu smo že nekajkrat opozorili na prednosti traktorjev, kombajnov, kosilnic in drugih strojev, saj olajšujejo naporno kmetijsko delo, hkrati pa smo ugotavljali, da so delovne nesreče zelo pogoste. Vzrokov zanje je več, eden izmed njih pa je tudi nepoznavanje strojev, zato na predavanjih o mehanizaciji v kmetijstvu predavatelji še prav posebej razlagajo načine delovanja in ravnanja s temi dragimi, a koristnimi kmetijskimi pripomočki. Na območju kmetijske zadruge Panonka bo v tej sezoni kar 27 predavanj o kmetijski meha-

nizaciji, na območju lendavske zadruge 4, radgonske 3 in po eno na Kapeli, Križevcih in Ljutomeru.

Naslednje področje, ki mu številu predavanj gre drugo mesto, je poljedelstvo. V soboški občini bo o tem skupaj 45 predavanj, v radgonski 8, lendavski 5, prav toliko pa tudi v Ljutomerski. V pogovoru s predavatelji smo zvedeli, da poslušalce pretežno poučujejo o pridelovanju koruze in pese ter o nujnih agrotehničnih ukrepih ob bližajoči se spomladanski nadomestni setvi. Kot veste, na jesen ni bilo moč v celoti opraviti setve, zato pa bo treba toliko več zasejati spomladaj. Kaže, da se bodo površine s sladkorno peso občutno povečale; nekaj zaradi tega, ker je zemlja »prosta«, saj kmetije niso uspeli posejati žitaric, predvsem pa zaradi cene sladkorne pese, ki bo v tej pridelovalni sezoni čez 2 dinarja za kilogram. Pa še odkup je stodontno zagotovljen. Seveda pa bomo ob bližnji setvi zasejali tudi »hitrastoča« žita: ječmen in oves ter na preizkusnih parcelah nekaj jare pšenice.

Pomurje je živinorejsko območje, čas krmiljenja živali se nenehno krajša, kar pa ni noben čudež, ampak le sodobna tehnologija krmiljenja z različnimi dodatki. Nekatere živinorejci že poznajo, drugih pa ne ali pa ne dovolj, zato z njimi nepravilno ravna (npr. ureja). Kmetijski strokovnjaki, ki imajo v teh dneh predavanja za živinorejce, ne le predavajo, ampak tudi v prostem pogovoru seznanjajo rejece živali s temi dodatki. Prisluhnite jim lahko kar na 45 predavanjih v soboški občini, 5 jih bo v lendavski, 8 v radgonski in 5 v Ljutomerski občini.

Preveč prostora bi porabili, ko bi vas še naprej navduševali za obisk teh izobraževalnih oblik. Da pa vas bomo le popolneje informirali, še tole: program izobraževanja posega tudi na področje sadjarstva, vrtogradništva, prašičereje, vrtnarstva, gospodinjstva. Slednje je namenjeno pretežno kmečki ženi, teme so zanimive, zato si, spoštovane kmetice, le najдите nekaj ur časa in pojdite poslušati, kako je s pridelovanjem vrtnin, s čim obogatiti naš vsakdanji jedilnik, na kakšen način vlagati v zamrzovalnik živila, katere so prednosti kuhanja z ekonom loncem itd.

Zanimanje za letošnja kmečka predavanja oziroma izobraževanje kmetovalcev je različno. V nekaterih krajih izredno veliko, drugod pa manjše. V posameznih temeljnih združnih organizacijah, pač tistih, kjer je odziv na vabila za predavanje premajhen, si bodo morali nekoliko bolj prizadevati, da bo obiskovalcev več. Na splošno pa so ti kmečki »tečaji« še kar dobro obiskani. Kot primer navajamo Gornjo Radgono, kjer je predavanje o vrtogradništvu poslušalo kar 150 lastnikov vrtogradov. Lahko bi navedli zglede tudi od drugod.

Š. SOBOČAN

Letno prodaja 100 bikov

Čeprav je že dobrih deset dni, odkar sem obiskal 51-letnega Štefana Somija v Radmožancih pri Lendavi, sem še vedno pod močnim vtisom vsega onega, kar sem videl in slišal. Kako bi pa ne bil, ko pa gre za kmeta, ki se je resnično posvetil delu na kmetiji in — predvsem — pitanju goveda. To ni navaden, mali kmet, ampak resnično velik: letno prodaja od 90 do 110 pitancev v povprečni teži 500 kilogramov.

»S pitanjem goveda sem začel pred 12 leti, ko sem sezidal hlev za 36 glav pitancev. Leta 1977 sem dal zgraditi na novi lokaciji še hlev za 83 pitancev. Trenutno imam v dveh hlevih 164 glav živine, od katere je 17 krav,« mi je pripovedoval Štefan Somi.

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

Priznati moram, da sem ga le po dolgotrajnem prepričevanju uspel nagovoriti, da je privolil, da to, o čemer sva se pogovarjala, zapišem. S tem pa ni rečeno, da ne bi bil zgovoren. Pripovedoval mi je o marsičem. Zvedel sem na primer, da je vdovec, da ima tri otroke: 19-letno Magdaleno, ki je končala srednjo kmetijsko šolo, 18-letnega Štefana, kateri se odpravlja na odsluženje vojaškega roka, in 16-letno Ireno, ki ima izredno veselje do gostinstva, vendar očetu ni dovolj, da bi delala v tej dejavnosti. Pri hiši imajo tudi zeta Ludvika, ki se je poročil z Magdaleno, članica gospodinjstva pa je tudi Štefanova sestra, starejša ženska, na katero je prepisano nekaj grunta, sicer bi domačija preseglala zemljiški maksimum. Poleg novega hleva že stoji tudi stanovanjsko poslopje, ki ga je treba še nekoliko urediti v notranjosti in Sómijeva družina se bo razčlenila. Kdo bo stanoval v novi hiši pa še ni odločeno. Morda bo to sin Štefan, ki gre po očetovih stopinjah in je z dušo in srcem na kmetiji, pri živini, teži za čimboljšim gospodarjenjem.

»Čeprav imamo dva hleva, dve hišni številki, je naše posestvo vendarle neka celota; obdelujemo kakih 16 hektarjev domače zemlje in nekaj površin, ki jih jemljemo v najem. Največ pridelujemo silažne koruze, ki jo sejemo na kakih 14 hektarjih. Seveda pa te površine ne dajo dovolj hrane za vso živino, zato letno kupimo dodatnih 10 vagonov. Če je le mogoče, potem koruzo kupimo pri domačih pridelovalcih, ki jo lahko sami potrgamo, saj imamo univerzalni kombajn, drugače pa zrnje kupimo preko zadruge od pridelovalcev v Vojvodini.«

Štefan Somi in njegovi družinski pomočniki se dobro zavedajo, da je doma pridelana hrana za govedo precej cenejša od kupljene, zato si nenehno prizadeva, da mu je ne bi bilo treba kupiti. Seveda pa povsem odvisen od trga s hrano le ne more biti, kajti pitanja si ne more zamisliti brez različnih beljakovinskih koncentratov. Denarja zanje mu ni žal, saj občutno pospešijo prirejo. Ko bi le bilo na trgu dovolj teh dodatkov! Še sreča, ker tesno sodeluje s Kmetijsko zadrugo Lendava, ki stremi, da njen kooperant ja ne ostane brez krmil. Sicer pa je Štefan Somi eden izmed največjih proizvajalcev mesa.

»Imate tudi težave? sem vprašal ob obisku.

»Seveda so. Na nekatere sem že opozoril (težave s koncentratom, op. pisca), nevolje pa so tudi s cenami. (Ne bom povedal nič novega, le znova bom ugotavljal: Cene, po katerih nam plačujejo živino, so »zamrznjene«, kar pa ne velja za vse drugo, zato ni čudno, da pridelovalci hrane vedno capljamo za cenami drugih proizvajalcev. Čudi pa me tudi nekam neenotno jugoslovansko tržišče, saj si na njem posamezni kupci močno konkurirajo, pridelovalec tu in tam ponudijo višjo ceno kot pa domača odkupna organizacija, zato posameznik pač rajši prodaja tistemu, ki da več denarja.«

Štefan Somi je potrdil to, čemur smo pričla pri prodaji živine. Posledico tega je najbolj čutila domača mesna industrija, saj so ji surovine velikokrat odpeljali drugi predelovalci, ki so menda plačevali po kilogramu 5 dinarjev več. Veliki proizvajalec hrane iz Radmožanc pa ni ozko usmerjen, ne gre mu za trenutne koristi, zato vse več živine prodaja domači mesni industriji. Ne pozablja namreč na razne premije za privez telet, potem na ugodne obresti za kredit, ki ga je dobil pri domači zadrugi, pa na možnost nakupa nafte po nižji ceni in še bi lahko našteval. Vse te ugodnosti na tako veliki kmetiji kot je Sómijeva, pa letno nanesejo kar lep kupček denarja. Prihodki na kmetiji so resnično veliki, seveda pa so temu primerni tudi izdatki. Vzemimo na primer nafto: domačija letno potroši kar 18 tisoč litrov dieselskega goriva.

Somijevi so s sodelovanjem z lendavsko kmetijsko zadrugo še kar zadovoljni. Ta organizacija dobavlja tudi teleta v teži od 90 do 120 kilogramov. Prejšnje pogodbeno razmerje počasi prerasča v neke vrste dohodkovne povezave. In tedaj, ko bo take vrste sodelovanje nekoliko bolj konkretizirano oziroma dorečeno, bo Sómijeva tveganje malce manjše. Namreč, za zdaj je riziko krmiljenja živine le preveč na njegovih ramenih, saj zadrugi plačuje v glavnem določene odstotke, skoraj vse ostalo (nepredvideno) pa nosi on. Vzemimo pogin. Živali so sicer zavarovane, vendar v primeru pogina dobi le 37 dinarjev po kilogramu. Težave so tudi z bikci, ki s kilaza zaostajajo in niso tako redki primeri, ko več pojedjo kot pa rejec zanje dobi.

»Da pa moje pripovedovanje le ne bi bilo preveč črnogledo,« je naпослед dejal Štefan Somi, »naj povem, da se eno z drugim nekako pokriva in je torej končni izkupiček le dober.« Ob tem je pa še posebej poudaril, da je tako le zategadelj, ker je njegova goveja farma velika. V manjših hlevih se razna odstopanja veliko bolj poznajo.

Š. SOBOČAN

ZANIMALO VAS BO

NAGRADE MLEKARJEM

Pred kratkim so Živinorejska poslovna skupnost, Kmetijski inštitut in Živinorejsko-veterinarski zavod Murska Sobotica podelili nekaterim pomurskim kmetovalcem, ki so dosegli dobre rezultate v mlečni proizvodnji, plakete. ZLATE plakete so dobili: Alojz Omar, Rankovci; Feliks Ivanjšič, Kokorič; Feliks Jureš, Bunčani; Jože Senčar, Bolehničič; Jože Seršen, Veržej; Jože Lančič, Žihlava; Franc Murkovič, Žihlava; Zlate plakete se podeljujejo za povprečno proizvodnjo mleka čez 5500 litrov. SREBRNE plakete pa so dobili »mlekarji«, ki so imeli v preteklem letu krave, ki so dajale od 5000 do 5500 litrov mleka, prejeli pa so jih: Štefan Domjan, Šalamenci; Jože Osterc, Bunčani; Franc Galuđer, Veržej; Alojz Jelen, Lukavci; Anton Novak, Grlava; Mirko Osterc, Bučičovci; Alojz Osterc, Kokorič; Anton Slavič, Šalinci; Jože Slavič, Stara Nova vas; Marko Slavič, Ključarovci; Jože Sagaj, Ključarovci; Mirko Skuhala, Križevci pri Ljutomeru; Franc Skuhala, Banovci 16; Franc Vaupotič, Lukavci 33; Alojz Gregorec, Slaptinci 22; Franc Senčar, Bolehničič; Jože Slana, Bolehničič 4; Franc Senekovič, Nasova. — BRONASTE plakete pa so prejeli rejci krav mlekaric, katere so imele lani povprečno mlečnost od 4500 do 5000 litrov mleka, in sicer: KK Radgona-Stogovci; VŽK Ljutomer-Podgredje; Bela Bokan, Bodonci; Emil Cigut, Vučja gomila; Štefan Filo, Moščanci; Franc Hari, Cankova; Franc Kuhar, Nemčavci; Štefan Norčič, Kupšinci; Ernest Novak, Zenkovci; Štefan Podlesek, Predanovci; Rudi Ritoper, Gorica; Franc Slivnjek, Sebeborci; Aleks Vrečič, Strukovci; Ludvik Kardinar, Krapje; Miha Magdič, Desnjak; Mirko Belec, Lukavci; Franc Belec, Banovci; Janko Cof, Ključarovci; Franc Jaušovec, Berkovci; Feliks Kolbl, Vučja vas; Jože Kos, Ključarovci; Franc Kosi, Ključarovci; Anton Lubi, Bunčani; Franc Novak, Šalinci; Alojz Paldauf, Vučja vas; Slayko Vrbnjak, Stara Nova vas; Franc Zmazek, Gajševci; Vlado Žnidarič, Stara Nova vas; Alojz Žnidarič, Vučja vas, Martin Belec, Slaptinci; Jože Lovrec, Bolehničič; Jože Vuk, Jamna; Franc Korošak, Okoslavci; Peter Kreft, Biserjane.

Prejemnikom bodo plakete prav gotovo v veliko spodbudo, da si bodo v prireji mleka prizadevali za še boljše dosežke. Čestitamo!

Š. S.

Z novosadske borze

Cene tudi na novosadski borzi ne mirujejo, v zadnjih dneh pa so se gibale takole:

ŽITARICE: Pšenica, letnik 1980, dogovorjena kvaliteta, v vrečah — 9,00 din za kilogram (natovorjeno v vagon); ječmen za živinsko krmo, letnik 1980 — 7,20 do 7,40 din za kilogram; koruza v etiketiranih vrečah, naravno suha, letnik 1979 — 8,00 din za kilogram, letnik 1980 — 7,90 din za kilogram (krouza je umetno sušena).

ŽIVINSKA KRMA: Dopolnilna mešanica za prašiče s 35 odstotki proteinov — 21,50 din za kilogram.

ŽIVINA: Prašiči, mesnati, beli, s farne, teže 90 do 120 kg — 57,00 din za kilogram; prašiči iz kooperacije, teže 90 do 130 kg — 56,00 din za kilogram žive teže z obračunanim 2-odstotnim kalom.

EMBALAŽA: Papirnate vreče, trislojne, šivane, 55 x 110 cm — 13,00 din po komadu.

Fižol, rumeno-zeleni, letnik 1980, v vrečah — 45,00 din za kilogram.

Turnišče: cene pujskov

Tudi pretekli četrtek (5. febr.) na turniškem sejmišču ni bilo običajnega vrveža. Rejci so namreč pripeljali samo 16 pujskov in jih kmalu vse prodali. Najnižja cena je bila 2.300,00. najvišja pa 2.600,00. dinarjev za par pujskov.

Zaključni račun je dober, gospodinja pa je v novem planu že predvidela, da moramo letos še več stisniti iz sebe kot lansko leto.

KRIŽEMKRAŽEM po naših solah

UREJA JOŽE GRAJ

Kaj mi pove Prešernova Zdravljica

»Spet trte so rodile, prijatli, vince nam sladko...« Tako se začne pesem, ki jo vsi prav dobro poznamo, saj jo je spesnil največji slovenski pesnik France Prešeren.

Že v prvi kitici je izražena njegova velika ljubezen do rodne zemlje-Slovenije. Čeprav se je rodil revnim staršem, je šel študirat in postal je doktor prava.

Iz vsake kitice izžareva ljubezen do domovine. V pesmi izraža tudi srd na tiste, ki so teptali našo zemljo, in željo, da bi bili vsi narodi kot bratje.

»Edinost, sreča, sprava, k nam naj nazaj se vrnejo. Vsak, kar ima Slava, vsi naj si v roke sežejo...«

Njegova pesem tudi v nas budi ljubezen do domovine.

Judita Brunec, 7. a
OŠ Verzej

Alkoholizem — zlo posameznika in družbe

Marsiko ve, kakšno zlo je alkohol. Povzročajo boleznijo, hude prometne nesreče, nezgode pri delu, razdor v družinah in težko mladost otrok, ki v takih družinah odrasčajo, ter še marsikaj. Zakaj ljudje tako neomajno zaupajo vinu in drugim alkoholnim pijačam ter v njih iščejo uteho? Saj alkohol ni vse! Koliko drugih pijač je na voljo — brezalkoholnih seveda, čeprav je najbolj žalostno to, da so le-te velikokrat dosti dražje. Če bi bilo obratno, bi bilo prav gotovo marsikaj drugače.

Proti alkoholu pa se bomo uspešno borili le takrat, ko si bomo za to vsi prizadevali ne samo z besedami, pač pa z dejanji.

Tamara Sever, 6. b
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota

Naš kraj v novi podobi

Leta gredo. Z njimi rasteš, se staraš, spreminjaš. Vendar, ali se spreminja samo človek? Ne. S človekom se spreminja tudi okolje. Človek hoče udobnejše življenje, hoče, da bi kraj, v katerem živi, postal modernejši, lepši... Z željavami rokami gradi, si ustvarja svoj kraj, kateri se mu je do zdaj zdel tako majhen, sam in skromen.

Kraj, v katerem živim, je majhen. Velika prašna cesta se vijuga ob njem. Kljub neurejenosti ceste je naš kraj zelo lep. Lepoto mu ohranjajo kmečki ljudje, svež zrak, posebno pa narava. Vaščani si hočemo kraj urediti. Hiše nenehno spreminjajo, saj vsak hoče polepšati svoj dom, mu dati lepši videz. Veliko mladih ljudi zida nove hiše, nekateri pa zidajo tudi hleve, v katerih gojijo veliko število svinj.

Naša vas postaja torej vse bolj moderna, vendar cesta, ki pelje ob njej, ni asfaltirana. Zato, kadar so vroča poletja in vozijo po njej avtomobili, se dvigne prah in zakadi okolico. S skupnimi močmi bomo v bodoče uredili tudi cesto, da bo asfaltirana in napepljali še v ostale domove vodovod. Se bo treba truda, dela, pa tudi močnih pridnih rok, da bo naša vas res takšna, kot si jo vsi želimo. Lepa, moderna, čista.

Vlasta Marjanovič, 8. raz.
OŠ Cezanjevci

CESTA

DOLGA IN BLATNA SE VIJE
ČEZ POLJE IN HRIBE,
MIMO POKOPALIŠČA,
TJA DO KRIŽIŠČA.
A NAPREJ JE LEPA IN SUHA,
ŽE ASFALTIRANA.
PO NJEJ VOZILJO AVTOMOBILI,
TRAKTORJI IN KOLESA,
TU IN TAM SE KAKŠEN KMEČKI VOZ.
NI NAM MAR NJEN VIDEZ, BLATO,
VENDAR PA SI VSAK ŽELI,
DA BI SE VOZIL PO LEPI, GLADKI CESTI.
ANICA KISILAK, 8. r.
OŠ Kuzma

Zaščita v stanovanju

Veliki del počitnic sem preživel pri babici. Tako sem nekega deževnega dne sedel na klopi v kuhinji in premišljeval, kaj bi delal. Na misel mi je prišlo, da bi pregledal, kako je stanovanje babice zaščiten pred požarom.

Najprej sem začel pregledovati v kuhinji pri plinskem štedilniku. Videl sem, da, če veter popiha in se plamen ugasne, se po nekaj sekundah tudi plin sam izklopi. Večkrat sem že videl, da je babica zvečer zaprla plinsko bombo. Kuhinja je bila kar dobro zavarovana pred požarom. Odšel sem v dnevno sobo. Tam so bili vsi električni aparati priklopljeni. Tudi kabel za anteno je bil priklopljen v televizijo, čeprav je zunaj močno grmelo. Od tam sem odšel na podstrežje. Tam je bilo mnogo stare krame, tako da nisem prišel do vseh kotov. Povrhu ga pa je še bilo mnogo takšne stare krame, ki se hitro vname. Odšel sem v kulinico. Tam je bila centralna peč zelo dobro zaščiten, tako da bi težko prišlo do požara. V kotu je bil aparat za gašenje. Dolgo časa sem si ga ogledoval.

Tako sem pregledal babičino hišo glede požarne varnosti in ugotovil, da je večinoma dobro zaščiten, so pa tudi pomanjkljivosti, ki jih bo treba čimprej odpraviti.

Matjaž Mauko, 7. d.
OŠ GORNJA RADGONA

MOJ KRAJ

Doma sem na Kapeli. To je kraj z nadmorsko višino 309 m. Hiše so raztresene po bližnjih hribovih. Na vrhu najvišjega je cerkev. Ob lepem vremenu se vidijo Pohorje, Avstrija in Madžarska. Na Kapeli imamo šolo, vrtec, kulturni dom, vinsko klet in trgovino. Prebivalci se ukvarjajo s kmetovanjem, vinogradništvom, veliko pa jih hodi v službo v Elrad, Avtoradgona in Radensko.

Najlepše je pri nas jeseni. Takrat obiramo grozdje in delamo povsod znano vino „kapelčan“. Pozimi se smučamo, saj imamo vlečnico. Pomlad je tudi lep, saj po vseh hribovih zacvetijo trobentice in druge spomladanske cvetlice. Na Kapelo radi prihajajo turisti, saj je veliko zanimivosti, ki si jih ogledujejo. Poleti je malo bolj puho, kajti nimamo bazena, da bi se osvežili, zato hodimo v Radence. Moj kraj je majhen, nima vsega, kar bi si želeli, pa vendar ga imam rada.

SUZANA SEP, 8. r.
OŠ Kapela

Kako pomagam ptičkom pozimi

Zima je. Ptički so lačni. Nekaj ptic je odšlo na jug, nekaj pa jih je ostalo pri nas. Jaz nimam krmilnice, pomagam pa ptičkom na drugi način. Včasih na okno natrosim proso, včasih pa poliščem polivinil, dam na njega hrano in Sreči spleza na slivo, jaz mu dam polivinil s hrano in ptički pridejo in zobajo. Naredila bom tudi krmilnico. Sreči mi bo pomagal. A kaj, ko nimam več hrane! Ko bomo šli v Mahovce, bom prosila za ptičjo hrano. Ptičje potice pa ne vem delati.

Lilijana Tropenauer
OŠ Apače

30 LET DOSTAVE PO KATALOGU

Pri Moden Müllerju slavijo letos 30-letnico dostave svoje vedno bogate izbire blaga na dom po katalogu. Do 10 tisoč naročil zadovoljijo dnevno in paketi romajo tudi v najbolj oddaljene kraje v Avstriji. Začetek vsake sezone pomeni izdaja kataloga v polmilijonski nakladi. Katalog in številne druge edicije ponujajo, kar je na svetovnem tržišču novega. Letošnja novost Moden Müllerjevega kataloga je obročno odplačevanje. Na 256 straneh so poleg najboljših svetovnih kolekcij uvedli še ponudbo ur, orodja in prodajo knjig.

Barve morja in pragozda so letošnja moda, kakor lahko razberemo iz kataloga, ki ponuja celo vrsto prijetnih kombinacij. Poseben poudarek nosi ponudba za razvedrilo in prosti čas. Bogato izbiro najdete tudi v poglavju, ki je namenjeno otrokom.

Primerno izbrana je ponudba za gospodinjstvo, pri kateri je posebej opazna tista posoda, ki gospodinjstvom pomaga varčevati z energijo. Potem je tu še nekaj praktičnih predmetov za bolničke, za kopalnice ter najnovejše na področju radia in televizije.

ModenMüller

Kvalitetni moški puloverji:
svetlo modro, marin, rumeno,
bordo

že od 249.—

Moški jeans, pralni, iz 100 odstotnega bombaža v barvah: temno modra, temno rjava, peščena, olivna in črna

že od 298.—

Otroški puliji, 100-odstotni polycryl, v večih barvah

od 98.—

Takšne pulije dobite tudi v isti izvedbi brez rokavov

že od 199.—

Lepo prilagajoče se otroške jeans hlače iz 100 odstotnega bombaža

od 99.—

Za vaš
denar
najboljše!

Gradec — Graz, Celovec — Klagenfurt, Lipnica — Leibnitz, Radgona — Radkersburg

IZBRANA RISBA: »V počitnicah sem se večkrat drsala« — Narisala Gordana Vučko, 4. raz. OŠ Razkrižje.

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

Leto XV

Murska Sobota, dne 13. februarja 1981

Štev. 8

81. Odlok o uvedbi samoprispjevka v občini Lendava.
82. Odločba o uvedbi komasacijskega postopka v k. o. Lomanoši.
83. Odlok o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana občine Lendava za obdobje 1981—1985.
84. Odlok o prenehanju veljavnosti odloka o pripravi prostorskega plana občine Lendava.
85. Odlok o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno zemljišče v občini Lendava.
86. Popravek odloka o urbanističnem redu za območje goric v občini Lendava.

81

Na podlagi 2. člena Zakona o samoprispjevku (Ur. list SRS št. 3/73) ter 179. člena Statuta občine Lendava je Skupščina občine Lendava po izvedenem referendumu, ki je bil dne 14. 12. 1980 na seji zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 30. 1. 1981 sprejela

ODLOK

o uvedbi samoprispjevka v občini Lendava

1. člen

Sklep o uvedbi samoprispjevka za sofinanciranje izgradnje objektov za potrebe zdravstva v pomurski regiji in občini Lendava ter za potrebe šolstva v občini Lendava (Uradne objave št. 26/80) je bil na referendumu, dne 14. 12. 1980 potrjen s tem, da se je 36,60 % volilnih upravičencev odločilo za uvedbo samoprispjevka, ki je bil določen s sklepom.

2. člen

Samoprispjevki se uvede za dobo pet let in sicer od 1. marca 1981 do 28. februarja 1986.

3. člen

Samoprispjevki plačujejo občani in delovni ljudje, ki imajo stalno prebivališče v občini Lendava in sicer:

a) 1 % od netto osebnega dohodka in nadomestil iz delovnega razmerja ter od netto OD in davčne osnove od samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih in drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti;

b) 1 % od pokojnine;

c) 5 % od katastrskega dohodka;

d) 800.— din v pavšalnem znesku od občanov, ki so na začasnem delu v tujini.

Zavezanci, ki imajo dohodek iz dveh ali več virov, plačujejo prispevek za vsak dohodek posebej.

4. člen

Samoprispjevki ne plačujejo delovni ljudje in občani od socialnih podpor, invalidnin, pokojnin z varstvenim dodatkom, otroškega dodatka, štipendij učencev in študentov ter od nagrad, ki jih prejema učenci v gospodarstvu.

Samoprispjevki so opravičeni zavezanci, ki so po predpisih o davkih občanov opravičeni plačila davkov od kmetijske dejavnosti ter občani, katerih dohodek iz delovnega razmerja ne presega zjamčenega osebnega dohodka v SR Sloveniji.

5. člen

Samoprispjevki, ki se bo plačeval od osebnega dohodka iz delovnega razmerja in pokojnin bo obračunaval in odstopal izplačevalec teh dohodkov. Samoprispjevki, od drugih zavezancev, ter od občanov, ki prejema inozemsko pokojnino, bo obračunavala in odtegovala uprave za družbene prihodke.

6. člen

S samoprispjevkom zbrana sredstva se bodo uporabila za sofinanciranje gradnje naslednjih objektov:

VRSTA OBJEKTA INVERSIJSKA VREDNOST

VRSTA OBJEKTA	INVERSIJSKA VREDNOST
a) zdravstveni objekti v regiji in občini	
1. kirurški blok	370.490.000 din
2. zdravstvena postaja v Turnišču	7.500.000 din
	377.990.000 din
b) šolski objekti v občini	
1. adaptacija osnovne šole v Odrancih	7.804.000 din
2. izdelava študije o racionalnem izkoriščenju šolskega prostora v občini ter izdelavo projektna dokumentacije za investicijska vlaganja za tiste šole, ki jih nakaže študija	2.486.000 din
3. odplačilo anuitet za šolo v Veliki Polani	8.500.000 din
4. razširitev osnovnošolskega prostora v takem obsegu kot bo to nakazala študija	11.237.000 din
	30.027.000 din

S samoprispjevkom pa se bodo zbrala naslednja sredstva:

— s samoprispjevkom iz točke a	31.610.000
— s samoprispjevkom iz točke b	3.172.000
— s samoprispjevkom iz točke c	12.270.000
— s samoprispjevkom iz točke d	4.000.000
Skupaj:	51.052.000

7. člen

Z občinskim samoprispjevkom zbrana sredstva se delijo tako, da se 50 % uporabi za investicije v zdravstvu, 50 % za investicije v osnovno šolstvo.

S samoprispjevkom zbrana sredstva se bodo stekala na posebnem zbirnem prehodnem računu SO Lendava pri ek-spozituri SDK v Lendavi.

Naziv računa je »Zbirni prehodni račun za občinski samoprispjevki za investicije v zdravstvu in šolstvu, št. 51920-842-021-822.«

8. člen

Nadzor nad zbranimi sredstvi samoprispjevka in razporejanja sredstev opravlja poseben odbor, ki ga imenuje skupščina občine Lendava.

Odbor ima predsednika in šest članov. Odbor je sestavljen tako, da so trije člani izmed plačevalcev prispevka, trije člani koristnikov prispevka. Predsednik odbora je član izvršnega sveta Skupščine občine. Odbor mora vsako leto poročati skupščini občine o zbiranju in uporabi sredstev samoprispjevka.

— parc. št. 163/1, last ZVER Marije roj. POTOČNIK, vdova ZEMLJIČ, Plitvički vrh št. 3
— parc. št. 362, last ZVER Marka, Plitvički vrh št. 3
— parc. št. 10, 79, 159, 276, 277, 297, 334, last ŽIGERT Jožefa, ŽIGERT Elizabete roj. JAUŠOVEC, Lomanoše št. 22, vsakega do 1/2
— parc. št. 341/1, 341/3, last ŽIGERT Jožeta, Lomanoše 22
— parc. št. 336/1, last ŽIGERT Jožeta, Lomanoše št. 22
— parc. št. 27, 56, 75, 76, 117, 118, 131, 150, 166, 209, 211, 218, 219, 220, 221, last ŽIGERT Jožeta ml., Lomanoše št. 6
— parc. št. 265, last ŽNUDRL Antona in ŽNUDRL Zofije roj. BAŠA, Norički vrh št. 10, vsakega do 1/2

III.

Z uvedbo komasacijskega postopka je na komasacijskem območju prepovedan promet z zemljišči in njihovo parceliranje, prepovedana pa je s tem tudi graditev in spreminjanje kultur in to do ponovne razdelitve zemljišč na tem območju.

Zoper odločbo ni dopustna pritožba.

Stranka lahko v 30 dneh sproži upravni spor pri Vrhovnem sodišču SR Slovenije.

Predsednik
skupščine občine Gornja Radgona
Janez Šedivy, l. r.

83

Na podlagi 179. člena Statuta občine Lendava (Uradne objave št. 8/74) ter 50. člena Zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Ur. list SRS, št. 1/80) je Skupščina občine Lendava na sejah zбора združenega dela in zбора krajevnih skupnosti, dne 30/1-1981 ter na seji družbenopolitičnega zбора dne 30/1-1981 sprejela

ODLOK

o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana občine Lendava za obdobje 1981—85

1. člen

Spremeni se 3. člen odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana občine Lendava za obdobje 1981—85 (Ur. objave, št. 3/79) tako, da se glasi:

»Na podlagi dogovora o temeljnih družbenega plana občine bo izvršni svet skupščine občine v sodelovanju s samoupravnimi organizacijami in skupnostmi, pripravil in do 28. februarja 1981 predložil predlog družbenega plana občine Lendava.«

2. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah.

Številka: 30-1/79-3
Datum: 30/1-1981

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Jože GORNJEC, l. r.

84

Na podlagi 179. člena Statuta občine Lendava (Ur. objave št. 8/74) ter v skladu z zakonom o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Ur. list SRS, št. 1/80) je Skupščina občine Lendava na seji zбора združenega dela in zбора krajevnih skupnosti, dne 30/1-1981 sprejela

ODLOK

o prenehanju veljavnosti odloka o pripravi prostorskega plana občine LENDAVA

1. člen

Odlok o pripravi prostorskega plana občine Lendava (Ur. objave št. 23/78) neha veljati.

2. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah.

Številka: 350-2/78-3
Datum: 30/1-1981

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Jože GORNJEC, l. r.

85

Na podlagi 3. odstavka 2. člena zakona o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini (Ur. list SRS, št. 13/74) in na podlagi 40. člena zakona o razglasitvi in prisilnem prenosu nepremičnin v družbeni lastnini (Ur. list SRS, št. 5/80) ter na podlagi 179. člena statuta občine Lendava (Ur. objave občin Pomurja št. 8/74) je skupščina občine Lendava na seji zбора združenega dela in zбора Krajevnih skupnosti dne 30. 1. 1981 sprejela

ODLOK

o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno zemljišče v občini Lendava.

1. člen

Ta odlok določa za območje občine Lendava povprečno gradbeno ceno in povprečne stroške komunalnega urejanja stavbnih zemljišč in korist za razlašeno stavbno zemljišče.

2. člen

Povprečna gradbena cena in povprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini Lendava, kot osnovna elementa za izračun valorizirane vrednosti stanovanjske hiše oz. stanovanja znaša:

1. poprečna cena za m² uporabne stanovanjske površine na območju občine Lendava znaša 10.694,00 din

2. poprečni stroški komunalnega urejanja stavbnih zemljišč na območju občine Lendava znašajo 15 % gradbene vrednosti zgradbe oz. objekta.

3. člen

Korist za razlašeno stavbno zemljišče znaša 0,83 odstotka od povprečne gradbene cene, ki se je oblikovala v preteklem letu za m² stanovanjske površine v družbeni gradnji, kar znaša 88,76 din po m².

4. člen

Ko začne veljati ta odlok, preneha veljati odlok o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini Lendava za leto 1979 (Ur. objave pomurskih občin, št. 12/79).

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Ur. objavah.

Št.: 456-1/73-3
Datum: 30. 1. 1981

Predsednik
SO Lendava
Gornjec Jože l. r.

86

Popravek

odloka o urbanističnem redu za območje goric v občini Lendava

V odloku o urbanističnem redu za območje goric v občini Lendava (Uradne objave Pomurja, št. 24/80) je pomotoma izpuščen 9. člen, ki glasi:

»Ta odlok velja s 1. januarjem 1981.«

Tajnik
Skupščine občine Lendava
Marija HAJOS

9. člen

O razdelitvi sredstev samopriskupka, ki bi se zbrala nad zneskom, ki je predviden v 6. členu tega odloka, odloča občinska skupščina Lendava.

10. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah Pomurja, uporablja pa se od 1. marca 1981.

Številka: 014-1/80

Lendava, dne 30/1—1981

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Jože GORNJEC, l. r.

82

Skupščina občine Gor. Radgona izdaja na podlagi 80. člena zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 1/79) in 202. člena zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. list SFRJ, št. 32/78) 132. člena statuta občine Gor. Radgona, na predlog Kmetijske zadruge Gor. Radgona in kmetov o uvedbi komasacijskega postopka, naslednjo

ODLOČBO

I.

Uvede se komasacijski postopek v k. o. Lomanoši, na območju določenim z mejo, ki poteka:

od tromeje med k. o. Plitvice, Lutverci, Lomanoši po katstrski meji, oz. po desnem bregu potoka Plitvica do tromeje med k. o. Lutverci, Hercegovščak, Lomanoši, po vzhodni meji parc. št. 121 in 122, po severni meji parc. št. 123/2, 123/1 in 136/2, preseka pot parc. št. 564/1, po severni meji parc. št. 135, 134, 124/4, 133/3, 133/1, po severovzhodni meji parc. št. 130/1, 129/1 in 127 do katastrske meje z k. o. Hercegovščak po katastrski meji do južne meje parc. št. 127, 129/3, 130/1, in 132/2 preseka parc. št. 133/9, po južni meji parc. št. 133/2, 133/4, 133/5, po vzhodni meji parc. št. 134 do ceste parc. št. 563/1, poteka po severozahodni meji ceste do parc. št. 177, po njeni zahodni meji, po južni meji par. št. 179/2, preseka parc. št. 189, po južni meji parc. št. 190, 192, 195, 199, 204, 207, 211, 214/2, 214/1, 221/1, 222/2 in 225/2, po zahodni meji parc. št. 223, preseka parc. št. 225/1, po vzhodni meji parc. št. 253/2 do ceste parc. št. 563/1, po severnem robu ceste do parc. št. 258/3, po njeni zahodni meji, po zahodni meji parc. št. 258/1, po južni meji parcele št. 249, 2/1 in 1, preseka pot št. 567 po vzhodni in južni meji parcele št. 265, po zahodni meji parcele št. 312, do ceste parc. št. 563/1, po severni meji ceste do kat. meje Plitvica in po katastrski meji Lomanoši, kjer smo z opisom meje pričeli.

II.

Komasacijsko območje v k. o. Lomanoše zajema naslednja kmetijska zemljišča:

— parc. št. 130/2, last ANDERLIČ Marte, G. Radgona, Ljutomerska cesta b. št.
— parc. št. del 133/9, last HAMLER Jožeta, Črešnjevci 70 in BABOŠEK Marije, Lomanoše 7, vsakega do 1/2
— parc. št. 8/1, last BABOŠEK Terezije roj. ŠVAB, Lomanoše št. 21
— parc. št. 23, 24, 278, 279, lasta BABOŠEK Terezije roj. ŠVAB, Lomanoše št. 21
— parc. št. 280, last BABOŠEK Terezije roj. ŠVAB, Lomanoše št. 21
— parc. št. 26, 39, 55, 61, 85, 87, 121, 122, 142, 158, 169, 177, 178, 195, 203, 204, 228, 229, 285, 287, 294/1, last BRAČKO Verone roj. HAMLER, Lomanoše št. 19
— parc. št. 147/1, last BRAČKO Verone roj. HAMLER, Lomanoše št. 19
— parc. št. 275, last DRUŽBENA LASTNINA, uporabnik KMETIJSKI KOMBINAT Gor. Radgona
— parc. št. 295/1, DRUŽBENA LASTNINA, uporabnik Kmetijski kombinat G. Radgona
— parc. št. 356, 357, 355, DRUŽBENA LASTNINA, uporabnik Kmetijski kombinat G. Radgona
— parc. št. 14, 298/1, 298/2, 310, 311/1, 311/2, DRUŽBENA LASTNINA, uporabnik Kmetijski kombinat G. Radgona
— parc. št. 5, 343, 347, DRUŽBENA LASTNINA, upo-

rabnik Kmetijski kombinat G. Radgona

— parc. št. del 564/1, 565, 566/1, 566/2, del 567, 588, 577, 580, 581, 592, 582, 591, 590, 586, 587, 579, 583, 584, 585, 589, 593, DRUŽBENA LASTNINA, nepremičnine v splošni rabi
— parc. št. 361, last FARTEK Geze, Podgrad št. 14
— parc. št. 53, last FEKONJA Alojza in FEKONJA Kristine roj. BREZNIK, Lomanoše št. 4, vsakega do 1/2
— parc. št. 102/1, 102/3, last FEKONJA Elizabete, Gor. Radgona, Ljutomerska c. št. 6
— parc. št. 50, 53, last FERŠ Antona, Lomanoše št. 16
— parc. št. 2/3, 74, last FERŠ Antona do enajstvaintridesetink in GOLOB Leopoldine do enajstvaintridesetink, Lomanoše št. 35
— parc. št. 236/1, 240, 248/2, 250, 258/1, 258/3, last FERŠ Franca in FERŠ Marije, Lomanoše št. 9, vsakega do 1/2
— parc. št. 83/1, 83/2, last FERŠ Marije roj. SKAMLIČ, do 1/4, VOGRINEC Adolfa, do 1/4, VOGRINEC Marije roj. FERŠ, DO 2/4, Lomanoše št. 17
— parc. št. 247, 248/1, 249, 258/4, last FLEGAR Ivana, FLEGAR Rozine roj. HOCAPFL in HOLCAPFL Zore, Lomanoše 34, vsakega do 1/3
— parc. št. 100, 245, 246, 274/1, 324, 17, 274/2, 15, 99, 365, last FLEGAR Rozine roj. HOLCAPFEL, do 4/6 in nedl. HOLCAPFEL Zore, do 2/6, Lomanoše št. 43
— parc. št. 327, last FLEGAR Rozine roj. HOLCAPFEL, Lomanoše 43 do 4/6 in HOLCAPFEL Zore — Milene, Lomanoše 34, do 2/6
— parc. št. 93, last FRAS Alojza in FRAS Marije roj. HORVAT Plitvički vrh št. 3, vsakega do 1/2
— parc. št. 268, last FRIDAU Jakoba in FRIDAU Leopoldine roj. ČASAR, Lomanoše 39, vsakega do 1/2
— parc. št. 312, last FRIDAU Leopoldine roj. ČASAR, do 3/4 in FRIDAU Jakoba, do 1/4, Lomanoše št. 39
— parc. št. 133/1, last GEDER Janeza in GEDER Ane roj. FLAJŠHAKER, Podgrad št. 35, vsakega do 1/2
— parc. št. 226, 227, last GEDER Ivana, Podgrad št. 21
— parc. št. 316, last GOLOB Franca in GOLOB Jožefe roj. FERŠ, Lomanoše št. 53, vsakega do 1/2
— par. št. 332/1, 49, 68, last GOLOB Franca in GOLOB Jožefe roj. FERŠ, Lomanoše št. 53, vsakega do 1/2
— parc. št. 332/2, last GOLOB Marije, roj. MAUKO, Lomanoše št. 49
— parc. št. 328, 331, 323/1, last GOLOB Marije roj. MAUKO, Lomanoše št. 49
— parc. št. 123/1, 137, last GOMBOTZ Jože-Soureck, Altneudorf št. 30, p. Radkersburg, Avstrija
— parc. št. 135, last HAMLER Jožefa in HAMLER Marije roj. BABOŠEK, Lomanoše št. 7, vsakega do 1/1
— parc. št. 135/5, last HAMLER Jožeta, do 1/4 in HAMLER Marije roj. BABOŠEK, do 3/4, Lomanoše št. 7
— parc. št. 133/4, 363, 133/2, last HAMLER Jožeta, do 1/4 in HAMLER Marije roj. BABOŠEK, do 3/4, Lomanoše št. 7
— parc. št. 124/4, 133/6, 134, last HAMLER Jožeta in HAMLER Marije roj. BABOŠEK, Lomanoše št. 7, vsakega do 1/2
— parc. št. 231, del 225/1, 344/1, last HARCAN Marije roj. ŠTUMBERGER in HARCAN Filipa, Lomanoše št. 31, vsakega do 1/1
— parc. št. 106, 107, last HARI Terezije, Lomanoše št. 40
— parc. št. 114, 152, last HORVAT Štefanije roj. ŠVAB, Hercegovščak št. 40
— parc. št. 360/1, last IRGOLIČ Helene roj. MARAS in IRGOLIČ Mihaela, Lomanoše št. 44, vsakega do 1/2
— parc. št. 132/2, last JANČAR Jakoba, Hercegovščak št. 27
— parc. št. 163/3, last JAUŠOVEC Ivana in JAUŠOVEC Rozalije roj. GUMILAR, Podgrad št. 32, vsakega do 1/2
— parc. št. 110, last JEREBIČ Erne roj. ADANIČ, Rihtarovci št. 16
— parc. št. 103, 104, 123/2, last KAJDIČ Franca, Lomanoše 39, do 1/4, KAJDIČ Franca do 1/4, KAJDIČ Ivana do 2/4, Lomanoše št. 2
— parc. št. 364, last nedl. ŠUMAN Rozalije, do 1/100 in KAJDIČ Magdalene roj. ŠUMAN do 1/10, Plitvički vrh št. 5
— parc. št. 1, 2/1, 2/2, 3/1, last KARBA Neže roj. OZVALD, Lomanoše št. 32
— parc. št. 111/1, 111/2, 112, last KAUCIČ Franca in KAUCIČ Ivanke roj. GOLOB, Lomanoše št. 20, vsakega do 1/2

— parc. št. 70/1, 70/2, 84, 194, 252, 257, 251, last KAUČIČ Franca in KAUČIČ Ivanke roj. GOLOB, Lomanoše 20, vsakega do 1/2

— parc. št. 30, 31, 32, last KAUČIČ Marije roj. SLAČEK, Črešnjevci št. 106

— parc. št. 133/3, last KOLARIČ Jakoba in KOLARIČ Ane roj. GIESAUF, Podgrad 31, vsakega do 1/2

— parc. št. 293/1, last KONRAD Karla, Podgrad št. 10

— parc. št. 147/2, last SIMENČIČ Marije roj. FERŠ, por. KOZAR in KOZAR Jožefa, Lomanoše št. 49, vsakega do 1/2

— parc. št. 7, 8/2, 9, last KOZAR Marije, vdove SIMENČIČ, roj. FERŠ in KOZAR Jožefa, Lomanoše št. 49, vsakega do 1/2

— parc. št. 243, 304/1, 304/2, 305, 306/1, 306/2, 307, 308, 349/1, 349/2, last KOZAR Marije roj. VRBNJAK, mele št. 8

— parc. št. 3/2, last KRANJČ Ivana in KRANJČ Alojzije roj. SIMENČIČ, Lomanoše št. 41, vsakega do 1/2

— parc. št. 302, last LONČAR Franca, Segovci št. 11

— parc. št. 288, last MARKOVIČ Jožeta in MARKOVIČ Ivane roj. IRGOLIČ, Podgrad 23, vsakega do 1/1

— parc. št. 353, 354, 360/2, last MAUKO Franca, Lomanoše št. 37

— parc. št. 271, 309/1, 309/2, last MAUKO Franca, Lomanoše št. 37

— parc. št. 179/1, 179/2, 182, 186, 187, 188/1, last MOHOR Janeza do 5/8 in MERČNIK Ane roj. MOHOR, do 3/8, Lomanoše št. 13

— parc. št. 236/2, 163/2, last MERKLIN Feliksa do 1/4, MERKLIN Angele roj. STRAJNSAK, do 3/4, Lomanoše št. 16

— parc. št. 192, 190, last MERKLIN Feliksa, do 1/4, in MERKLIN Angele roj. STRAJNSAK, do 3/4, Lomanoše št. 16

— parc. št. 193, last MERKLIN Feliksa in MERKLIN Angele roj. STRAJNSAK, Lomanoše 16, vsakega do 1/2

— parc. št. 273, 52/1, 52/2, last OZVALD Antona, Lomanoše št. 32

— parc. št. 216/1, 216/2, last OZVALD Antona, do 10/20, Lomanoše št. 32 in OZVALD Antona, OZVALD Janeza, OZVALD Jožeta OZVALD Ane, nedl. OZVALD Neže, nedl. OZVALD Marjete, nedl. OZVALD Milene, nedl. OZVALD Davorina, nedl. OZVALD Irene, nedl. OZVALD Helene, Lomanoše št. 32, vsakega do 1/20

— parc. št. 95, last OZVALD Antona do 11/20, OZVALD Janeza, OZVALD Jožeta, OZVALD Ane, OZVALD Neže nedl., OZVALD Marjete, nedl. OZVALD Milene, nedl. OZVALD Davorina, nedl. OZVALD Irene, nedl. OZVALD Helene, vsakega do 1/20, Lomanoše št. 32

— parc. št. 88, 90, 210, 217, 230, 269, 283, 284, 333, 339, 340/1, last OZVALD Antona, do 10/20 in OZVALD Antona, OZVALD Janeza, OZVALD Jožeta, OZVALD Ane, nedl. OZVALD Neže, nedl. OZVALD Marjete, nedl. OZVALD Milene, nedl. OZVALD Davorina, nedl. OZVALD Irene, do 1/20, Lomanoše št. 32

— parc. št. 222/2, 315, 348, last OZVALD Marije, Lomanoše 32

— parc. št. 199, 200, last PALUC Ivanke, Orehovski vrh št. 37

— parc. št. 73/1, 119, 120, last PIRŠ Ivanke, roj. SIMENČIČ, Podgrad ni h. št.

— parc. št. 89, 97/1, 97/2, last POZVEK Alojza in POZVEK Ane, roj. ŠINKO, Lutverci št. 39

— parc. št. 350/1, last RECEK Alojza, RECEK Ivana, RECEK Rudolfa, RECEK Jožefe, RECEK Terezije, Plitvički vrh št. 46, vsakega do 1/5

— parc. št. 359, last RECEK Marije roj. KARDINAR, Plitvički vrh št. 1

— parc. št. 63, 71, del 189, 241/1, 303/1, 303/2, 241/2, last ROŽMAN Ivana in ROŽMAN Ane roj. ŠPENDIJA, Lomanoše 14, vsakega do 1/2

— parc. št. 12, 237, last ROŽMAN Ivana do 1/4, ROŽMAN Ane roj. ŠPENDIJA, do 1/4, ROŽMAN Franca do 2/4, Lomanoše št. 14

— parc. št. 46, 65, last ROŽMAN Ivana do 1/4, ROŽMAN Ane, do 1/4, ROŽMAN Franca do 2/4, Lomanoše št. 14

— parc. št. 62, 64, last ROŽMAN Neže roj. BABOSEK, Lomanoše št. 14

— parc. št. 345/1, last SEGERI Antona, do 15/28, SEGERI Vere, do 13/28, Lomanoše št. 29

— parc. št. 66, 47, 270, last nedl. SEGERI Henrika, do

4/32, SEGERI Antona, do 15/32, SEGERI Vere, do 13/32, Lomanoše 29

— parc. št. 80, last nedl. SEGERI Henrika, do 4/32, SEGERI Antona, do 15/32, SEGERI Vere, do 13/32, Lomanoše št. 29

— parc. št. 346/1, last SEGERI Eme roj. MELUMAUER, Lomanoše št. 29

— parc. št. 136/1, 136/2, 138, 139, 140, 143, 149, 153, 154, 167, 20, last SENKOVIČ Ivanke roj. ZEMLJIČ in SENKOVIČ Mihaela, Lomanoše št. 27, vsakega do 1/2

— parc. št. 34, 115, 130/1, 151, 38, 207, 319, 35, last SENKOVIČ Ivanke roj. ZEMLJIČ in SENKOVIČ Mihaela, Lomanoše št. 5, vsakega do 1/2

— parc. št. 253/1, 337, 338, last SIMENČIČ Janeza in SIMENČIČ Frančiške roj. JAUŠOVEC, Lomanoše št. 33, vsakega do 1/2

— parc. št. 69, last SLAČEK Matilde roj. ŠVAB, Lomanoše št. 10

— parc. št. 18, last STRAJNSAK Elizabete, Lomanoše št. 16

— parc. št. 73/2, last nedl. ŠANTAVEC Cvetke, Lomanoše št. 43

— parc. št. 174/2, last ŠENEKAR Franca in ŠENEKAR Jožefe roj. HORVAT, Gradišče št. 36, Slov. gorice vsakega do 1/2

— parc. št. 129/1, 201, 202, last ŠINKO Antona in Jožefe roj. TOMANIČ, Lomanoše št. 36

— parc. št. 127, last ŠINKO Antona in ŠINKO Jožefe roj. TOMANIČ, Gornja Radgona, vsakega do 1/2

— parc. št. 129/3, 129/4, last ŠINKO Rudolfa in ŠINKO Frančiške roj. RAKUŠA, Lomanoše št. 5, vsakega do 1/2

— parc. št. 208/1, 214/1, last ŠTUHEC Marije roj. VOGRINEC, Lomanoše št. 23

— parc. št. 225/2, last ŠVAB Franca, Lomanoše 50 in ŠVABA Antona, Lomanoše 30, vsakega do 4/8

— parc. št. 92, 91, last ŠVABA Franca, Lomanoše št. 50 in ŠVABA Antona, Lomanoše št. 30, vsakega do 4/8

— parc. št. 13, 101, last ŠVAB Franca, Lomanoše št. 50, in ŠVABA Antona, Lomanoše št. 30 vsakega do 4/8

— parc. št. 82, last ŠVAB Franca, Lomanoše št. 30

— parc. št. 344/2, last ŠVAB Ivana, Lomanoše 21

— parc. št. 266, 267, last ŠUMAN Terezije roj. ŠUMAN, Lomanoše št. 28

— parc. št. 102/2, 342, last TOPOLINJAK Karla in Ivane roj. ORGOLIČ, Lomanoše št. 28

— parc. št. 291, 292, 296, last VEREŠ Janeza, Podgrad št. 35

— parc. št. 162/1, 162/2, last VOGRINEC Adolfa in VOGRINEC Marije roj. FERŠ, Lomanoše št. 17, vsakega do 1/2

— parc. št. 208/2, 214/2, last VOGRINEC Feliksa, Črešnjevci 69

— parc. št. 54, 72, 232, 290, 21, 22, last VRBANČIČ Cvetke, roj. ŠANTAVEC, do 3/4 in VRBANČIČ Petra, do 1/4, Lomanoše št. 43

— parc. št. 289, last VRBANČIČ Cvetke roj. ŠANTAVEC, do 3/4 in VRBANČIČ Petra, do 1/4, Lomanoše št. 43

— parc. št. 336/2, last VRBANČIČ Cvetke roj. ŠANTAVEC, do 3/4 in VRBANČIČ Petra, do 1/4, Lomanoše št. 43

— parc. št. 168, last VRBNJAK Ivana in VRBNJAK Angele roj. KOCBEK, Lomanoše, vsakega do 1/2

— parc. št. 78, 43, 48, 67, last VRBNJAK Marije roj. KUKOVEC, do 3/4 in VRBNJAK Janeza do 1/4 Lomanoše št. 42

— parc. št. 253/2, last VRBNJAK Janeza, VRBNJAK Marije roj. KUKOVEC, Lomanoše 42, vsakega do 1/2

— parc. št. 162/3, last VREČIČ Franca in VREČIČ Marije roj. ŠVAB, Lomanoše št. 30, vsakega do 1/2

— parc. št. 174/1, 173, last VUKAN Antona in ZORJAN Frančiške roj. VUKAN, Lomanoše št. 11, vsakega do 1/2

— parc. št. 272, last VUKAN Ivana, Lomanoše št. 14

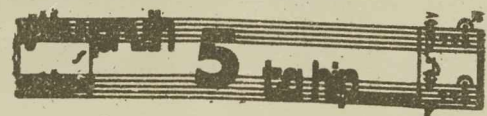
— parc. št. 281, last VUKAN Ivana, do 2/4, VUKAN Janeza, do 1/4, VUKAN Marije roj. KOLARIČ do 1/4, Lomanoše št. 42

— parc. št. 293/2, last VUKAN Janeza in VUKAN Marije roj. KOLARIČ, Lomanoše 42, vsakega do 1/2

— parc. št. 299, 300, 301, last VUKAN Janeza ml., do 3/4, VUKAN Marije roj. KOLARIČ, do 1/4, Lomanoše 42

— parc. št. 295/2, 323/2, last VUKAN Marije roj. KOLARIČ, Lomanoše št. 42

radijski disco klub

PRVIH PET TA HIP

1. WOMAN IN LOVE — BARBARA STREISAND
2. TIDE IS HIGH — BLONDIE
3. SOUPER TROUPER — ABBA
4. MASTER BLASTER — STEVIE WONDER
5. STUPEFACTION — GRAHAM PARKER

NOVA GLASBENA UGANKA

GLASUJEM ZA:

IME IN PRIIMEK:

NASLOV:

Nagrada Elektrotehne—Šoping je tokrat zreb dodelil Majdi Lopert iz Bogojine 113. Čestitamo! Izpolnjene kupone pošljite do petka 20. februarja, na naslov Radio M. Sobota, Titova 29, M. Sobota. Oddaja bo na sporedu v torek, 17. februarja od 17.30 do 18.00.
Rešitev glasbene uganke: Itchyco Park — Small Faces

Krajevna skupnost Radenci naproša vaščane kraja Radenci, da se lahko dnevno med 8. in 12. uro oglasijo na Krajevni skupnosti Radenci oz. Krajevnem uradu Radenci in OGLEDAJO OSNUTEK GRBA ter podajo svoje pripombe. Pripombe zbiramo do 28/2-1981.

Tovarna oblačil in perila »MURA« iz M. Sobote

RAZPISUJE

na osnovi sklepov delavskih svetov temeljnih organizacij sledeča opravila in naloge:

1. DIREKTORJA TOZD »MODA« GORNJA RADGONA

Pogoji: Veišja šola ekonomske, konfekcijske, pravne ali druge ustrezne smeri in 5 let delovnih izkušenj v organizacijah združenega dela.

2. DIREKTORJA SLUŽBE POSLOVNIH RAZISKAV V DELOVNI SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB

Pogoji: Visoka šola ekonomske smeri in 4 leta delovnih izkušenj.

Kandidati morajo poleg zgornjih pogojev imeti še organizacijske sposobnosti voditi temeljno organizacijo ali službo ter biti sposobni razvijati socialistične samoupravne družbeno-ekonomske odnose.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v zaprti ovojnici z oznako »za razpisno komisijo« do 10. marca 1981. kadrovska socialni službi DO »MURA« M. Sobota, Bjeđičeva 2.

Komisija za medsebojne odnose delavcev v TOZD »Ženska oblačila«

OGLAŠA

prosta opravila in naloge

TAJNICE DIREKTORJA

Pogoji: ekonomska srednja šola ali srednja administrativna šola in 18 mesecev delovnih izkušenj pri korespondiranju. Znanje strojepisja in stenografije. Zaželjeno vsaj pasivno znanje nemščine. Poskusno delo 3 mesece

Kandidatke naj vložijo ponudbe z dokumenti v 15 dneh od dneva objave v kadrovska socialni službi.

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED OD 14. DO 17. FEBRUARJA

SOBOTA

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.45 Poročila, 8.50 Minigodci v glasbeni deželi, 9.00 Lolek in Bolek, poljska risana serija, 9.10 Z besedo in sliko — V. T. Arhar: Letni časi, 9.25 Tovarišija, mladinska nadaljevanka TV Skopje, 9.55 Aare: Slalom za moške, prenos 1. teka, 11.10 Mali svet, otroška kontaktna serija TV Zagreb, 11.40 Po sledeh napredka, 12.10 Od refleksa do logike: Prve izkušnje, 12.40 Zavattini—Bagnasco: Ligabue, italijanska nadaljevanka, 13.45 Poročila, 13.50 Risanka, 13.55 Aare: Slalom za moške, prenos 2. teka, 15.40 Mr. Bug gre v mesto, ameriški mladinski film, 17.10 Poročila, 17.15 Košarka Iskra Olimpija: Partizan, prenos (za JRT I), v odmoru ..., 18.55 Naš kraj, 19.10 Zlata ptica, 19.15 Risanka, 19.24 TV nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Sobotna TV križanka, 21.30 Propagandna oddaja, 21.35 Bingovo dolgo potovanje, ameriški film, 23.15 TV kažipot, 23.35 Poročila.

ljubljska banka Pomurska banka

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.20 Narodna glasba, 18.00 Iz sporeda TV ..., 18.30 J. Horvat: Maček pod čelado, TV nadaljevanka, 20.00 Zivljenje na zemlji, dokumentarna serija, 20.55 Poročila, 21.05 Športna sobota, 21.25 Feljton, 21.55 Glasbena oddaja (do 22.40).

TV ZAGREB

PRVI PROGRAM

8.45 do 13.15 Izobraževalni spored, 14.55 Pregled sporeda, 14.55 Velemesto, 16.00 Poročila, 16.15 Naš studio, 17.15 Košarka: Iskra Olimpija—Partizan, 18.45 Pesništvo, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Dober večer, 20.55 EPP, 21.00 Župan Casterbridgea, 21.50 Dnevnik, 22.05 Nočni žep, 23.35 Pregled sporeda za nedeljo.

Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM

15.10 Ljudje v hotelu, 17.00 Abeceda sporta, 17.30 Obalni pirati, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Dva x sedem, 18.25 Dober večer v soboto (Heinz Conrads), 18.50 Reklame, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 19.50 Sport in reklame, 20.15 Stavimo, da ... (zabavna oddaja), 21.55 Reklame, 22.00 Sport, 22.30 Bob Hope in Bing Crosby, 23.15 Poročila

TV MADŽARSKA

8.15 Šolska TV, 8.55 Za otroke, 9.45 Oddaja za narodnosti, 10.25 Ulice San Francisca, kriminalna, 13.45 Volk in sedem kozličkov, otroški musical, 15.20 Valovi črnega morja, nadaljevanka, 17.10 Filatelija, 17.25 Kuhajmo!, 18.00 Reportaža, 18.40 Gruzija, spored Horizontov, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Zlati čevlji, veseloigra, 22.10 TV dnevnik, 22.20 Skrivajoča se luna, film.

NEDELJA

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon 21-232)

TV LJUBLJANA

8.30 Poročila, 8.35 Petrov dojenček, švedska otroška serija, 9.25 J. Horvat: Maček pod čelado, nadaljevanka TV Zagreb, 10.25 Aare: — Slalom za moške, prenos 1. teka, 11.30 Pihalni ansambel Francija puharja (za JRT), 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 TV kažipot, 13.25 Aare: — Slalom za moške, prenos 2. teka (do 14.30/45), 14.35 Poročila, 14.45 Od bjelega polja do plevlja, dokumentarna oddaja TV Bg, 15.05 Igre na snegu, finale, posnetek iz Crans-Montane (Švica), 17.35 Športna poročila, 17.45 Praznik, ameriški film, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.22 (V nocoj), 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 M. Smoje: Veliko mesto, nadaljevanka TV Zagreb k, 21.15 Propagandna oddaja, 21.20 Patrolni čoln 22 »Streljko«, dokumentarna oddaja TV Zagreb, 22.00 V znamenju, 22.10 Športni pregled.

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

16.00 Nedeljsko popoldne, 19.00 Risanke, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Svem 80: Koncert, 21.00 Včeraj, Danes, Jutri, 21.25 Žena je vrag, ameriški film (do 23.05)

TV ZAGREB

PRVI PROGRAM

9.45 Pregled sporeda, 9.50 Poročila, 10.00 Po jutru se pozna dan, 11.30 Pihalni orkester Francija Puharja, 11.58 EPP, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.55 Pregled sporeda, 14.00 Kritična točka, 14.30 Babica in osem vnukov (film), 16.00 Nedeljsko popoldne, 19.00 Risanke, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Velemesto, 21.15 EPP, 21.20 Dokumentarna reportaža, 21.50 Dnevnik, 22.10 Sportni pregled, 22.40 Pregled sporeda za ponedeljek.

Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM

11.00 Razgovor z novinarji, 12.00 Divje noči Burli O. (film), 15.10 Student berač (film), 17.05 Ostržek, 17.15 Risanka, 17.40 Spanček Zaspanček, 17.45 Klub seniorjev, 18.25 ORF danes, 18.30 Srečanje živali in človeka, 19.00 Avstrija v sliki, 19.25 Religija, 19.30 Čas v sliki, 19.50 Sport, 20.15 Gole obleke (film), 22.05 Poročila

TV MADŽARSKA

8.10 Sola za vsakogar, 9.15 Za otroke, 10.20 Maček v žaklju, jezikovni kviz, 11.20 Maškare, pravilnična igra, 14.00 Spored študija Szeged, 14.50 Priporočamo naše sporede, 15.15 V nedeljo popoldne, 17.20 Nedeljska glasba, posnetek javne oddaje, 18.00 Kviz, 19.00 Teden; aktualnosti, reportaže, 20.00 Poročila, 20.05 Ubiti morje, franc. film, 21.40 Sport, 21.50 Pesnik F. Baranyi.

PONEDELJEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.45 TV v šoli, 10.00 TV v šoli, 14.55 TV v šoli — ponovitev (do 16.00), 17.15 Poročila, 17.20 Vrtec na obisku: Četica gasilcev, 17.35 Človekovi prijatelji, poljudno znanstvena serija, 18.00 Narava in človek; Zdravilno cvetje, 18.30 Obzorik, 18.40 Mozaik, 18.45 Popkard, mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja,

ljubljska banka Pomurska banka

20.00 Debitanti v jugoslovanskih studijih (TV drama), 21.15 Propagandna oddaja, 21.20 Kulturne diagonale, 22.00 V znamenju,

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Otroška oddaja, 18.15 Knjige in misli, 18.45 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Razvoj popularne glasbe, 20.55 Zagrebška panorama, 21.20 Človek in mesto, dokumentarna oddaja (do 22.05)

TV ZAGREB

PRVI PROGRAM

8.45 do 12.05 Izobraževalni spored, 14.55 do 16.00 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda; 17.40 Poročila, 17.45 Minute za pripovedko, 18.15 Kronika skupnosti občin Siska, 18.45 Pop-kord, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Dekle (drama), 21.25 EPP, 21.30 Izbrani trenutki, 21.35 Kultura danes, 22.20 Dnevnik, 22.35 En avtor en film, 22.50 Pregled sporeda za torek.

Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM

9.00 Jutranja poročila, 9.05 Am, dam, des, 9.30 TV kuhinja, 10.00 Šolska TV, 10.30 Ljudje v hotelu, 12.25 Otok Bali, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Am, dam, des, 17.30 Lassie, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Svet živali, 18.25 ORF danes, 18.30 Mi, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Sport v ponedeljek in reklame, 21.05 Lisjaki, 21.55 Večerni sport, 22.25 Poročila

DRUGI PROGRAM

20.15 Edgar iz Tamarcka, 21.05 Posli Armanda Hammerja, 21.50 Deset pred deseto, 22.20 Dama, kralj, as, špion (film), 23.10 Cher (zabavna oddaja), 23.55 Poročila

TV MADŽARSKA

15.50 Kako izpuliti kitov zob? češki film, 17.10 Za naše zdravje, zdravstvena vzgoja, 17.20 Košarka, Zalaegerszeg—Videoton, moški, 18.50 Javno zlo, 2. del: Vrnitev, 19.40 TV telovadba, 19.50 Poročila, 20.00 Leti pav; tekmovanje izvajalcev narodnih pesni v organizaciji radia in televizije, 21.20 Igralec in spreminjajoči se svet; Zita Perczel, portret, 22.35 Poročila

TOREK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Kaj so povedali o sebi glasbena oddaja, 16.40 — Pota mladih, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.00 TV v šoli, 10.00 TV v šoli, 16.20 Šolska TV: Športni dan, Filmski jezik, 17.20 Poročila, 17.20 Lolek in Bolek, poljska risana serija, 17.35 Ptuj 80, 2. oddaja, 18.05 Pisani svet, 18.35 Obzorik, 18.45 Mostovi-Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost, 19.00 Knjiga, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Ne mimo življenja, aktualna oddaja, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 A. Prevost: Zgodba o vitezcu des Griouxu in o Manon Lescaut, francoska nadaljevanka, 21.50 V znamenju, 22.05 Iz koncertnih dvoran-J. Brhms: Koncert za klavir in orkester

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.10 TV dnevnik v madžarsčini, 17.30 TV dnevnik, 17.45 Otroška oddaja, 18.15 Knjige in misli, 18.45 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Razvoj popularne glasbe, 20.55 Zagrebška panorama, 21.20 Človek in mesto, dokumentarna oddaja (do 22.05)

TV ZAGREB

PRVI PROGRAM

9.00 do 12.05 Izobraževalni spored, 15.00 do 16.00 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Treba je hoteti, treba je smeti, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika skupnosti občin Osijek, 18.45 Splošni ljudski odpor, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Stop, 20.55 EPP, 21.00 Dvoboj do konca, 22.35 Dnevnik, 22.55 Pregled sporeda za sredo.

Drugi program isto kot Ljubljana II

ljubljska banka Pomurska banka

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM

9.00 Jutranja poročila, 9.05 Am, dam, des, 9.30 Angleščina, 10.00 Šolska TV, 10.30 Student berač (film), 12.10 Edgar iz Tamarcka, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Am, dam, des, 17.25 Oddaja v miško, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Cesarčin sel, 18.25 ORF danes, 18.30 Mi, 18.54 Reklame, 19.00 Avstrija v sliki, 19.23 Reklame, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Upor in beg, 21.00 Videoteka, 21.45 Hočem živeti (film), 23.20 Poročila

DRUGI PROGRAM

17.55 ORF danes, 18.00 Arheologija biblije, 18.30 Galerija, 19.00 Kremenečkovi, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Avstrijski kviz, 21.00 Reklame, 21.03 Hörskop, 21.50 Deset pred deseto, 22.20 Klub 2 in poročila

TV MADŽARSKA

9.05 in 14.00 Šolska TV, 17.25 Amazonas, 1. del nadaljevanke, 17.55 TV borza, 18.05 Se še spominjaš? Operetni spored Roberta Ratonija, 18.35 Pošta vile Balzam, spored študija Szeged, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Igra v treh minutah, 20.05 Tih Don, 1. del nadaljevanke, 21.00 Studio 81, kulturni TV tednik, 22.00 Imam še nekaj slik, dokumentarni film, 22.45 TV dnevnik.

Iz Italije poročajo, da je v letalo »jumbojet« pred pristankom udarila strela. Vsi potniki in člani posadke so ostali zdravi. Strokovnjaki pravijo, da imajo tovrstna letala posebne naprave, ki jih varujejo pred strelami.

Po mnogih zimah zadržljive goste megle in dima so mestni očetje v Londonu leta 1954 sprejeli odlok o čistem zraku. Od takrat naprej je manj bolnikov z obolenji srca in ožilja pa tudi dihala so bolj sproščena. Zdaj je London, tako zatrjujejo, eno od najbolj čistih mest na svetu. Tudi ribe so to občutile in se vrstile v Temzo.

V Menesutti so se mestni veljaki na sestanki okrog kanalizacije tako dolgo prepirali, da je policija med »sklepe« zapisala: dva so hudo poškodovana prepeljali v bolnišnico, pri treh smo morali uporabiti gumijevke, štirje pa so bili opravičeno odsotni.

ZANIMIVO DROBIŽ

Neki golob je preletel 4800 kilometrov in se vrnil k svojemu južnoafriškemu lastniku. Kako je vzdržal to razdaljo, ne vedo, verjetno pa je imel del potovanja na kaki ladji kot slepi potnik. Od Portugalske do Afrike... Kar precej kilometrov...

MISEL

Mnogi se varujejo s tem, da napadajo.

za razvedrilo

ČEVLJARJEVA

— Še vedno trdim, da ženske prenesejo več bolečin kot moški!

— Zagotovo ste zdravnik.

— Ne, samo kvalificirani čevljar.

VRABLOVSKA

— Jože je o svojem šefu povedal nekaj blagih, nato pa z besedami dodal nekaj uteži: »Moj šef je takšen, da bi človeku še sonce ugasnil, če bi lahko.«

— Prašiče mu zastropi, je pripomnil kolega.

— Ne, živali imam rad, prašiči pa niso pri tem nič krivi, tudi svinje ne. Jaz sem govoril o šefu...

TATOV I IN TATIČI

— Žena mi je rekla, da so ti včeraj ukradli denarnico.

— Dobro si informiran. Sama mi je kupila tisto denarnico, darilo za rojstni dan.

— Zakaj pa je potem tako žalostna?

— Še vedno je prepričana, da je bilo v denarnici sto tisočakov...

AVTOBUSNA

— Marjan, greste tudi vi na Gorenjsko?

— Sploh ne. Zakaj pa imamo avtobuse...

V MAKEDONIJI NOVI KREDITI ZA KMETE

Združena gospodarska banka je dobila 56 milijonov posojila za nadaljnji razvoj zasebnega kmetijstva v Makedoniji. S temi sredstvi bodo v okolici Skopja uredili 30 perutinarskih farm za 1,650.000 tisoč piščancev letno. Letos bodo odobrili tudi nova posojila za kmete, predvsem iz posojil mednarodne banke za obnovo in razvoj.

MLADINA BO POGOZDILA TISOČ HEKTAROV

Poleti bodo v Vranju organizirali zvezno mladinsko delovno akcijo. Brigadirji iz vse Jugoslavije bodo pogozdili okrog tisoč hektarov zemlje. Zanimiv in spodbuden primer.

PRESEŽKI ELEKTRIČNE ENERGIJE

Januarja letos so v Bosni in Hercegovini proizvedli nad 990 milijonov kilovatnih ur električne energije, torej skoraj za štiri odstotke več kot januarja lani. Takšne rezultate velja pripisati predvsem uspešnemu obratovanju termoelektrarn, ki so načrtovanja presegle za 33 odstotkov. Prizadevajo si, da bi takšne uspehe beležili tudi v prihodnjih mesecih.

OD VSEH STRANI

KRAJŠA POT DO GRADBENIH DOVOLJENJ

Na Hrvškem bodo kmalu poenostavili in pospešili postopek za dobivanje gradbenih dovoljenj. To napoveduje osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izgradnji objektov. Če bo vse to sprejeto, bo treba v prihodnje namesto 10 soglasij in potrdil za izdajo gradbenega dovoljenja predložiti samo tri. Manj birokracije, manj poti, manj zavlačevanj!

V DALMACIJI SO STROGI

Nad 18 milijonov vredne lastnine so lani v Dalmaciji zaplenili na osnovi sklepa občinskih komisij za preverjanje premoženja. To lastnino so ustrezni organi odvzeli v Splitu, Dubrovniku, Sinju in Zadru.

SKUPNE NALOŽBE

V grškem mestu Larisi bodo zgradili tovarno akumulatorjev s sredstvi iz grških in jugoslovanskih virov. Vložili bodo 940 tisoč ameriških dolarjev. Pravijo, da bodo vsako leto izdelali 120 tisoč akumulatorjev.

KRONIKA — KRONIKA — KRONIKA — KRONIKA — KRONIKA — KRONIKA — KRONIKA — KRONIKA

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

PRETEP V IŽAKOVCIH

SPET VLOMI V VIKEND HIŠICE

MURSKA SOBOTA — Jožica Forjan iz Murske Sobotice, M. Kuzmiča 24, je pešačila po Lendavski ulici. Kakih 30 metrov pred križiščem ceste, z železniško progo je za njo pripeljala voznica avtomobila in z vozilom zadela ob pešakinjo zapetje. Po nezgodi je Forjanova odšla domov, kjer je čutila hude bolečine, zato je odšla k zdravniku, ki je ugotovil zlom zapestja. Medtem so tudi izsledili avtomobilistko, ki po nesreči ni ustavila: Lidija Podlessek, Murska Sobota, Titova 15.

RADOMERJE — Josip Čepanec, 34 let, Tomaševca 1, občina Varaždin, in Anton Časek, 38 let, Varaždin, Štrosmajerjev trg 14, sta vozila drug za drugim tovorna avtomobila s prikolicama. Ko sta pripeljala izven naselja Radomerje, sta nameravala zapeljati mimo ustavljenega osebnega avta, vendar jima je ravno tedaj s tovrstnikom pripeljal nasproti Janez Kardinar. Da voznika tovrstnikov s priklopniki ne bi trčila v stoječe osebni avto, sta močno zavrla, kar pa je bilo usodno, saj je sila prikolice zanesla na levo čez sredino ceste. Nasproti vozeč voznik tovrstnjaka Kardinar je hotel preprečiti trčenje, zato je zavil na desno na travnik in udaril v več dreves. Škode je za 60 tisoč dinarjev. Čepanec in Časek, zaradi katerih je nesreča nastala, nista počakala na prihod miličnikov, pač pa so ju na podlagi zapisa registrskih števil izsledili v Radencih.

BELTINCI — V eni izmed prejšnjih števil smo opisali prometno nezgodo v Beltincih, v kateri je bil udeležen kolesar Alojz Šipoš z Ravenske ulice. Te dni smo prejeli obvestilo iz murskosoboške bolnice, ki pravi, da je 6. februarja zaradi hudih posledic umrl.

GORNJA RADGONA — 52-letni Franc Peklar iz Zbigovec 56 se je pred dnevi peljal s kolesom z motorjem s Polic proti Gornji Radgoni. V križišču z Mariborsko ulico je izsiljeval prednost in tako trčil z nasproti vozečo avtomobilistko Nado Lukovnjak z Janževega vrha, ki se je sicer skušala izogniti trčenju, vendar ji to ni uspelo. Peklar se je hudo poškodoval in so ga prepeljali v bolnico.

SITAROVCI — Zvonimir Cesarec, Ljutomer, Ormoška 21/a, se je peljal z osebnim avtom proti Bučkovec. Ko je pripeljal v Sitarovce, ga je zaradi poledenelega vozišča in neprimerne hitrosti zaneslo s ceste v jarek, kjer se je vozilo prevrnilo. Pri tem ni nastala le gmotna škoda za 15 tisočakov, ampak tudi telesne poškodbe. Prizadejane so sopotnici Martini Rudolf s Cvena, ki so ji pomagali v zdravstvenem domu v Ljutomeru.

GRAD — 22-letna kolesarka Angela Bauer od Grada se je peljala po lokalni cesti skozi domačo vas. V blagem desnem ovinku ji je nasproti pripeljal prav tako s kolesom Janez Gomboc iz Nuskove 15, ki je menda vozil po levi. Trčenje je

bilo neizogibno, posledice pa tudi: Bauerjeva se je hudo poškodovala. Gomboc pa lažje.

STROČJA VAS — Darinka Koprivnik iz Stročje vasi je prijavila na postaji milice v Ljutomeru krajo denarnice s tisoč dinarji. Miličniki, ki so stopili v akcijo, so med zbiranjem informacij o domnevnem storilcu prišli na dom 34-letnega Branka H. v Stročji vasi 42, pri katerem so zasegli ostanek protipravno prisvojenega denarja — 990 dinarjev.

MURSKA SOBOTA — Kaže, da so razni brusilni stroji zelo priljubljeno blago zmikavcov, saj o takih tatvinah v našem listu večkrat poročamo. Tokrat smo prejeli obvestilo o vladu v priročno skladišče TOZD Gradbeništvo Pomurje, ki izvaja dela za tovarno mlečnega prahu. Vrednost ukradenega brusilnega stroja iskra znaša 8 tisočakov.

NEGOVA — Svoječas je na tem območju bilo več vlomov v počitniške hišice. Potem, ko so nepridiprave prijeli, je zavladala tišina. Pa ne za dolgo, kajti pred dnevi je nekdo spet vlomil v dve vikend hišici. Očitno je, da je iskal denar, saj se drugih stvari ni dotaknil. Je pa povzročil škodo za vlamljanjem; za kakih tisoč din je je. Čim ga bodo prijeli, bomo poročali.

PETIŠOVCI — Spet je nekdo »vzel na piko« Univerzalov bife v Petišovcih. Tudi tu je nočni obiskovalec iskal denar. Tega ni našel, zato pa je vzel natakarično kolo pony, s čemer jo je oškodoval za 2.500 dinarjev, povzročil pa je še škodo za vlamljanjem, in sicer za kakih 300 dinarjev.

IŽAKOVCI — Oddelek milice Beltinci je poročal UNZ v

Mursko Soboto o kršenju javnega reda in miru ter drugih kaznivih dejanjih v Ižakovcih. 23-letni Jože Škafar iz Melince 174 in Janez Maroša iz Melince 62 sta prišla v gostilno Gjerek v Ižakovce, kjer sta se začela pripraviti z gostilničarjem. Ta je pograbil pivsko steklenico, jo prelomil na dvoje in začel groziti Škafarju. Ta je odšel iz gostišča, za njim pa tudi Maroša. Odšla sta na oddelek milice v Beltince in primer prijavila. Od tam ju je pot vodila nazaj v Ižakovce, kjer sta se ustavila v gostilni Perdigal. Sem pa je čez čas prišel Mihael Gjerek. Tu ga je Škafar vprašal, zakaj ga je hotel preteptati. Gjerek ga je posvaril, naj ga pusti pri miru, ker gre domov. Žal pa se to ponovno srečanje ni končalo z voščilom »lahko noč«; Škafar je Gjereka udaril z nekim trdim predmetom po desni roki in mu jo prelomil. Prepeljali so ga v bolnico.

LENDAVA — Na telefonskem drogu v bližini Gidosa v Lendavi je izbruhnil požar. Goreti je začelo v omarici, kjer so speti različni kabli. Škoda znaša 35 tisoč dinarjev. Pri pregledu je bilo ugotovljeno, da se je telefonski drog vnel zaradi požara. Ta pa se je pojavil na bližnjem travniku, ko je nekdo zažgal travo. Zaradi požara so bile nekaj časa prekinjene telefonske zveze v Lendavi, Dolgi vasi in Dobrovniku.

POPRAVEK — V petek smo v naši rubriki napačno zapisali o posledici prometne nesreče 19. januarja v Bakovcih. Umrl je Alojz Kovač iz Bakovec 65. Za napako se opravičujemo.

Š. S.

KRVODAJALCI

NERADNOVCI — Aleksander Balak (10), Štefan Zrinski (6), Jože Balek (6), Jolanka Zrinski (7), Jolanka Andrejek (6), Emilija Balek (5), Emilija Balek II (5), Štefan Balek (3), Štefan Balek II (5), Karel Balek (5), Vladimir Kuronja (5), Gizela Barbarič (10), Irma Balek (8), Emilija Zrinski (9), Emilija Kuronja (9), Jože Kuronja (6), Gizela Kuronja (11), Ludvik Bagar (12), Karel Balek (2), Karel Horvat (3), Angela Šimon (2), Viktor Šmodiš (8), Terezija Horvat (1).

BOREČA — Majda Bedek (5), Evgen Bedek (3), Štefan Gomboc (3), Roman Pasičnjek (7), Franc Bagar (5), Jože Bedek (6), Neška Bedek (3), Štefan Horvat (6), Milan Prosič (2), Anica Kozlar (3), Štefan Bagar (2), Koloman Lazar (1), Karel Jud (2), Terezija Ficko (1), Cecilija Kozar (1), Terezija Sukič (1), Matilda Škodnik (1).

MARTINJE — Jože Černjak (5), Lidija Sukič (4), Marija Šanko (4), Frida Bedek (5), Terezija Fartek (1), Anica Fartek (1), Ana Sukič (1).

ŽENAVLJE — Jože Kerčmar (11), Vilma Kerčmar (10), Viktor Časar (13), Marjan Gomboc (1), Janez Zavec (1), Ernest Slakovič (1), Ernest Časar (1).

OD DRUGOD — Franc Celec (1), Pomurka M. Sobota.

HVALA ZA SODELOVANJE!

DOLENCI

Uspešen turnir

Mladi iz Dolence so v prostorih vaško gasilskega doma organizirali turnir v namiznem tenisu, na katerem je sodelovalo enajst ekip mladinskih organizacij iz domače in sosednjih krajevnih skupnosti.

Čeprav so bili nastopajoči skoraj enakovredni partnerji, je pokal osvojila ekipa OO ZSMS Adrijanci (Lepoša, Bočkorec, Abraham).

Med posamezniki je imel največ uspeha Žlebič iz Budinec, drugo mesto je osvojil Bočkorec iz Adrijanec, tretje pa Lepoša iz Dolence.

E. Lepoša

VERŽEJ

Mladi rabijo za delo tudi prostore

Na letni programsko volilni konferenci osnovne organizacije ZSMS v Veržeju so sprejeli delovni program za prvo polletje. Vanj so zajeli razne delovne akcije, od zbiranja starega papirja, urejanja starega in gradnje novega parka »Bratstvo in enotnost«, športna srečanja, precej nalog pa jih čaka tudi pri srečanju z gosti iz pobratenega Grejana in izvedbi tradicionalnih prireditev v mesecu narcis.

V razpravo so se vključili tudi predstavniki družbeno političnih organizacij in mlade spodbudili, naj se še bolj ustvarjalno vključijo v različne dejavnosti na območju krajevne skupnosti.

Positivno so ocenili delo na kulturnem področju, saj se dosti mladih vključuje v tamburaški zbor, folklorno skupino in pevski zbor. Mladi pa so tokrat precej glasno opozorili, da rabijo prostor, kjer bi se lahko sestajali. To je še vedno njihov največji problem.

Marijana Jelen

DO GDANSKA PA NAZAJ

Le-ti dobijo gorivo samo za bone, katerih seveda nisva imela, je pa tudi precej dražje. Pavleku sem dal petsto zlotov, kar zneso stopetdeset dinarjev. Vrnil se je z dvajsetlitrsko posodo, polno bencina, nakar smo napolnili rezervoar in se poslovili. Tako sva se tudi pozneje oskrbovala z gorivom. Proti večeru se je zjasnilo in bila sva pred Varšavo.

V poljski prestolnici

V srcu Poljske leži ta sramežljiva lepota in prav tako kot skozi Krakow se skozi vala temna Visla. Mesto je bilo med vojno popolnoma porušeno in je danes zgrajeno povsem na novo. Le manjši stari del, ki se imenuje Stare miasto, so restavrirali po srednjeveškem vzorcu. Za časa okupacije je mesto mnogo pretrpelo. V avgustu, leta 1944, je prišlo v njem do organizirane vstaje, a je bila v krvi zadušena. Pred vojno je živelo v njem dosti Židov, s katerimi pa so Nemci kaj hitro opravili.

Po vojni je mesto doživelo bliskovit vzpon in je zraslo v moderno kulturno in politično središče Poljske. Leta 1955 je bil v njem podpisan važen vojaški sporazum med vzhodnoevropskimi socialističnimi deželami — varšavski pakt.

Po naporni vožnji sva se tako znašla sredi Varšave. Po urejenih vpadnicah sva zlahka našla center. Nemo sva stala sredi velikega trga in občudovala moderne urbanistične zamisli, realizirane v okoliških zgradbah. Posebno naju je navdušila zgradba tehničnega muzeja s kongresno dvorano, ki da temu veličastnemu trgu svojstven pečat. Čez cesto pa so se blesteče lesketali napis varšavskih hotelov. Zaman sva se sprehajala od recepcije do recepcije, vsepovsod ista pesem, vse je bilo zasedeno. Ko so videli, da sva Jugoslavana, so nama šli na roko, saj nama je prijazen receptorka s telefonskim posredovanjem kaj hitro našla prosto sobo,

v enem od hotelov, ki pa je bil nekaj kilometrov iz mestnega središča. Ustavila sva prvega taksista, ki naju je bil voljan prepeljati do hotela Vera, kjer naj bi imela rezervirano sobo. Vozila sva se v Fiatu 125 P, avto je tulil, gume so cvilile, midva pa sva se držala za glave in se kesala, komu le sva nasedla. No, za mladeniča — taksista pa je bila to kar normalna mestna vožnja. Rotila sva ga, da mu ni treba kazati svojih kaskaderskih sposobnosti. Samo smejal se je in nama pripovedoval, da ima Jugoslavane neizmerno rad. Povedal nama je tudi, da so hotel Vera gradili jugoslovanski gradbinci in da je njegova žena zaposlena v tem hotelu kot čistilka. Svetoval nama je tudi, naj raje prespiva v posebni sobi, kar je ceneje. En dva in že sva sklenila, da bova tako tudi storila. Hoteli B in C kategorije niso dragi, vendar v zasebni sobi prespiš še enkrat ceneje. Prenočišče v najboljšem varšavskem hotelu Forum pa stane za eno noč osemdeset dolarjev. Vrnili smo se v center, in ko sem vprašal, taksista za račun, in le zamahnil z roko in nama rekel, da naj dava kolikor hočeva. Pošteno sva ga nagradila in nato smo se razšli. Prenočišče sva našla pri Petroševskem.

Ta zviti možiček je čakal pred vhodom zdaj enega pa spet drugega hotela in na ta način ponudil prenočišče tudi nama. Bil je srednjih let, nadvse prijazen, vendar naju je motilo le, da je neprestano pokajšljal in naju s tem spravljal ob živce. Sporazumeli smo se in si bili kot brata. Bil nama je za vodiča in kolovratili smo po nočnih lokalih, dokler je bilo še kaj prostora. Skoraj v vsaki restavraciji se je s kom zapletel v široko in dolgo debato. Nazadnje pa smo se odpeljali na njegovo stanovanje, ki pa je bilo presneto dlje, kot je govoril, ko nama je ponujal prenočišče.

Petroševski ima štiričlansko družino in le dvosobno stanova-

nje. Tako so nama odstopili spalnico, oni pa so spali v dnevni sobi. Ugotovila sva, da je tako izdajanje prenočišč eden od virov zaslužka varšavskega prebivalstva. Naslednje jutro sva se imela namen sprehoditi po mestu. Najino radovednost je pritegnila podzemna železniška postaja, potem pa sva krenila v Stare miasto, novim dogodivščinam

naproti. Mirna in tiha je bila Varšava v nedeljskem jutru. Nad njo so se zgrnili težki oblaki, in že sva mislila na dežnike, ki jih nisva imela. Pot naju je vodila skozi velik park, ki je skrival grozote nekdanjih razdejanj. Na vsakem koraku si lahko opazil ostanke porušeni zgradb. Prečkala sva tudi velik trg, sredi katerega stoji slavolok zmage. Pod slavolokom v sredini pa

plapola ogenj, ki ga noč in dan čuva častna straža. V njegovih stenah pa so vgravirani zlati napis, ki ovekovečuje herojstvo varšavskih junakov med drugo svetovno vojno. Stari del mesta je postal vse zanimivejši. Počrneli zidovi baročnih cerkva, ki so bile nabite z verniki pri nedeljskem obredu, so dajali obiskovalcu vtis, ki ga lahko dobiš samo na Poljskem. Center starega mesta pa je kvadratni trg, katerega obdajajo strogo stisnjene srednjeveške hiše z značilnimi visokimi in temačnimi pročelji. Naletela sva ravno na promenado pariških filharmonikov, ki so sredi trga na lesenem odru izvajali dela Chopina. Sonate so se blagodejno razlivalo po trgu, okrog pa se je drenjala masa turistov. Za stike z domačini se nama ni bilo potrebno preveč truditi. S komerkoli sva se pogovarjala, in ko je le-ta izvedel, da sva Jugoslavana, sva se ga težko odkrižala. Pri Poljaki smo Jugoslavo pri ljubili.

Pravkar sva v fotografski objektiv ujela dve študentki, ki sta krmili golobe. Nista bili ravno sramežljivi, saj smo že čez nekaj trenutkov sedeli skupaj v restavraciji. Barbara je bila iz Varšave, njena prijateljica Elizabeta pa iz Poznana, trenutno na obisku pri svoji kolegici. Zaklepetali smo se, dekleti po poljsko, midva pa po prekmursko. Tudi ti dve bi radi v Jugoslavijo na počitnice, vendar je to tudi njima težko dosegljivo. Ko sva jima razkrla načrt, ki sva ga že realizirala, sta se samo začudeno spogledovali.

Spomnila sva se, da bo spet treba napojiti avto, za kar se nama je prav zdaj ponujala priložnost, in tako sva tudi storila. Nič ni pomagalo, morala sva pustiti najini sogovornici, če sva se hotela ravnati po načrtu. Prav zdaj, ko bi se lahko prijetno počutila v odlični družbi, sva morala naprej. Zakaj se vedno najde nekdo, ki nama prekriža načrte? Ob tem razmišljanju naju je že minila radovednost, ki naju je

gnala na sever, in vso krivdo sva zvalila na poljske »aparatchike«. V mislih pa nama je še zmerom bila ceremonija s carine. Vizo sva imela kupljeno le za tri dni. Potekel je že drugi dan, pred nama pa je še celo Pomorjansko ž Baltikom. Na misel nama je prihajalo celo; da si podaljšava bivanje na Poljskem, ne glede na to, kaj se bo zgodilo na meji pri izstopu iz dežele. Toda ostala sva pri načrtu in se tako spet znašla sredi žitorodnih planot v smeri Elblaga, ki naj bi bil tudi prva točka na morju.

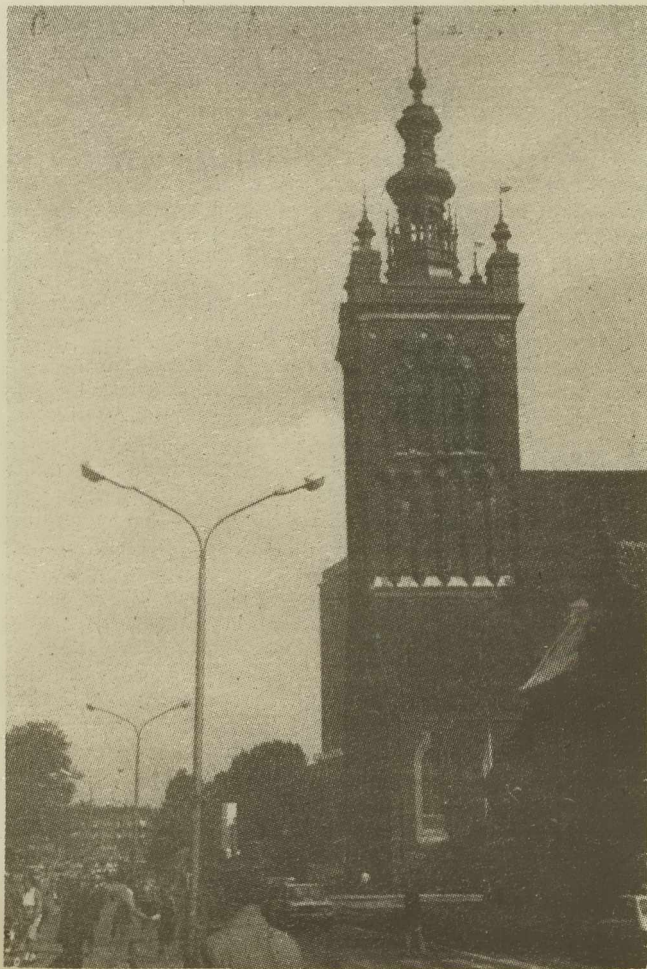
NA OBALAH BALTIKA

Da se res peljeva proti severu, nama je potrjevala okolica. Sedaj, ko je pri nas žetev že v polnem razmahu, so tu žitarice še zelene. Opaziti je bilo rž in krompir, za koruzo pa je verjetno poletje prekratko. Sicer pa je poljsko kmetijstvo zanimivo. Tu ne poznajo kolhozov in solhozov, ampak je večina zemlje v zasebni lasti, maksimum pa je 50 ha, vendar je tu ekstenzivno kmetijstvo, kar je razlog, da ne daje želenih rezulta-

tov. Država kupuje pridelke od kmetov, in to na dokaj čuden način, ker so živila v trgovini cenejša kot jih prodaja kmet, slišala pa sva tudi pripombe na pomanjkanje mleka in mesa, ker povzročajo neustojna godrnjanja Poljakov, da je trg prazen. Po drugi strani pa so ponosni, da so uspeli ohraniti zemljo v zasebni lasti, kajti le-to je postalo nekakšno merilo, oziroma je odsev njihove samostojnosti in pravice do nekaterih posebnosti v njihovem socializmu.

Se zmeraj se peljeva proti severu ter opažava posledice neurja, ki je nedavno divjalo tod, saj so kopice sena gledale iz vode. Po pašnikih pa so se pasle črede črno-belih krav, ki so jih kmetice molzle kar na travnikih.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Gdansk — ena od značilnih ulic

MIŠKO KRANJEC**Strici so mi povedali**

Sam od sebe pa seveda ne bo nikomur pomagal, ni nor, ker zato se imenuje duh. Lepo pa je tudi, če prosimo blaženo devico Marijo, ki jo naš vrli Klekl imenuje 'nevtepeno poprijeto zmožno gospo - vogrsko'. Ta naj prosijo pri svojem sinčku, njen sinček pa pri svojem očcu. A kaj nam bog more, ko pa se vsi obračamo k njemu, naši neprijatelji ravno tako kot mi? Tu bi nam še največ pomagal sveti duh, če bi molili k njemu za pravo pamet. Ta bi nas spravil skup, da bi se začnoli lepo pogolčavati, nazadnje pa rekli: mir naj bo.

»Je pa oča bog le zadnji, ki odloča o vsem, ker ima največ moči,« pripomnim, ker se mi zdi, da le preveč govori o svetem duhu, ki pa je povsedi naslikan v podobi goloba in že zato se nam ne zdi pravi bog. »Saj pravimo: Dušica bo stopila pred boga. Nihče pa ne reče, da bo stopila pred svetega duha. Ker kaj naj bi pa tam iskala?«

Stric se spet zagleda vame. Njegov suhljat, ko suha hruška posušen obraz se drobno zasmije, rekši mi: »Nemak si, Miškec, velik nemak. Sveti duh nam lahko pomaga samo tu na svetu, da nas razsvetli, če si ga zazavljem na pomoč. Po smrti pa, s telom, odmre tudi pamet. Le dušica ostane od vsega. Ta je pa lahko samo ali dobra-čista, ali grda, zamazana. Po smrti ji sveti duh ne more več pomagati, ker takrat bi si vsakdo spremislil, kar bi bila krivica.«

Kako mi natanko vse vemo ne le o bibliji, temveč tudi o posmrtnem življenju, kar pa si najbrž predstavljamo vse po naše poljansko, močvirsko. Ker naše znanje je sila borno. Jaz šele začnem svojo pot: prebiram Kleklove Novine, zase in zanj, kjer pa je za naju oba ravno tako pomembno, če si je kdo zlomil nogo, kakor če smo s pomočjo blažene device Marije spet dobili kakšno bitko. »Tu piše,« mu prebiram, »da se naši domobranci in kalanerji hrabro bijejo za kralja, za našo sveto vero in za našo drželo. Talijane vsejšoro bijemo...« Rusov ne moremo več, ker ti so že končali bojno.

»Vse bijemo, že tri leta, le zmagati ne moremo, to je,« reče stric. Vendar zaradi tega ni žalosten. »Zdaj nama pa preberi iz Kalendara kakšno povestico. Bojne že imava zadosti...« Nato me pohvali rekši mi: »Dobro bereš, deteče drago. Lahko bi kaj bilo iz tebe, če ne bi bil tako siromaški — mislim, če tvoji starši ne bi bili tako siromaški. Tako pa iz siromaka ne more postati nič drugega ko dober težak ali dober hlapec, ali pa velik klantoš. In zato ima siromak roke, da si z njimi služi kruh. Delati je treba. Ker če še tako verno moliš očenaše in prosiš za vsakdanji kruh, boš kmalu cvoknil. Delati pa moraš ali na svojem, če imaš kaj zemlje, ali robiti drugim, če si siromak. In tebe čaka, da boš navek robil.«

Nakar se spet drobno zasmije, ko da mi privoščijo vse to. Nakar se le spomni: »Naše ženske so spekle nekše pogače — kaj pa, če bi nekoliko jedla?« Zares mi postreže,

ne pozabi pa niti dveh mojih bratcev, ki lepo v miru sedita pri topli peči. Vselej nam postreže, če le imajo kaj takega pri hiši. Vendar pa bog varuj, da bi kateri kaj zavrnil, donj njegova roka ne bo več nikdar radodarna. Vedno bo rekel: »Ti pa tako nisi lačen...« Zavrgel pa ne bo niti ene drobtine, po jedi jih po mizi vse lepo pobere, hitro ko kokaš zrnje: pobira jih s tremi prsti — s palcem, kazalcem in sredincem. Lepo se mu sprimejo v kepico, ki si jo nato potisne v usta, ko Bogdanov stric ali Kelenčov bago.

Kadar jim začne kruh ob krajcih plesniti, nam odreže vsakteremu kos tega že nekoliko zelenkastega belega kruha, nas spodbuja: »Jejte, jejte, dečica. Kdor rad je plesniv kruh, zraste velik in močan. Meni ga je naš oča zoseb veno dajal. Nakar sem začel rasti ko konoplja, da bomo zaradi tega zrastle veliki. Vemo samo, da ne bomo lačni, če si napolnimo želodce s čimerkoli.«

Oteparamo tiste zelenkaste krajce. Mo pač lačni. Doma sicer imamo kruh, vendar bolj za oči ko za v usta: bog varuj, da bi se ga kdo skrivoma dotaknil, mati bi takoj opazila. Pojemo pa ga tudi doma do kraja, četudi je že plesniv. Le da nas doma ne oča ne mati ne spodbujata, da bomo zaradi tega zrastle veliki. Vemo samo, da ne bomo lačni, če si napolnimo želodce s čimerkoli.

Mogoče pa bomo tudi mi veliki. Ker če si velik, si tudi močan. To pa bi hoteli postati.

Vmes nama preberem nekaj malega o reberiji v Rusiji. »Naš Lojz pravi,« rečem. »Da bo reberija nazadnje prišla tudi k nam. Da si bomo razdelili grofovsko zemljo. Potem pa bomo tudi mi bogati, stric...«

Stric se spet zagleda vame rekši mi nazadnje: »Vaš Lojz je nemak. Si že zamislil kaj norega. Lojz si sicer res često izmislil kaj norega, toda o reberiji je začel očetu in materi čisto resno pripovedovati, zoseb pa o tem, da bi si potlej mi razdelili grofovsko zemljo.«

»Naš kralj že ne bo dopustil, da bi prišlo do reberije,« meni stric. »Reberija je najslabša stvar. Sem slišal od svoga očca, kako je bilo osemštridesetega leta. Pri vsaki reberiji bi siromaki radi prišli do vlasti. Potlej bi šele imeli vrage! Ker vsakdo, ki pride na vlast, se hoče najprej obogatiti. Se kralj in grofje, ki so na vlasti, in ki že tako in tako mnogo imajo, so še vedno lačni. Kako lačen pa bi bil šele siromak na vlasti, Miškec? Kdo bi ga le nasitil, ha?«

Vso zimo luščiva bučno seme, jaz pa poleg tega še prebiram — vsak teden Kleklove Novine, ki redno prihajajo k njemu. Kalendar sva že ves prebrala. Vsak mesec bereva tudi Marijin list. Včasih nam stric postreže s kukaričnimi pogačami, včasih pa moramo pojediti do kraja vse krajce kruha, ki se že plesen zajeda vanje. Jemo z veseljem, ker smo pač lačni, hkrati pa z njegovo spodbudo:

»Jejte, jejte, dečica, da boste veliki in močni.«

Bog daj, da bi se njegove besede izpolnile. Vendar pa nam še dodaje: »In ko boste molili, ne pozabite prositi svetega duha, da bi vam razsvetlil pamet, ker ni dovolj, če si samo velik in močan. Pri pameti pa on lahko največ pomaga. — Skoda — zdaj bi si ga že tudi kralji lahko priklicali na pomoč, da bi jih razsvetlil in bi tako lahko končali to grdo bojno.«

Zdaj pa — ali si kralji in vladarji niso klicali svetega duha na pomoč, da bi jih razsvetlil in jim vlil v glavo pamet in bi skončali to bojno, ki nam še kar naprej požira stare in mlade ljudi, zdaj že dečico, ali pa so se zanašali na božjo pomoč in verjeli, da bodo zmagali — bojna se nam vleče dalje.

Čas pa je neustavljiv, čeprav se zdi, da se mu venomer mudi naprej, včasih pa spet polzi dalje počasi ko polž po steblo. Zdaj že vsi golčijo o reberiji v Rusiji, nekateri pa tudi o tem, da bi nazadnje reberija mogla priti celo k nam. So tudi takšni, ki gočijo, da bi reberija lahko razdelila grofovsko zemljo, kajpa — med siromake. Zato se je bogati bojijo. Za reberijo ni ravno nikomur, zemljo pa bi radi vsi imeli. Zoseb je mi siromaki krvavo potrebujemo.

Pa smo se tako v pomanjkanju vsega le pretolkli do nove pomladi, za katero že vsi golčijo, da je zadnje v bojni. Cakamo na sosedo, Jurkovo strino, da se nam vrne. Napotila se je daleč na Hrvaško, nekam k Lepoglavi. Izprašala je našega očeta in našega JLojza, kje neki bi to bilo. Lojz ji je pojasnjeval za ta kraj iz svojega bornega zemljepisnega znanja in pač po tem, kar je bil kdaj slišal o tem kraju. Oče pa ji je lahko natanko opisal, kod naj hodi, ker je že sam bil tam ali vsaj blizu. Napotila pa se je k svojemu možu, ki tam čuva ruske ujetnike. »Jezušek libleni,« je stokala preplašeno in zazdihano. »Pa mi ga Rusi ne bodo ubili? In če jih je celo mnogo — kaj praviš, sosed?«

»Saj nimajo orožja,« je pojasnjeval naš oče. »A zakaj bi ga tudi klali, ha? Saj jim nič noče. Njim se pa bržčas tudi ne mudi domov, pokeč je bojna, ker bi jih znabiti znova poslali na fronto. Tako norega človeka pa ni več na svetu, da bi si še želel iti v boj.«

In tako je strina napekla pogač in povitice, kolikor je pač zmogla v svoji revščini, zaklala in spekla kokoši, vse zbasala v belo konopljeno torbo, ki si jo je navezala na hrbet, da ponese svojemu tivarišu Jožiju, mi vsi pa smo ji naročili, naj ga lepo pozdravi in naj se nam skoraj živ in zdrav vrne.

Celih deset dni je ni bilo nazaj. Naš Lojz je rekel, da te poti sploh ne bo zmogla. Zdaj nam pa zadihano pripoveduje, kod vse je hodila, in kako so ji ljudje v našem jeziku lepo povedali za pot napraj. Celu so jo nekje povabili v hišo in ji za kosilo dali mlečen bob. Svoga Jožefa je nazadnje le našla. Ravno je bil na straži s strašno dolgo puško na rami. In dodala je: »V vašo ali v našo hišo ne bi mogel z njo, ker je višiška od prosnic. In še bajonet je imel na njej.« K čemur je še povedala, da s takšno puško najbrž lahko zelo daleč streljaš. — Ko je bil prost, sta odšla v nekšo krčmo, kjer je on plačal povitice.

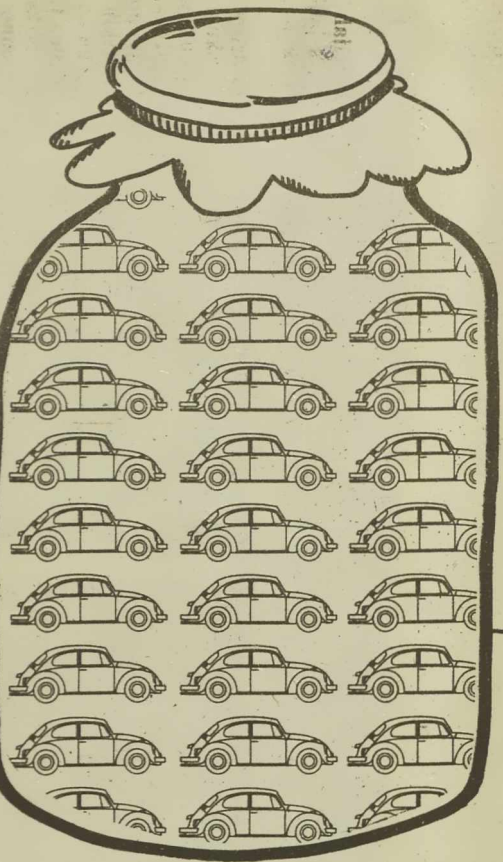
URBANISTIČNO-ZAZIDALNI NAČRT V PRETRESU

Sprejeti urbanistično-zazidalni načrt pomeni za kraj Beltince sicer pridobitev, ker zakonito ureja nadaljnji razvoj kraja, vendar pa je zavrl hitrejšo gradnjo stanovanjskih hiš. To so ugotovili na skupnem sestanku predstavniki IS SO, SIS za cestno in komunalno dejavnost, Zavoda za ekonomiko in urbanizem, krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij, ko so obravnavali nekatera aktualna vprašanja s področja urbanistične ureditve kraja.

Ugotovili so, da mnogi interesenti niso mogli graditi individualnih stanovanjskih hiš na svojih parcelah, ker tega urbanistični načrt ne predvideva, na drugi strani pa lastniki zemljišč, ki so bila predvidena za stanovanjsko gradnjo, teh niso pripravljeno prodati. Prepočasni pa se tudi rešuje gradnja družbenih stanovanj. Naposled pa je v Beltincih vendarle rešena gradnja stanovanjskih hiš na Jugovem, ki je bila predmet razprav več let. V prvi fazi bo na razpolago 43 parcel, ki po pogodbi z izvajalcem del morajo biti komunalno urejene do konca aprila letos. Velikost parcel pa bo od 6 do 10 arov. V drugi fazi pa bo na Jugovem na razpolago še 53 parcel za gradnjo stanovanjskih hiš. Ker gre za večji kompleks stanovanjske izgradnje, so udeleženci razgovora menili, da bi morda v Beltincih kazalo ustanoviti stanovanjsko zadrugo. Kot kaže, je za parcele na Jugovem veliko zanimanje. Še vedno pa ni rešena gradnja stanovanjskih hiš pri Grenaru.

Medtem ko je z urbanistično-zazidalnim načrtom dokaj dobro rešeno vprašanje v prihodnosti predvidenih družbenih gradenj: vrta, banke, pošte, stanovanjskih blokov, športno-rekreacijskega centra in nadaljnega razvoja Beltinke, pa je nastal problem zaradi predvidenega zemljišča za gradnjo večnamenske dvorane. Ta je namreč predvidena na zemljišču, kjer stoji mlin, ki pa kot kaže ne bo tako kmalu za rušenje. Zato je potrebno poiskati novo rešitev za gradnjo tega objekta, kar pa pomeni spremembo urbanističnega načrta. Dogovorili so se, da je potrebno v najkrajšem možnem času v Beltincih sklicati razširjeni sestanek, na katerem bi poleg udeležencev tega razgovora sodelovali še predstavniki Zavoda za spomeniško varstvo iz Maribora in dokončno rešili usodo gradu, ki naglo propada. V okviru tega pa bi morali najti tudi rešitev prostora za gradnjo večnamenske dvorane in odprtega kulturnega prostora, ki bi ga rabili za folklorni festival in za druge namene.

F. Maučec

NAJUSPEŠNEJŠI RECEPT ZA VARČEVANJE Z BENCINOM

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Pred ekonomsko šolof v družici soboli je prometni znak - prehod za pešce. Je znak je pa tak mislo na droupi, ka je nej dugo eden pešec, stevi je malo fkray gleda, tak z glavof v tablo vdar, ka je fbiij spadno. Pred bankof SDK, je za znak, ka se s kunjami nesmiš voziti, tak mislo, ka bajko s kolenom v njega vdariš. Kunji bi ga vidli, či bi se go asfalti gasli. Tisti, ka so nej kunji, bi pa bajko znake go predpisaj. pošlavali.

MIŠKO KRANJEC

Strici so mi povedali

nekaj vina, ona pa mu je dala svoje pogače in »Vse me je izprašal, za vsakršno stvar je hotel vedeti in vse sosede lepo pozdravlja.« — Rekla mu je, da se ga ujetniki bržčas zelo bojijo, ker ima tako dolgo puško. — »Hja,« je odvrnil. »Le kaj bi se me bali. Veseli so, da so ujetniki in da bo kmalu konec vojne. Bačuška mi pravijo in mi pripovedujejo, da oni nimajo več carja, ljudstvo da vlada in da imajo nekega Lenina. Grofje so pobegnili, ljudstvo pa si deli zemljo. Pravijo, da bo tudi pri nas reberija, da bo sploh po vsem svetu prišlo do reberije in da si bomo tudi mi delili zemljo.« — Malo pogač in povitic je odnesel tudi njim. »Saj so siroteki kot jaz ... pravijo, da so si bojno izmislili gospodje. In to bo najbrž sveta istina.

»Siromacije si je že niso izmislili,« meni naš Lojz. Se pa že sam popravi: »Najbrž bi si siromacije izmislili še bolj neumne stvari. Saj se na vsakem pročenju stepemo z noži in s koli, ne da bi dobro vedeli, zakaj.«

V čemer ima popolnoma prav. Saj se še vsi dobro spominjamo, kako so naši prvi rekrutje šli hrabro v vojsko in golčali domišljavo: »Srbom že pokažemo, kdo smo mi Vogri in Slovenci. Pojdočki opravimo z njimi.« Bilo je, ko da gredo z noži in s koli nad fante iz sosednje vasi. Kralj je lahko bil ponosen nad takšno vojsko. Če bi pa zdaj videl našega soseda Jurka, kako si pri Lepoglavi z ruskimi ujetniki deli pogače in povitice, bi se lahko razjokal. Lahko pa bi se ravno tako ali pa še bolj razjokal nad vsemi mojimi strici, ki so šli branit njegovo drželo in našo sveto katoliško cerkev, in ki sem jim jaz prodajal kredo in travo pizdogriz, da jim ne bi bilo treba na fronto: ti siroteki niso imeli več nikake volje, da bi še koga bili, najmanj pa, da bi kdo nje kar pojdočki zaklal za nekega kralja, za sveto vero, še najmanj pa za neko drželo.

»Bojne ne bo kraj,« pravi naš Lojz, ko razpravljamo o bojni, »pokeč si kralji in cesarji ne bodo segli v roko in si lepo razdelili svet. Ali pa pokeč ne bo vseširo m reberija. To bi bilo še najboljše, ker potlej bi si siromacije razdelili grofovsko zemljo. Kralja pa ne potrebujemo, celo ne slabega.«

Lojz je mnogo na delu zdaj pri učitelju Pallerju zdajspet pri Židu Reichu. Tadv seveda drugače golčita o bojni, čeprav zadnje čase oba pravita, da bi bilo najboljše skleniti pravičen mir — vsakdo naj bi zadržal svoje, kazni pa ne bi bilo nikše. Oba pa seveda odločno obsojata reberijo v Rusiji, »zoseb zavoljo tega, ker je nevarna za ves svet.«

Naš Lojz pa misli o vsem ravno narobe od obeh, česar seveda pred njima ne pokaže in ga imata vsak po svoje tudi rada pa zato tudi kaj vede povesta pred njim kot pred kom drugim. Doma pa Lojz pove tudi tisto, o čemer drugod ne more golčati: »Kakor gospodje mislijo, je na škodo siromakemu človeku. Zato moramo siromacije misliti ravno naopak, kakor misli gospoda.«

Pomlad pa nam še vedno ni prinesla konca bojne. Gospodje se še ne morejo zgolčati za pravični mir. Povrh vsega pa, kot slišimo, vsakdo od njih še upa, da bo on zmagal in potlej on delil svetu ta 'pravični mir'. Naša soseda Jurkova je še enkrat napekla pogače in povitice, rekši nam: »Naš Joži jih ima tako rad ... pa še drugim mora kaj dati.«

Ponovno je poromala proti Lepoglavi in se nam po desetih dneh vrnila z vznemirljivo novico: horvacki ljudje — moški in dečki — bežijo s fronte in se skrivajo po logéh. Žandarji jih sicer lovijo, celo ustrelijo vsakogar, ki ga ujamejo, a kaj, ko pa si v loge ne upajo, ker da tam ti begunci streljajo na žandarje. »Jezuš, le kaj bo iz tega?« pravi soseda zaskrbljeno. Naš Lojz pa ji odvrne, ker si oče zastran tega očitno ni na jasnem:

»Nič, soseda. Nič ne bo. Pokeč bo vojska imela kaj jesti in pokeč ji bo kralj lahko pošiljal rum, bodo tako nori, da se bodo bili. Kralji sami se ne bodo bili, spametovali pa se tudi ne bodo, pokeč bo en sam soldat stal kje na fronti.«

»Pa naj bi se vladarji med seboj zbili,« predlaga soseda, kakor da bojnja zavisi od naše volje. »In svetu naj vlada tisti, ki je najmočnejši in najbolj moder. Nam kmečkim ljudem je tako vseeno, kdo nam vlada. Nas tako in tako nima nihče rad, mislim — nas kmečke ljudi.« Lahko bi celo rekla, da nas siromakov nihče ne potrebuje, komaj takrat, kadar je bojna.

V vročem poletju se nam nepričakovano vrne iz bojne naš drugi sosed Radošičev stric — mizarček Bogdan. Vrne se s svojim črnim kovčkom. Oroke nas najde pod njihovo murvo, v igri; murvo pa smo seveda že do kraja obrali, le škorci še kaj najdejo na njej.

Stric se je vrnil po vrtovih, morda iz želje, da bi tako čimprej stopil na svoje. Obsedeli smo ko okameneli, ko smo ga — vojačka — zagledali v njegovi zmečkani sivo modrikasti munduri, z dvema gumboma na naprej potisnjeni, spredaj koničasti kapi madžarskega domobrana, sicer pa z nekdanjim obrazom, le na moč zagorelim, in s še bolj pobešenimi brki.

»Jezušek — naš oča so,« sta povedali domači dekleti osuplo. On pa se nam je skušal nasmehnuti. Se mi je pa že nekoč zdelo, da se vedno le poskuša nasmehnuti, a ker se nikdar ne more do kraja sprostiti, se raje obrne stran. Nikdar pa ga nisem slišal, da bi se bil zasmel naglas, kakor se to znajo včasih drugi ljudje — Tudi zdaj se je obrnil stran, kakor da ga je sram svoje neobogljnosti.

Očitno se je razveselil svojih otrok, in mogoče je vso pot bolj mislil na otroke ko na ženo. Zakaj ko si nas je tako ogledal v gruči, si nekaj skimal z glavo, je nepričakovano počepnil med nas, majhen ko mi drugi, le močnejši v telo. Odprl je svoj črni kovček in stresel pred nas fige. Vsaj povedal nam je, da so fige, ker takega sadeža pri nas ne

	Drugo največje mesto v Egiptu	Finski državnik (Urho)	Tovariš	Predstojnik moškega samostana	Stara dolžinska mera	Sol kromove kisline	Naslov
Torba za spise							
Zver iz rodu mačk, panter							
Zemljski ravnik							
Košarkarski klub			Vrh glave Merske enote				
Sladkovodna riba kostnica				Izrastek na glavi Keltsko ljudstvo			
Francoski pisatelj (Claude)					Tantal Največja reka v Ukrajini		
Neurejenost						Hrvaško moško ime	Drođje koscev
Časopis, ki izhaja vsak dan							
Avtomobilska oznaka Romunije	Proizvod čebel, strid		Trup				
Ivan Minatti			Besedni očrt Rado Murnik				
Žensko ime							
Avstrijsko nogometno moštvo							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: tovarna, Olivier, nedelja, ere, AEG, som, VO, en, Sven, I, Avari, inserat, šiti, kar, kor, Aleksej, raca, Ra.

Za varnost pešcev

V Gornji Radgoni in drugih večjih krajih v občini, predvsem v Radencih, pešci niso dovolj varni. Upravljalec cest ni poskrbel za ureditev razmer. Prehodi za pešce so bili označeni le enkrat in ni čudno, da danes na nekaterih mestih sploh niso vidni, zato je vse več nediscipline pri hoji čez ceste.

Pešci so najbolj ogroženi na Ljutomerski cesti v Radgoni, ki vodi v smer industrijske cone. Kljub pločniku hodijo pešci po vozišču. S tem se očitno izpostavljajo nevarnosti.

Za večjo varnost pešcev so delavci PM ob sodelovanju sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu izvedli dveurno akcijo. V akciji so opozorili kar 109 pešcev, od teh 65 zaradi hoje po vozišču, kljub temu da bi lahko hodili po pločniku. Nekateri pešci vljudnostnih opozoril miličnikov niso vzeli dovolj resno.

Jože Kos

poznamo. Videli pa smo jih nekoč pri Židu, vendar suhe, lepo v venček spletene, pa smo mislili, da takšne pač kje rasejo, le naplesti jih je treba.

Pa nam sosed Mihael že pripoveduje, da služi vojsko v Crni gori, prav poleg morja, ki je tako široko, da ne vidiš čezenj. Držela pa ni črna, le vsa je gorata — samo kamenje, skale. Poleg morja pa rasejo fige, in tam rase drevo oljka, ki iz njegovega sadeža stiskajo olje kot mi iz bučnega semenja. Tudi pomaranče in citrone zorijo tam, kot pri nas jabolka. Kar vse se nam zdi, ko da je stric Mihael prišel iz samega paradiza in ne iz bojne. Tembolj, ker nam pove, da tam ljudje golčijo našemu jeziku podoben jezik: zlahka jih razumeš, oni pa razumejo tebe, čeprav ne ravno scišta.

Niti nismo opazili, kdaj je nad nami obstala njegova žena, strina Režnjčka. Niti je ne opazimo, ko že tam stoji, ker ravno okušamo za nas sicer tako tuji, a vendar kar sladek, okusen sadež, kakršen zares lahko rase le v paradizu.

Vse bi bilo tako čudovito, da se strina ne bi bila nepričakovano in — le bog ve zakaj — razjezila na strica, svoga moža in rekla v čudnem besu:

— In zato si ti šel v bojno — za te fige?«

Zagrabi kovček, ga obrne, da se ves sadež razsuje okrog nas po travi. Stric pogleda žalostno po nas otrocih, po figah, v travi — po ženi se niti ne ozre, čeprav je že toliko časa ni videl. Vzdigne se utrujeno, ker je bil sedel med nas, žalostno se nam nasmehne, rekši nam:

»Otroci — le pojejte jih. Dobro so. In dobri ljudje so mi jih dali. Našemu jeziku podoben jezik golčijo ... tudi drugod živijo dobri ljudje, najbrž po vsem svetu živijo kakšni dobri ljudje ...«

Mi pa smo prepričani, da drugod živijo sami hudobni ljudje, ki so hoteli to bojno. Na vsakega tujinca sploh gledamo ko na svoga neprijatelja. Stric Bogdan pa je moral daleč po svetu, do samega morja, do neke Crne gore, da je odkril, da tam ljudje golčijo našemu jeziku podoben jezik in da tam žive neki dobri ljudje, ki so mu dali fig za nas otroke.

Počasi, utrujeno odcaplja za svojo visoko ženo, majhen in čokat. In mogoče po vsej dolgi poti vse od Crne gore do doma ni bil toliko utrujen, kot je zdaj znenada postal. Ne vem, kaj je strina vobeče hotela od njega, le kaj mu je tako silno zamerila. Pred nami pa še vedno ležijo fige, ki jih razgrabimo, ker smo prepričani, da že morajo biti dobre, če so mu jih dali dobri ljudje. In presenetljivo je za nas, da tudi drugod živijo dobri ljudje, da nismo samo mi v našem močvirju dobri, kakor smo vsaj doslej bili prepričani o sebi.

Stric Mihael se je sicer odpravil nazaj v vojsko, toda na stari kraj, k tistim dobrim ljudem pri morju ni nikdar več prišel. Kot nam je kasneje povedal, se je s svojim črnem kovčkom opletal nekje v 'zaledju', pokeč ni bila hajdina v razstavah, zdaj že petič od tistihmal, kar se je začela bojna. so pa zdaj že vsi golčali, od konca bojne, kar smo tudi dočakali, ko smo sekali zelje in mikali repo po njivah. Ker takrat sta se skoraj natanko na minuto ob istem času vrnila oba naša soseda — Bogdan in Jurko, oba še vedno s svojima črnem kovčkoma.

(Nadaljevanje prihodnjič)

VSEBINA 2. ŠTEVILKE DELEGATSKEGA VESTNIKA

Povzetek osnutka družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981 – 1985

UVODNA BESEDA DELEGATOM

Komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občine Murska Sobota daje v javno razpravo osnutek (povzetek) družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985. Zaradi obsežnosti osnutka družbenega plana občine, ki obsega okoli 300 strani je bil pripravljen ta povzetek. Po en izvod osnutka (kompleta materiala) družbenega plana občine je bil v preteklem tednu že poslan vsem organizacijam združenega dela, krajevnim skupnostim in samoupravnim interesnim skupnostim v občini. Ker je v povzetku podana le skrajšana vsebina osnutka plana, se je pri poglobljenih razpravah potrebno posluževati kompleta osnutka družbenega plana.

V skladu z zakonom o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije vsebuje osnutek družbenega plana občine ekonomski, socialni in prostorski vidik planiranja. Ekonomski in socialni vidik družbenega plana je pripravila služba za družbeno planiranje pri komiteju za družbeno planiranje obči-

ne, prostorski vidik pa Zavod za ekonomiko in urbanizem M. Sobota.

Osnutek družbenega plana občine je izdelan na osnovi dogovora o temeljih družbenega plana občine, temeljev planov organizacij združenega dela in samoupravnih sporazumov o temeljih plana SIS za obdobje 1981—1985.

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine bodo o osnutku družbenega plana občine razpravljali na seji 13. 2. 1981.

Vse pripombe z javne razprave je treba do 5. marca 1981 posredovati na komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občine Murska Sobota.

Izvršni svet skupščine občine bo razpravljal o vseh prejetih pripombah in na osnovi teh pripravil predlog družbenega plana občine ter ga koncem marca letos predložil v sprejem Skupščini občine Murska Sobota.

POVZETEK OSNUTKA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE MURSKA SOBOTA ZA OBDOBJE 1981 – 1985

UVOD

Osnutek družbenega plana razvoja občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 je dokument, ki naj v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samouprav-

nih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah in drugih skupnostih v občini omogoči razpravo, dogovarjanje, usklajevanje in sprejemanje usmeritev in nalog o družbenoekonomskem razvoju občine do leta 1985.

Družbeni plan občine predstavlja najširši dogovor delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in skupščine občine o skupni razvojni politiki občine v letih 1981—1985. Z družbenim planom občine se usklajujejo materialni in družbenoekonomski odnosi pri uresničevanju ekonomskih, socialnih, prostorskih in drugih potreb delavcev, delovnih ljudi in občanov. Osnovna naloga družbenega plana je usklajevanje materialnih razmer in s tem zagotavljanje dinamičnega ter skladnega družbenoekonomskega razvoja o pogojih ekonomskih odnosov socialnističnega samoupravljanja.

To so:

— predvidena melioracijska površina na območju najdišča naravnih znamenitosti (narcise) pri Cankovi.

— Najozji varstveni pas predvidenega vodnega zajetja pri Krajini in predvidene melioracijske površine na območju naselij Gederovci, Skakovci, Kupšinci.

— Zazidalni okoliš za industrijsko cono v Murski Soboti in predvidene melioracije.

— Območje športnega letališča Murska Sobota in predvidene melioracijske površine.

V fazi obravnave tega osnutka bo potrebno izoblikovati stališča glede omenjenih konfliktov v izrabi prostora in predlagati ustrezne rešitve ter se pri različnih rabah površin, ki se izključujejo odločiti za eno izmed možnosti.

SKLADNEJŠI RAZVOJ OBČINE IN KRAJEVNIH SKUPNOSTI

V obdobju 1981 do 1985 se bo nadaljevala politika skladnejšega razvoja občine kot celote in pospeševal razvoj tistih območij, ki so v stopnji razvitosti pomembneje zaostajali. To bo doseženo s pospešitvijo gospodarskega razvoja teh območij z večjim vlaganjem v razširitev in modernizacijo obstoječih ter gradnjo novih industrijskih objektov, modernizacijo in pospeševanjem kmetijske dejavnosti, razvoja turizma in drobnega gospodarstva na osnovi dohodkovnega povezovanja in raznih oblik povezovanja med organizacijami združenega dela iz razvitejših območij in iz občine. Posebna pozornost bo namenjena razvoju prometno infrastrukture za kar bodo tudi združevana sredstva na osnovi solidarnosti in vzajemnosti.

Razvoj krajevnih skupnosti v občini bo temeljil na izvajanju dogovorjenih usklajenih in sprejetih nalog v samoupravnih sporazumih in planih krajevnih skupnosti za obdobje 1981—1985

Za realizacijo načrtovanih nalog v krajevnih skupnostih se bodo združevala sredstva iz naslednjih virov:

— krajevnega samoprispevka občanov in delovnih ljudi v krajevni skupnosti,

— z združevanjem sredstev organizacij združenega dela v višini 0,40 % od doseženega dohodka, ugotovljenega z zaključnim računom za preteklo leto. 60 % tako združenih sredstev bo namenjenih neposredno krajevnim skupnostim v katerih bo nabavljajo delavci organizacije, 40 % pa za financiranje programov in pospeševanje razvoja manj razvitih krajevnih skupnosti oz. območij krajevnih skupnosti v občini;

— z neposrednim združevanjem sredstev temeljnih organizacij in samoupravnih skupnosti;

— sredstev proračuna občine za funkcionalne potrebe;

— sredstva, ki jih bo od svojih dohodkov (turistične takse, takse na traktorje) odstopila občina in

— lastnih virov in drugih prihodkov krajevne skupnosti.

V pospeševanje razvoja krajevnih skupnosti se bo vključila tudi ZSMS z organiziranjem mladinskih delovnih akcij.

DRUŽBENI SISTEM INFORMIRANJA

Poglabljanje socialistične samoupravne demokracije, na osnovi nadaljnega dograjevanja delegatskih razmerij, zahteva oblikovanje celovitega družbenega sistema informiranja. S tem, da zagotavlja pravočasne, popolne, resnične in razumljive informacije, omogoča informacijski sistem poglabljanje in dograjevanje odločilne vloge delovnega človeka in občana. Da bo ta cilj dosežen, bodo delovni ljudje in občani občine Murska Sobota kot temeljni subjekti družbenega sistema informiranja težili k oblikovanju takšnega sistema.

Osnovni pogoj za uveljavljanje interesov delovnih ljudi in občanov je nadaljnje podružbljanje informacijske dejavnosti. Od tega tudi zavisi uspešnost bodočih prizadevanj za posodabljanje načinov in metod zbiranja, urejanja in izkazovanja informacij iz podatkov ter trajno, kvalitetno povezovanje in usklajevanje vseh subjektov, ki opravljajo to dejavnost. S tem se bo dosegla smotrna delitev dela in poraba sredstev, ki bodo namenjena za informacijsko dejavnost v tem srednjeročnem obdobju.

MEDOBČINSKO SODELOVANJE

V okviru medobčinskega sodelovanja se bo občina in nosilci planiranja v občini v večji meri povezovali in sodelovali z obci-

nami in nosilci planiranja v pomurski regiji za usklajen in pospešen družbenoekonomski razvoj regije. Načrtovali in usklajevali bomo skupne interese na področju razvoja industrije kmetijstva in agroživilstva, turizma in gostinstva, bančništva, gospodarske infrastrukture, usmerjenega izobraževanja, zdravstva, časopisne in radijske dejavnosti, splošnega ljudskega odpora ter delovanja regijskih ustanov. Pri tem se bomo zavzemali in vzpodbujali razvoj tistih dejavnosti v posamezni občini regije, ki imajo glede na naravne pogoje, surovinsko osnovo, strokovni kader, tradicijo in druge pogoje največje možnosti razvoja.

Zavzemali se bomo za izvajanje nalog iz dogovora o skupnih temeljnih planov razvoja Pomurja v letih 1981—1985.

Za realizacijo načrtovanih skupnih nalog bomo v regiji združevali sredstva in se zavzemali za njihovo realizacijo v skladu z usmeritvami dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985.

Občina Murska Sobota in Lendava bosta sodelovali na uresničevanju skupnih nalog, ki prispevajo k razvoju kulture, narodnosti, vzgoje in izobraževanja ter obveščanja pripadnikov madžarske narodnosti.

SPLOŠNA LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

V skladu s samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov, plani in obrambnimi načrti organizacij združenega dela in skupnosti v občini bo potekal razvoj aktivnosti za uresničevanje zasnove SLO in DS v sistemu socialističnega samoupravljanja. Ustvrjanje politične in akcijske enotnosti in solidarnosti delovnih ljudi in občanov bo osnovna naloga pri nenehni krepitvi varnosti in obrambne moči države.

V ta namen bo potekalo usposabljanje in opremljanje delovnih ljudi in občanov za vodenje oboroženega boja ter za izvajanje drugih aktivnosti v TOZD, KS, SIS ter drugih samoupravnih organizacijah in skupnosti v občini.

Za širjenje materialne osnove delovanja SLO bodo skrbele OZD, samoupravne organizacije in krajevne skupnosti.

Sredstva za delovanje in razvoj ljudske obrambe in družbene samozaščite bodo združevali delavci v TOZD in delovnih skupnostih združenega dela, delovni ljudje, ki samostojno z osebnim delom opravljajo dejavnost z delovnimi sredstvi, ki so lastnina občanov ter delovni ljudje, ki z osebnim delom samostojno opravljajo poklicno dejavnost in se jim z zakonom o davkih občanov ugotavlja dohodek. Ustrezna višina sredstev bo zagotovljena tudi iz proračuna občine. Za potrebe SLO in DS bo porabljen 0,5 % narodnega dohodka občine.

URESNIČEVANJE DRUŽBENEGA PLANA OBČINE

Delovni ljudje in občani bodo politiko, cilje in naloge, ki jih sprejemajo z družbenim planom razvoja občine za obdobje 1981—1985 uresničevali z realizacijo zastavljenih nalog v planih temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih skupnostih.

Temeljna oblika določanja skupnih interesov v družbenem planu občine so samoupravni sporazumi in dogovor o temeljnih družbenega plana občine za obdobje 1981—1985 s katerim so temeljne in druge organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti in druge skupnosti prevzele obveznosti za izvajanje in uresničevanje skupno dogovorjenih ciljev in nalog o družbenoekonomskem razvoju občine do leta 1985. Tako so obveznosti iz samoupravnih sporazumov in družbenega dogovora osnova za izpolnjevanje družbenega plana občine in uresničitev skupnih interesov.

Vsi nosilci samoupravnega planiranja, skupščina občine in izvršni svet občine se ob sodelovanju družbenopolitičnih organizacij obvezujejo, da se naloge in obveznosti iz dogovora o temeljnih družbenega plana in družbenega plana razvoja občine v letih 1981—1985 izvajajo in konkretizirajo v procesu kontinuiranega planiranja z letnimi programi v skladu s tekočo ekonomsko politiko.

Izvršni svet skupščine občine je dolžan tekoče spremljati uresničevanje tega družbenega plana ter skupščini občine poročati o uresničevanju družbenega plana ter skupščini poročati o uresničevanju zastavljenih ciljev in nalog ter po potrebi predlagati morebitne dopolnitve ali spremembe, ki bi prispevale k doslednemu uresničevanju zastavljenih ciljev in nalog.

GLOBALNA OCENA DOSEDANJEGA RAZVOJA OBČINE

Na področju uveljavljanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov so bili doseženi vidni premiki predvsem pri uveljavljanju zakona o združenem delu. Delovni ljudje in občani so si v skladu z zakonom ustvarili pogoje za neposredno in enakopravno odločanje o pogojih in rezultatih svojega dela za pokrivanje osebnih, skupnih in splošnih potreb. Ugotavlja se, da še vedno ni povsem zaživel delegatski sistem v katerega se organizacije združenega dela premalo intenzivno vključujejo. Prepočasni se uveljavljajo tudi dohodkovni odnosi in združevanje sredstev na osnovi dohodka, med organizacijami pa prevladujejo kreditni in pogodbeni odnosi.

V letih 1976—1980 je v občini naraščal družbeni proizvod povprečno letno za 8,4 %, industrijska proizvodnja 7,7 %, kmetijska proizvodnja 3,6 %, zaposlenost 5,7 %, izvoz 12 %, produktivnost 1,5 % in realni osebni dohodki za 1 %.

V letu 1980 (stažje december) je bilo v občini zaposlenih 17.953 ljudi, od tega v združenem delu 17.387 in v samostojnem osebni delu 566 delavcev. V zadnjih petih letih se je v občini na novo zaposlilo 4.400 delavcev oz. povprečno letno 880. Dosežena je bila povprečna letna stopnja rasti zaposlovanja 5,7 %. Ocenjuje se, da je na začasnem delu v tujini iz občine okoli 3000 delavcev, ki se postopoma vračajo v domovino.

V občini je bil v letu 1979 ustvarjen družbeni proizvod na prebivalca 52.280 din (SRS 101.666 din) in narodni dohodek na prebivalca 48.034 din (SRS 90.902 din). Po ustvarjenem narodnem dohodku na prebivalca se občina nahaja med 60 slovenskimi občinami na 56. mestu.

Za gospodarstvo občine v zadnjih letih je značilno, da je bil dosežen določen napredek in da je bila njegova rast hitrejša od povprečne slovenske. Razvoj gospodarstva s poudarkom na industrializaciji in hitrejšem razvoju agroživilskega kompleksa se ni odrazil v hitrejšem spreminjanju strukture gospodarstva občine. Strukturne spremembe so bile neznatne in ne dovolj intenzivne. Gospodarski razvoj občine je premalo temeljil na kvalitativnih faktorjih razvoja, prisotno je bilo ekstenzivno zaposlovanje, stagnacija v rasti produktivnosti in akumulacije, pomanjkanje kvalitativnih razvojnih produktivnosti in akumulacije, pomanjkanje kvalitativnih razvojnih programov, preslabo tehnološko povezovanje OZD in prisotnost izgube predvsem v mesni industriji ter poslovanje na meji rentabilnosti v nekaterih organizacijah združenega dela.

V politiki skladnejšega razvoja občine kot celote so bili doseženi pomembni premiki, ki so se odrazili v novo zgrajenih proizvodnih obratih v G. Petrovcih, Gradu in Rogašovcih.

Na področju gospodarske infrastrukture je bil v zadnjih letih v občini dosežen pomemben napredek. V preteklem srednjeročnem obdobju so bile opravljene načrtovane modernizacije in posodobitve cest, komunalnih naprav, vodnogospodarskih in elektroobjektov. Nekoliko se zaostaja pri družbeni stanovanjski izgradnji in modernizaciji ter širitvi PTT omrežja.

Tudi na področju družbenih dejavnosti je bil dosežen pomemben napredek tako v izgrajevanju zmogljivosti in izboljšanju materialnih in kadrovskih pogojev, kaor tudi v povezovanju in samoupravni organiziranosti.

TEMELJNI CILJI IN NALOGE RAZVOJA V LETIH 1981 — 1985

Izhajajoč iz zastavljenih ciljev, nalog in stabilizacijskih usmeritev dogovora o temeljnih družbenega plana občine za obdobje 1981—1985, zaostrenih gospodarskih razmer doma in v svetu, dosežene stopnje razvitosti občine in uresničevanja družbenega plana občine v letih 1976—1980 ob upoštevanju temeljnih ciljev družbenega plana SR Slovenije za tekoče srednjeročno obdobje se v družbenoekonomskem razvoju občine v letih 1981—1985 zastavljajo naslednji temeljni cilji in naloge:

Nadaljnji razvoj in poglobljanje socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov s poudarkom na krepitvi vloge, ekonomskega položaja in organiziranosti združenega dela ter uveljavljanju delegatskih odnosov v vseh sredinah.

Povečanje deleža proizvodnje in storitev, ki imajo dolgoročni vpliv na ustvarjanje višjega dohodka na zaposlenega in vložena

sredstva. V skladu s tem in glede na razpoložljive naravne vire ter ostale proizvodne faktorje se bo pospeševal razvoj tiste proizvodnje in storitev pri kateri imajo odločilno vlogo kvalitetni strokovni kadri, sodobna tehnologija in znanje.

Nosilci gospodarskega razvoja bodo obstoječe gospodarske dejavnosti in organizacije združenega dela na posameznih področjih.

Kmetijstvu in živilsko-predelovalni industriji bo namenjena posebna pozornost zato je treba z ustrezno politiko in stimulativnimi ekonomskimi ukrepi izboljšati položaj teh dejavnosti.

Kmetijstvo mora zagotoviti večjo proizvodnjo poljščin, zlasti tržno proizvodnjo žit in sladkorne pese ter večji obseg pridelave krmnih rastlin. Tudi v bodoče je tržna živinorejska proizvodnja temeljna usmeritev kmetijstva.

Preko agroživilskega kompleksa je treba pospešiti proizvodno sodelovanje in proces podružbljanja zasebne kmetijske proizvodnje.

Hitrejša povečanje proizvodnje hrane bo prispevalo k izboljšanju preskrbe s hrano, zmanjšanju uvozne odvisnosti, povečanju izvoza kmetijskih in živilskih proizvodov kjer je še precej neizkoriščenih možnosti, hkrati pa bo vplivalo na celovit družbeni in ekonomski razvoj podeželja.

Izvoz usmerjenosti proizvodnje in storitev na dolgoročnih osnovah. Izvoz bo postal pomemben dejavnik gospodarske rasti občine. Temeljil bo na višjih oblikah sodelovanja in na izvozu proizvodov višje stopnje predelave ob intenzivnejši zunanjetrgovinski menjavi z deželami v razvoju.

Razvijanje kapitalno in razvojno tehnološko intenzivne proizvodnje ter storitev značilnih po višji stopnji mehanizacije in avtomatizacije proizvodnih procesov, z večjo udeležbo kvalificiranega ustvarjalnega dela in znanja. Sedanje tehnološko manj zahtevne in razvojno izčrpane proizvodne programe bo treba dopolniti in zamenjati z novo razvojno tehnološko intenzivno proizvodnjo, ki bo osnova za razvoj združenega dela v smeri izboljšanja kvalitete obstoječe gospodarske strukture.

Pospeševanje proizvodnje na osnovi primerjalnih prednosti v smeri večje stopnje finalizacije proizvodnje. Še v večji meri se bodo izkoriščale prirodne danosti kot so kvalitetne kmetijske površine, surovine, potencialni viri energije in razpoložljiva delovna sila.

Hitrejši razvoj proizvodnje in storitev na podlagi hitrejša rasti produktivnosti dela in racionalnega zaposlovanja ter večjega uveljavljanja kvalitativnih faktorjev gospodarstva.

Za pospešitev družbenoekonomskega razvoja občine je treba v letih 1981—1985 v skladu z materialnimi možnostmi in sprejetimi samoupravnimi sporazumi ter dogovorom družbenega plana občine nadaljevati z izgradnjo in modernizacijo cest, komunalnih, vodnogospodarskih, stanovanjskih, elektro in PTT objektov.

Namenska raba prostora in razporeditev proizvodnje in storitev v skladu s politiko skladnejšega razvoja občine kot celote in posebej obmejnih in manj razvitih območij. Porazdelitev zemljišč se bo izvajala v odvisnosti od naravnih virov, varovanja naravnih virov ter naravne in kulturne dediščine.

Varovanje kmetijskih in gozdnih zemljišč za intenzivno kmetijsko in gozdno proizvodnjo. Posebna pozornost bo namenjena izboljšanju kmetijskih zemljišč, intenziviranju rabe tistih zemljišč, ki zaradi opuščeni ali neurejenosti niso vključena v reprodukcijo ter zagotavljanju in opremljanju zemljišč za gradnjo v skladu z zasnovo racionalnega policentričnega razvoja občine.

Varovanje okolja kot osnove za zdrave in humane življenjske pogoje človeka, zaščito tal, zraka, rastlinskega in živalskega sveta pred škodljivimi posegi. Osnovni cilj bo nadaljnje odpravljanje in preprečevanje onesnaženja z uvajanjem ustrezne tehnologije, ustrezno razmestitvijo dejavnosti v prostoru in z varstvenimi območji za naravne vire.

Razvoj družbenih dejavnosti in ostalih negospodarskih dejavnosti v skladu s potrebami in v okviru materialnih možnosti kar se mora izraziti predvsem v učinkovitem osnovnem zdravstvenem varstvu, izboljšanju možnosti izobraževanja, večanjem zmogljivosti otroškega varstva in drugih oblik socialnega skrbstva kakor tudi dviga kulturne ravni delovnih ljudi in ob občanov ter nudenju raznih oblik rekreacije.

Razvoj splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite kot setavnega dela razvoja in tekoče družbenoekonomske politike temeljnih organizacij združenega dela ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti kakor tudi družbenopolitične skupnosti.

Zemljišča trajno namenjena za kmetijsko rabo so najboljša kmetijska zemljišča I. in II. kategorije, nekatera sklenjena območja III. in IV. kategorije, vse že izvedene in planirane melioracije in komasacije, ki so po svojih naravnih lastnostih primerne za uporabo sodobne tehnologije.

Najpomembnejša območja takih zemljišč se nahajajo južno od naselij Sodišinci, Krajina, Rankovci, Černelavci, M. Sobota, Rakičan, Gančani, Lipa, Beltinci, do reke Mure. Ostala območja so po obsegu manjša in v glavnem sledijo dolinam vodotokov v severnem delu občine.

Drugo skupino kmetijskih površin, ki je največja, saj zavzema okrog 30 % vseh površin v občini oz. okrog 20.000 ha smo opredelili kot tiste površine, kjer se lahko dovoljuje nekmetijska raba površin pod določenimi pogoji in v primerih, ki jih dovoljuje in opredeljuje zakon o kmetijskih zemljiščih. V tretjo skupino pa spada manjvredna oz. nekvalitetna zemlja, kjer so nagibi preveliki za intenzivno strojno obdelavo, majhne nestrnjene površine, vlažna oz. zmočvirjena ali suha območja, kjer je druga raba dovoljena, predvsem če je povezana s kmetijstvom. Te površine zavzemajo 15 % celotne občine oz. 10.000 ha. Sem spadajo tudi že zazidane površine oz. površine naselij, infrastrukture, vode, močvirja itd. Preostali del občine t. j. cca 30 % pa zavzema gozd.

12. 5. 2. Gozdarstvo

Od celotne površine občine zavzemajo gozdovi 28,7 %. Na osnovi analiz gozdnih združb so gozdne površine razvrščene v spodaj podane kategorije.

Kategorije gozdov	Površina ha	Delež od skupne površine
1. Najboljša rastišča	420	0,6
2. Dobra rastišča	16.760	24,2
3. Slaba	2.621	3,8
4. Trajno varovalni gozd	50	0,1
5. Gozd poseb. pomena	20	—
	19.871	28,7

Gozdovi z najboljšim rastiščem zavzemajo okrog 420 ha. Največje površine so na območju Hraščica med Gančani, Filovci in Ivanci ter se nadaljujejo v Lendavski občini. Vse ostale površine najboljših gozdov pa so manjše in so na območju Rakičana, Sodišince, Černelavec, Šalovec, Stanjevec in drugod, predvsem na obrobju Goričkega.

Največ je gozdov, ki so opredeljeni kot gozdovi na dobrih in zadovoljivih rastiščih. Teh je 24 % od celotne površine občine in se nahajajo kot večje strnjene površine predvsem na Goričkem (Bukovnica, Dolič, Šalamenci, Mačkovci), v nižini pa le kot otočki oz. pasovi med kmetijskimi površinami in delno ob reki Muri in Ledavi.

K tretji kategoriji gozdov na slabih rastiščih so prišteti tudi gozdovi na nerazvitih tleh na poplavnem oz. močvirnem območju ob reki Muri, kjer je okrog 850 ha teh gozdov, ostalo pa so gozdovi na degradiranih tleh, predvsem na Goričkem. Tam poraščajo predvsem višje lege, tla so absolutno gozdna tla in neprimerna za kmetijsko izrabo prostora ter je zato predvsem poudarjena njihova varovalna vloga.

Kot trajno varovalni gozd je opredeljen gozd pri Gradu zaradi geoloških razmer (plazovit teren).

Gozd s posebnim pomenom je Fazanerija (parkovni gozd) pri Murški Soboti ter gozd pri Bukovniškem jezeru.

V prostorskem delu družbenega plana občine so opredeljena območja, kjer niso dovoljeni večji posegi v gozdove na najboljših in dobrih rastiščih, na nerazvitih tleh, v trajno varovalne gozdove in gozdove s posebnim namenom. Prav tako pa tudi ne v gozdove na degradiranih tleh zaradi njihove poudarjene varovalne funkcije.

12. 5. 3. Vodno gospodarstvo

Naloga vodnega gospodarstva je varstvo pred vodami in varstvo voda. Zato bomo na področju vodnega gospodarstva v naslednjih letih nadaljevali z vzdrževanjem vodnogospodarskih objektov in naravnih korit potokov in rek; za ohranitev obstoječega vodnega režima, z regulacijami, hidromelioracijami: z urejanjem vodotokov in čiščenjem odpadnih voda, s čimer bi zavarovali

rezervate pitne vode ter s proučevanjem možnosti za nova zajetja industrijske in pitne vode.

Za redno vzdrževanje naravnih vodotokov sta predlagani za obdobje 1981—1985 dve kategoriji naravnih vodotokov, glede na njihovo pomembnost in zahtevnost vzdrževanja in sicer:

- 99,1 km pomembnejših, zahtevnih vodotokov in
- 129,9 km ostalih vodotokov.

12. 5. 4. Mineralne surovine

Najpomembnejše mineralne surovine na področju občine Murška Sobota so: kremenčev pesek, pesek in gramoz in lončarska ter opekarska glina.

Geološke raziskave so pokazale, da se zaloge kvalitetnih kremenčevih peskov nahajajo na širšem območju k. o.: Kuštanovci, Ivanovci in Korovci ter znašajo skupno 19 milijonov ton. Največja eksploatirana nahajališča gromaza so pri naseljih: Krog, Ivanjci, Murška Sobota (ob Bakovski cesti) in Dokležovju v skupni površini 50 ha.

Obstoječi glinokop pri Puconcih se bo do leta 1990 izčrpal in bo potrebno poiskati nova nahajališča.

12. 5. 5. Lov in ribolov

Lov in ribolov sta hkrati gospodarski in rekreacijski dejavnosti in imata tudi naravovarstveni pomen.

Na območju občine Murška Sobota znaša skupna lovna površina 63.840 ha, od tega odpade 14.452 ha na gojitvena lovišča. Za stalež divjadi je značilen povečan odstrel visoke in zmanjšan odstrel nizke divjadi. Osnovna naloga na tem področju (v sodelovanju z ostalimi porabniki prostora), je ustvarjanje pogojev za ohranitev vseh vrst živali, kot sestavnega dela stabilnega in zdravega okolja. Na območju občine so vsi vodotoki in gramoznice ribolovne vode, vendar ribogojnih in varstvenih voda za vzrejo mladice ni. V srednjeročnem obdobju se planira poribljanje Lendavskega jezera z cca 30.000 kg različnih rib. Razen tega je potrebno poskrbeti za ukrepe, ki bi ustvarili boljše pogoje za ribji živelj.

12. 5. 6. Rekreacija

Za rekreacijo delovnih ljudi in občanov je doslej zadovoljivo poskrbljeno le v mestu Murška Sobota, medtem ko na podeželju pogrešamo osnovne objekte. Primanjkujejo primerno urejena kopališča ter drugi objekti ob vrelih termalne vode, akumulacijskih jezerih ter ustreznih gostišč ob izletniških točkah.

Pomembnejša območja za intenzivni turistični razvoj so Moravske toplice in Lendavsko jezero za katere so v izdelavi zazidalni načrt, oziroma ureditveni načrt.

Specifične značilnosti pokrajine (vinorodna območja) ustvarjajo pogoje za formiranje območij sekundarnih bivališč (vikendi, vinske kleti): Filovci, Bogojina, Tešanovci, Moravci, Sebeborci, Dolina, Vaneča, Šalamenci in Bodonci. Za vsa območja je potrebno izdelati ureditvene načrte.

12. 5. 7. Naravna in kulturna dediščina

Osnovni cilji spomeniškega varstva so: varovanje nedotakljivosti spomenikov in evidentiranje ter valorizacija naravnega in spomeniškega fonda. Z družbenim planom in drugimi dokumenti je potrebno ustvariti pogoje za:

- identifikacijo naravnih in kulturnih spomenikov,
- ohranitev tipičnih arhitektonskih spomenikov in urbanih ambientov,
- pravilno vključevanje spomeniškega fonda v prostor,
- izraziti kmečkij stavbni fond zaradi svoje zgodovinske, prostorske in namenske funkcije terja študijsko opredelitev območij, kjer niso dovoljeni posegi v avtentičnost pri prenovi ali rekonstrukciji.

Za vse opredeljene spomenike naravne ali kulturne dediščine (evidentirani v osnutku družbenega plana) je potrebno narediti valorizacijske študije, ter določiti režim zaščite.

12. 5. 8. Konflikti v izrabi prostora

Postopek identifikacije posameznih elementov prostorskega vidika družbenega plana je v določeni fazi izdelave pripeljal do medsebojne konfrontacije nekaterih. Z metodo ročne preslikave oziroma prekrivanjem kart z različnimi prostorskimi dejavnostmi smo ugotavljali nekatere konflikte med porabniki prostora na posameznih območjih.

MATERIALNI OKVIRI RAZVOJA

5. 1. Projekcija globalnih okvirov razvoja

Projekcija globalnih okvirov družbenoekonomskega razvoja občine v obdobju 1981—1985 upošteva družbenoekonomska gi-

	občina	SRS
Družbeni proizvod	5,5	3,5
Dohodek	5,4	3,4
Industrijska proizvodnja	6,0	3,6
Kmetijska proizvodnja	4	3,5
Izvoz	8	7
Uvoz	1	2
Zaposlenost	4	2
Produktivnost	1	1,6
Realni osebni dohodki	4,8	3,1
Delež invest. v DP	29	26,8
— invest. v gospodarstvu	20	17,5
— invest. v negospodarstvu	9	9,3

5. 2. Oblikovanje in razporejanje družbenega proizvoda

V obdobju od 1981—1985 bo v gospodarstvu občine po posameznih sektorjih dosežena naslednja dinamika rasti družbenega proizvoda:

	1980	%	1985	%	— v 000 din — v cenah 1980	
					1985	Stopnja rasti 1981/85
Družbeni proizv. občine	4.577.290	100,0	5.943.850	100,0	129,9	5,5
Primarni sektor	523.120	11,4	660.920	11,1	126,3	4,8
Sekundarni sektor	2.411.740	52,7	3.222.380	54,2	133,6	6,2
Tercialni sektor	1.642.430	35,9	2.060.550	34,7	125,4	4,6

Na rast družbenega proizvoda po povprečni letni stopnji 5,5 % bo vplivala predvsem hitrejša rast v industriji, ki bo v družbenem proizvodu udeležena s 42,3 %, v trgovini z 20,3 % in v gradbeništvu s 11,9 % udeležbo.

V letu 1985 bo odpadlo okoli 90 % celotnega družbenega proizvoda na združeno delo in le okoli 10 % na zasebno delo. Delež združenega dela bo prevladoval v vseh dejavnostih, razen v kmetijstvu in obrti.

5. 3. Ustvarjanje in razporejanje dohodka

Na osnovi samoupravne organiziranosti, hitrejšega uveljavljanja samoupravnih odnosov ter z večjim uveljavljanjem kvalitativnih dejavnikov razvoja, višje produktivnosti ter večje učinkovitosti vloženih sredstev se bo v obdobju 1981—1985 uresničevala načrtovana gospodarska rast občine. V skladu s cilji stabilnejšega gospodarjenja in uspešnejšega obvladovanja celotne družbene reprodukcije si bodo v vseh organizacijah združenega dela gospodarstva prizadevali za doseganje čim višjega dohodka in hitrejšo rast dohodka in čistega dohodka na delavca.

OZD bodo ustvarjeni dohodek razporejale tako, da bodo sredstva za razširitev materialne osnove dela in za poslovni sklad rasla hitreje od sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

V letih 1981—1985 bodo v gospodarstvu občine kot celote v delitvi dohodka predvideno dosežena naslednja razmerja:

— sredstva za akumulacijo bodo naraščala po povprečni letni stopnji 7,7 %, delež akumulacije v bruto dohodku pa se bo povečal od 11,7 % v letu 1980 na 13 % v letu 1985;

— sredstva za osebne dohodke in sredstva za skupno in splošno porabo bodo naraščala v občini kot celoti po 4,8 % povprečni letni stopnji oz. 10 % počasneje od rasti dohodka.

Gospodarstvo občine bo v srednjeročnem obdobju 1981 do 1985 razporedilo za reprodukcijo 6.680.980.000 din ali 28,1 % ustvarjenega bruto dohodka. Pričakuje se, da bodo organizacije združenega dela ustvarile v petih letih 4.546.660.000 din akumulacije in 2.134.320.000 din amortizacije po minimalni stopnji. Ob tem pa je treba upoštevati, da bodo iz ustvarjene akumulacije OZD imele še določene obveznosti, tako da bodo dejansko razpoložljiva sredstva za razširjeno reprodukcijo precej manjša (za okoli 30 %).

banja in rezultate dosedanjega razvoja, stabilizacijske ukrepe, značilnosti in projekcije materialnih okvirov ter možnosti družbenoekonomskega razvoja Slovenije. Na tej osnovi kažejo analize in ocene možnosti razvoja, da bo v obdobju 1981—1985 moč doseči naslednje globalne ovkire razvoja:

Sredstva za reprodukcijo ter v tem sredstva za akumulacijo in amortizacijo bodo v letih 1981—1985 naraščala po povprečni letni stopnji 7,3 % kar je precej nad planirano 5,5 % stopnjo rasti dohodka. Taka rast in delitev dohodka pa bo omogočala povečanje deleža lastnih sredstev temeljnih organizacij združenega dela za financiranje naložb.

5. 4. Oblikovanje in razporeditev sredstev skupne porabe

Sredstva skupne porabe, ki se oblikujejo s svobodno menjavo dela v okviru samoupravnih interesnih skupnosti v letih 1981—1985 rasla 10 % počasneje od rasti dohodka, kar pomeni, da bodo naraščala po 4,8 % povprečni letni realni stopnji.

Sredstva za skupno porabo se bodo združevala na osnovi konkretno pripravljenih letnih programov in dogovorjenih prispevnih stopenj sprejetih na osnovi samoupravnih sporazumov.

Z načrtovano 4,8 % letno stopnjo rasti bo v letih 1981—1985 združeno za SIS družbenih dejavnosti za dejavnost in vzajemnost 3.657.916.000 din (po cenah 1980), od tega za dejavnost 3.390.215.000 din in za vzajemnost 267.701.000 din. Od združenih sredstev občinskih SIS za dejavnost odpade na občinsko zdravstveno skupnost 52,4 % sredstev, občinsko izobraževalno skupnost 24,9 %, občinsko skupnost otroškega varstva 12,9 %, občinsko skupnost socialnega skrbstva 5,2 %, občinsko skupnost za zaposlovanje 1,5 %, občinsko kulturno skupnost 1,4 %, občinsko telesnokulturno skupnost 1,3 % in na občinsko raziskovalno skupnost 0,4 % sredstev.

5. 5. Oblikovanje in razporeditev sredstev splošne porabe

V letih od 1981—1985 se bodo splošne družbene potrebe v občini financirale iz davka na dohodek in davka iz OD, prometnega davka, davka na premoženje in dohodka od premoženja, taks, prihodkov upravnih organov ter še raznih drugih prihodkov. V istem obdobju bo splošna poraba naraščala 10 % počasneje od rasti dohodka oz. po povprečni letni realni stopnji 4,8 %.

Konkretna poraba bo dogovorjena vsako leto z družbenim dogovorom o splošni porabi ob upoštevanju tekoče ekonomske politike. Ob načrtovani dinamiki rasti bo v petih letih predvidoma porabljeno za splošne družbene potrebe 691.557.000 din.

cijskega značaja. Po letu 1985 pa se predvideva razširitev in hitrejšo vključevanje pomurskega letalskega centra v letališko infrastrukturo SR Slovenije.

12. 4. 4. Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Od začetka izgradnje objektov kanalizacije v Murski Soboti je bilo zgrajeno skupno 28 km kanalizacije, tri prečrpalne naprave in čistilna naprava. Stopnja kanaliziranosti je 80 %. Do sedaj je na omrežje priključenih cca 7750 ekvivalentov prebivalstva in skoraj vsa industrija. Obstoječe zbirno območje kanalizacijskega omrežja, ki se steka na čistilno napravo, obsega urbanizirani okoliš mesta, ki znaša 435 ha (od tega 90 ha industrije). Na tem območju živi danes cca 12.400 prebivalcev in ima cca 14.000 delovnih mest.

Na podlagi osnutka urbanističnega načrta je bila izdelana študija kanalizacije mesta Murska Sobota, ki zajema analizo obstoječega kanalizacijskega omrežja in rešitve kanalizacije primestnih naselij, z ozirom na možnost priključka na mestno čistilno napravo ali samostojne kanalizacijske sisteme.

Kanaliziranje bo predvidoma potekalo po treh glavnih zbiralnikih: južnem, severnem in industrijskem.

Južni zbiralnik je predviden kot glavni zbirni kanal za M. Soboto — jug in kot delna razbremenitev obstoječe kanalizacije na jugozahodnem delu mesta. Na njega se bodo navezovale tudi površine preko razbremenilnega kanala.

Severni zbiralnik bo zbiral odplake s površin na severnem delu mesta in naselij Kupšinci in Černelavci. Industrijski zbiralnik bo potekal ob novo predvideni vzhodni obvoznici na severovzhodnem delu mesta (STTI Cona).

Glavni zbiralni kanal je predviden na severnem bregu Ledave od sotočja vseh treh zbiralnikov do nove čistilne naprave. Nanj se bodo priključile odplake s površin severno od Ledave in odplake naselja Rakičan južno od Ledave. Skupna dolžina vseh zbiralnikov do predvidene čistilne naprave je cca 19.700 km.

Zaradi preobremenjenosti obstoječe čistilne naprave je v načrtovanju izgradnja nove s kapaciteto 160.000 E, zasnovane na principu II. stopenjske biološke čistilne naprave. Na ta način bo mogoče uporabiti že zgrajene aeracijske bazene in prilagoditi delovanje čistilne naprave tudi za III. stopnjo čiščenja odpadnih voda.

12. 4. 5. Oskrba z vodo

Obstoječa vodna zajetja za naselja Murska Sobota in Beltinci ne zadoščata za ustrezno oskrbo prebivalstva in industrije. V občini je razen omejenih črpališč cca 370 večjih ali manjših vodovodov in cca 12.000 zasebnih vodnjakov, katerih neoporečnost je vprašljiva.

V izdelavi je študija enotnega vodooskrbnega sistema Pomurja, ki bo evidentirala potencialne vire pitne in tehnološke vode, ter bo predlagala ustrezne rešitve pri vodooskrbi.

Prvi rezultati študije so dali pozitivne rezultate glede potenciala pitne in tehnološke vode. Bistvo problematike izkoriščanja vodnih virov je v tem, da s koncentracijo vodozajemnih mest odvezamo drugim porabnikom prostora manjše površine, obenem pa omogočimo lažjo, cenejšo in varnejšo zaščito in kontrolo kakovosti vodnih virov. V okviru študije so bila podrobneje raziskana tudi območja, kjer so največje potrebe nadaljnjega večanja obstoječih vodnih zajetij. To velja predvsem za Mursko Soboto in območje Goričkega. Za vodovod Murska Sobota je bila izvedena raziskava na območju Kroga, ki je dala pozitivne rezultate. Posebno zanimiva so odkritja raziskav na območju Borejci — Krajina, ki kažejo na izdatnejši vodonosnik, vendar z omejenim naravnim napajanjem. Glede na periferno lego tega območja in bližino Goričkega bo potrebno še natančneje proučiti možnosti eksploatacije tega vodnega vira.

12. 4. 5. Oskrba z električno energijo

Območje občine Murska Sobota se oskrbuje z električno energijo iz razdelilne transformatorske postaje (RTP) Murska Sobota 110/10-20 kV, ter Mačkovci 35/10 kV. Trikotnik RTP

Ljutomer — RTP Murska Soota — RTP Petišovci ter radialni vod za RTP Mačkovci predstavlja začasno, oziroma zasilno napajanje z izredno majhnimi prenosnimi zmogljivostmi.

Za učinkovito in kvalitetno oskrbo z električno energijo je potrebna dokončna izgradnja 110 kV prenosnega omrežja, ki bo povezana s proizvodnimi elektroenergetskimi objekti na reki Muri.

12. 4. 7. Plinovodno in toplovodno omrežje

Možnosti oskrbe s plinom ponuja že zgrajeni centralni slovenski plinovod do Lendave. Zaradi tega je potrebno v tem srednjeročnem obdobju dokončno določiti traso priključka na centralni plinovod ter zavarovati zemljišče pred parcialnimi posegi.

Veliko število individualnih kurišč in posledice katere iz njih izhajajo, narekujejo planiranje skupnih kotlarn in sistema toplovodnega omrežja. Zaradi varčevanja z energetskimi viri je le-te potrebno smotno planirati in ugrajevati v sistem daljinskega ogrevanja.

Precejšnje možnosti varčevanja z energetskimi potenciali ter učinkovito izrabo energije ponuja skupinski energetski objekt, ki bi oskrboval celotno industrijsko cono v Murski Soboti, ter ostalih lokacijah z večjimi industrijskimi objekti.

12. 4. 8. PTT omrežje

Da bi povečali dostopnost poštne objekti uporabnikom se predvideva v tekočem planskem obdobju, poleg izboljšanja gostote tudi izboljšanje procesa dela.

S predvidenimi ukrepi bi do leta 1985 dosegli gostoto 3000 prebivalcev na en poštne objekt (leta 1978 3600 prebivalcev). Gibanje števila telefonskih aparatov je odvisna od števila naročnikov in določenih sprememb v razvoju naročniških naprav. Do konca srednjeročnega obdobja bi s predvidenimi deli dosegli porast z 4,4 priključkov na 100 prebivalcev (leta 1980) na 8,2 (leta 1985).

12. 4. 9. Druge pomembnejše komunalne dejavnosti

Centralna deponija za odlaganje odpadkov pri naselju Krog služi za odvoz smeti iz naselja Murska Sobota in delno iz Černelavec, Martjanec, Moravec, Beltinec in Rakičana. Razen odlagališča pri Krogu so odlagališča v naslednjih krajevnih skupnostih: Cankova, Čepinci, Hodoš, Izakovci, Lipa, Mačkovci, Šalovci. V kratkem bodo ustrezna dovoljenja dobile krajevne skupnosti: Bodonci, Gornji Petrovci, Tešanovci in Zenkovi.

Kapacitete odlagališča pri Krogu bodo zadostovale le do leta 1985. Zaradi nenehnega večanja količine odpadkov bo potrebno v tem srednjeročnem obdobju določiti lokacijo centralne deponije odpadkov (z možnostjo reciklaže), ter deponijo za odlaganje nevarnih snovi, v skladu z veljavnimi predpisi.

Omrežje obstoječih pokopališč v občini ne ustreza zahtevanim predpisom o okopališki dejavnosti glede lokacij in kapacitet. Zaradi slabega dejanskega stanja v srednjeročnem obdobju 1981—85, smo postavili naslednje cilje:

— formiranje pokopališč katere bodo služila večjemu številu naselij, ali KS.

— Pridobitev novih površin oziroma realizacija novega centralnega pokopališča za mesto Murska Sobota in okoliška naselja.

Sodobnejši način upravljanja ter poenotenje pokopališke dejavnosti v občini.

12. 5 Odprti prostor

12. 5. 1. Kmetijstvo

Kmetijske površine zavzemajo 65,2 % vseh površin občine. Na osnovi pedoloških lastnosti tal, nagiba in lege zemljišča, klimatskih razmer in nadmorske višine, je bila za potrebe kmetijskega zemljiškega plana narejena kategorizacija kmetijskih zemljišč v pet kategorij. Na podlagi tega, pa smo kmetijska zemljišča razdelili v tri skupine. V prvo skupino spadajo kvalitetna kmetijska zemljišča, ki smo jih označili kot zemljišča trajno namenjena za kmetijsko rabo in katerih namembnost se praviloma ne sme spreminjati. Teh površin je okrog 19.000 ha oz. četrtnina vseh površin občine.

ZAPOSLOVANJE

Zaostreni pogoji gospodarjenja, nujnost hitrejše rasti dohodka na zaposlenega ob pospeševanju tehnološko intenzivne proizvodnje ter težnja za spremembo gospodarske strukture in razvoj gospodarstva na kvalitetnejših osnovah pogojujejo zahtevo po racionalnem zaposlovanju v obdobju 1981—1985.

Pri zaposlovanju se bodo upoštevala določila družbenega dogovora o kadrovske politiki, dogovora o izvajanju štipendijske politike in samoupravnega sporazuma o zagotavljanju minimalnih standardov za življenjske in kulturne pogoje zaposlenih.

Organizacije združenega dela bodo skupaj s skupnostjo za zaposlovanje posvečale vso skrb usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb, enakovredno vključevanje Romunov ter strokovno usposabljanje, prekvalifikacijo in dokvalifikacijo brezposelnih delavcev za vključevanje teh v delovni proces.

Glede na razpoložljivo delovno silo, proces deagrarizacije in postopnega vračanja delavcev začasno zaposlenih v tujini bo zaposlovanje v občini naraščalo po povprečni stopnji 4 % letno, v gospodarstvu 4,4 % in v družbenih dejavnostih 2,2 %. Na osnovi tako predvidene rasti se bo v petih letih v združenem delu na novo zaposlilo okoli 3800 delavcev, od tega 3400 v gospodarstvu in okoli 400 v negospodarstvu. Tako bo v letu 1985 v občini zaposlenih skupno 21.040 delavcev, od tega 17.798 v gospodarstvu in 3.242 v negospodarstvu. V samostojnem osebni delu se bo predvidoma zaposlilo 120 delavcev. Tako se bo delež zaposlenih od skupnega števila prebivalcev občine povečal od 27,3 % v letu 1980 na 32,4 % v letu 1985.

Prestrukturiranje gospodarstva, uvajanje tehnološko intenzivnih programov in avtomatizacija bodo zahtevali višjo udeležbo strokovnega in visokostrokovnega dela, zato bo potrebno poskrbeti in izvajati takšno politiko izobraževanja, štipendiranja in usposabljanja, ki bo zagotavljala izboljšanje kvalifikacijske strukture zaposlenih in bo v skladu s potrebami združenega dela. Do konca petletnega obdobja bi naj v občini dosegli v strukturi zaposlenih v proizvodnih in neproizvodnih poklicih razmerje 70:30. Za realizacijo tega cilja bo potrebno uskladiti zaposlovanje z realnimi potrebami in izobraževanje usmeriti predvsem v proizvodne poklice.

VKLJUČEVANJE V MEDNARODNO MENJAVO

V letih 1981 do 1985 bodo organizacije združenega dela v občini vložile maksimalne napore za doseganje načrtovane 8 % povprečne letne stopnje rasti izvoza blaga in storitev in hkrati poskrbele za celovitejšo vključevanje v mednarodno menjavo. Večja izvozna usmeritev je pogoj za razvoj gospodarstva občine, saj bo od realizacije izvoza odvisna tudi možnost uvoza reprodukcijskega materiala in opreme. Izboljšanje zunanjetrgovinske menjave bo potrebno zagotoviti s spremembami v strukturi izvoza, s povečanjem izvoza izdelkov višje stopnje predelave na osnovi domačih surovin in tehnologije.

Organizacije združenega dela bodo v tem srednjeročnem obdobju izvozile blago v vrednosti 5.264 milijonov din (cene 1980). V izvoz se bodo vključevale ABC Pomurka Mesna industrija, Zunanja trgovina, Tovarna mlečnega prahu, KZ Panonka, Agromerker, Gozdno in lesno gospodarstvo, Tovarna oblačil in perila MURA, PANONIJA, BLISK, ZGEP Pomurski tisk, Živinorejsko veterinarski zavod, Rašica TOZD Beltinka in Tekstil TOZD Pletilstvo Prosenjakovci.

Pri usmerjanju izvoza bo dan večji poudarek na izvozu v dežele v razvoju in v neuvrščene dežele. To bo treba doseči z organiziranim skupnim nastopom, z izvajanjem kompletnih investicijskih del ter z večanjem izvoza blaga in storitev. Na osnovi višjih oblik gospodarske sodelovanja in večanja blagovne menjave bo potekalo poglobljanje sodelovanja s sosednjima državama Avstrijo in Madžarsko.

Uvoz blaga bo predvidoma naraščal za okoli 1 % letno in bo namenjen uvozu reprodukcijskega materiala, opreme in rezervnih delov.

NALOGE NA PODROČJU GOSPODARSTVA

Razvoj gospodarstva občine v letih 1981—1985 bo nekoliko hitrejši od povprečnega razvoja gospodarstva v SR Sloveniji, ki se kaže v hitrejši rasti družbenega proizvoda, proizvodnji in zaposlovanja. V tem obdobju bi moralo priti v občini do hitrejšega in večjega spreminjanja gospodarske strukture na osnovi večjega delovanja kvalitetnih dejavnikov razvoja, s hitrejšo posodobitvijo proizvodnje ter uvajanjem novih programov. Prioriteto v razvoju bo imela proizvodnja hrane.

8. 1. Industrija

V tem srednjeročnem obdobju bo industrija še nadalje vodila panoga gospodarstva občine. Njen razvoj bo usmerjen v tehnološko intenzivnejšo proizvodnjo, ki bo podlaga za tehnološki razvoj celotnega družbenega dela in pogoj za kvalitetnejšo gospodarsko rast občine. Uresničevanje načrtovane proizvodne orientacije posameznih organizacij združenega dela bo uspešno ob doslednem uveljavljanju kriterijev prestrukturiranja gospodarstva, kot so: razvojna tehnološka intenzivnost proizvodnje z avtomatizacijo proizvodnih procesov in višjo udeležbo visokokvalificiranega ustvarjalnega dela, izvozna usmerjenost, gospodarska raba energije in surovin, produktivnost in racionalizacija zaposlovanja, varovanja okolja ter racionalna raba prostora.

Obseg industrijske proizvodnje se bo v srednjeročnem obdobju povečal po povprečni letni stopnji 6,2 %. V strukturi ustvarjenega družbenega proizvoda bo industrija povečala svojo udeležbo od 40,6 % v letu 1980 na 42,3 % v letu 1985. Zaposlovanje novih delavcev bo predvidoma naraščalo po povprečni stopnji 5,1 % letno, tako da se bo delež zaposlenih v industriji do konca petletja povečal na 45 %. Dinamika razvoja in programske usmeritve bodo po posameznih področjih naslednje:

8. 1. 1. Živilsko-predelovalna industrija

V živilsko predelovalni industriji, ki bo skupaj s primarno kmetijsko proizvodnjo imela prioriteto bo namenjena osnovna skrb večji izkoriščenosti proizvodnih kapacitet ter tesnejšem sodelovanju in večjem združevanju sredstev in dela za proizvodnjo, kakor tudi za promet izdelkov. Ob tem pa bodo temeljne naloge organizacij združenega dela stalno izboljšanje tehnoloških postopkov, asortimana in kvalitete proizvodov za čim boljše in čim višje ovrednotenje kmetijskih pridelkov ter taka finalizacija proizvodov, ki bo ob povečani ekonomičnosti, visoki produktivnosti ter racionalnem izkoriščanju surovin in repromateriala zadovoljevala oskrbo domačega trga in zagotavljala tudi čim boljše možnosti za izvoz blaga.

Nosilci na tem področju so ABC Pomurka DO Mesna industrija, DO Agromerker, DO Tovarna mlečnega prahu, KG Rakičan, TOZD Tovarna močnih krmil in INTES TOZD Mlinopek.

8. 1. 2. Tekstilno-konfekcijska industrija

Organizacije združenega dela s področja tekstilno-konfekcijske industrije v občini se bodo vključile v načrtovani kvalitetni razvoj te panoge v SR Sloveniji, s prestrukturiranjem svojih programov in usmeritvijo v visoko kvalitetne nekonvencionalne proizvode s čimvišjo stopnjo predelave in dodelave. Opuščale bodo proizvodnjo cenениh in masovnih proizvodov s katerimi ni moč doseči visokega dohodka ter zmanjševale delež živega dela z uvajanjem sodobne tehnologije in vključevanjem računalniške tehnike. Prišlo bo tudi do tesnejših poslovnih povezav med njimi, proizvajalci surovin in trgovino.

Nosilci so: Tovarna oblačil in perila MURA, RAŠICA TOZD Beltinka, Tekstil TOZD Prosenjakovci in Modni salon obrat pri Gradu.

8. 1. 3. Kovinska industrija

Razvoj kovinske industrije bo slonel na hitrejšem vključevanju sodobne tehnologije in uvajanju novih dohodkovno intenzivnejših programih s poudarkom na izvožno usmerjenost. Prišlo bo

močja poselitve v obliki lokalnih centrov (klasifikacija naselij), ki bi kot taki predstavljali žarišča razvoja določenih teritorialnih enot, z opredelitvijo območij razvoja gospodarskih dejavnosti ter stanovanjske gradnje.

S kvantitativnim ovrednotenjem bruto površin za potrebne dejavnosti so dejansko določene meje naselij, ki vključujejo stanovanjske, proizvodne, oskrbne, upravne, kulturne športne in druge objekte, ter prometno in drugo komunalno infrastrukturo.

Ocena potrebnih površin z stanovanjska območja je odvisna od števila stanovanj in gostote stanovanjske graditve. Pri analizi potrebnega števila stanovanj, ki smo jo naredili na podlagi popisa iz leta 1971 za obdobje do leta 2000 smo upoštevali;

- otrebe iz obstoječega primanjkljaja
- potrebna nadomestna stanovanja

— stanovanja za nastajajoča nova gospodinjstva, katerih število bo naraščalo hitreje kot število prebivalcev (zmanjševanje števila članov v gospodinjstvih — od 4,0 na 3,1 leto 2000).

Ob predpostavkah demografske projekcije bi do leta 2000 potrebovali cca 11900 stanovanj. Upoštevač stanovanjski fond, do leta 1980 znaša stanovanjski primanjkljaj cca 8357 stanovanj.

Iz opredeljenih izhodišč o gostoti stanovanjske gradnje ter razmerja med družbeno in individualno gradnjo je možno ugotoviti, da je za predvidena stanovanjska območja do leta 2000 potrebno dodatnih 2000 ha stavbnih zemljišč (izven obstoječih meja naselij le 100 ha). Do konca srednjeročnega obdobja 1981 — 85 se bo planirana gradnja usmerjala na opredeljena stanovanjska območja znotraj obstoječih naselij.

Industrija skupaj z večjimi obrtnimi in drugimi gospodarskimi dejavnostmi skupno zavzema cca 80 ha od tega v mestu Murska Sobota 65 ha. Razen v Murski Soboti se gospodarske dejavnosti razvijajo še v Beltincih, Puconcih, Rogašovcih, pri Gradu, Gornjih Petrovcih, Prosenjakovcih, Cankovi, in Lipovcih.

Izhajajoč iz predpostavk razvoja gospodarskih dejavnosti v občini Murska Sobota so površine rezervirane za industrijo v Murski Soboti 240 ha in v Beltincih 40 ha. Po naši oceni na ta način zagotavljamo potrebne površine za razvoj in širitev dejavnosti industrije do leta 2000 in več. Do leta 1985 se bo od skupne površine rezervirane za industrijo v Murski Soboti aktiviralo le 50 ha. Izvajanje aktivnosti glede razvoja stanovanjske gradnje in gospodarskih dejavnosti sloni na dosledno izvajani urbanistični dokumentaciji.

Do sprejetja novega zakona o urejanju prostora, se načini urbanističnega urejanja regulirajo z Zakonom o urbanističnem planiranju. Posamezna območja občine M. Sobota se sedaj urejujejo z urbanističnimi dokumenti kot jih predpisuje Odlok o urbanističnem programu za območje občine M. Sobota in odlok o urbanističnem redu v občini M. Sobota.

Za obdobje 1981 — 85 pa s tem planom predlagamo sledeče načine urbanističnega urejanja:

Urbanistični načrti

— Območje mesta M. Sobota skupaj z njegovo okolico, ki je neposredno podrejena funkcijam urbanih potreb mesta. V to območje so vključena še naselja Černelavci — Veščica, Kupšinci, Polana (KS Černelavci); Markišavci; Nemčavci, Martjanci in Noršinci (del KS Martjanci); Rakičan; Krog in Satahovci (KS Krog)

— Območje naselja Beltinciž — širše območje zdraviliškega naselja Moravci

Zazidalni načrti

— Za posamezna območja mesta M. Sobota in primestnih naselij, ki so zajeta v območje urbanističnega načrta mesta z okolico kot bo to opredeljeno z urbanističnim načrtom

- Za naselje Beltinci
- Za posamezna območja naselja Moravec
- Za naselje Bakovci s strukturnim načrtom
- za naselje Rogašovci — Jurij s strukturnim načrtom
- Za naselje Puconci s strukturnim načrtom
- Za naselje Grad s strukturnim načrtom
- Za naselje Tišina — Tropovci s strukturnim načrtom
- Z ozirom na velike potrebe in možne trende zazidave je

umestno z zazidalnimi načrti urejevati še dele naselij: Dokležovje, Gančani, Lipovci, Petanji in Vanča vas — Rankovci.

Urbanistični redi

Vsa ostala naselja, je potrebno uporabljati določila veljavnega urbanističnega reda. Za vsa strnjena naselja in krajevna središča je potrebno natančno opredeliti namensko izrabo zemljišč, načine urbanističnega urejevanja (z obveznimi načrti parcelacij oz. ureditvenimi načrti za večja vrzeli) in osnove za komunalno urejevanje.

12. 4 Prometna in komunalna infrastruktura

12. 4. 1 Cestno omrežje

Komunikativnost posameznih območij občine med sabo in s centrom občine je v največji meri odvisna od razširjenosti in funkcionalnosti cestnega omrežja. Primarno cestno omrežje je v občini dokaj dobro razvito, saj je skupna dolžina vseh kategoriziranih cest 600,80 km. Najpomembnejše prometne smeri se ujemajo s koncentracijo prebivalstva in razporejenosti proizvodnih dejavnosti v prostoru občine. Lega občine v širšem prostoru ŠRS je pogojevala koncentracijo najpomembnejših prometnih povezav v ravninskem delu občine (južnem) ter gričevnatem — severnem delu po dveh odsekih v smeri (Kuzma in Hodoš).

Osnovna shema prometnega omrežja na območju občine je. rezporeditev v »zahodnem ringu« (Murska Sobota — Martjanci, Gornji Petrovci — Kuzma — Cankova — Gederovci — Murska Sobota) s tangencialnimi odseki povezav Gornja Radgona — Lendava ter odcepov proti Hodošu (cesto Gornji Petrovci — Hodoš) in Dobrovniku (cesta Martjanci — Dobrovnik).

Visoka stopnja urbanizacije v južnem delu občine, koncentracija števila prebivalstva in gospodarskih ter centralnih dejavnosti (ki se kontinuirano nadaljujejo v sosednjih občinah) ima za posledico potencirano obremenitev obstoječe prometne povezave Gornja Radgona — Murska Sobota — Lendava. Neustrezna trasa omenjene ceste (trasa skozi naselja, tehnično ne zadovoljuje) je pogojevala načrtovanje nove povezave omejenih naselij kot dela ceste Maribor — Lendava, z ustreznim sistemom obvoznic, ki bodo ves tranzitni promet usmerjale izven naselij.

Načrtovanje in realizacija ceste Maribor — Lendava, istočasno pomeni učinkovito in sodobno povezavo občine Murska Sobota (in ostalih pomurskih občin) s slovenskim cestnim križem.

S stališča razvoja krajevnih skupnosti, v ozki povezavi z modernizacijo in intenziviranjem kmetijske proizvodnje moramo dati pozornost prav tako vzdrževanju in moderniziranju vaških cest, ki bodo zagotovile nemoten dostop do kmetijskih zemljišč.

12. 4. 2. Železnica

Dosežena stopnja in dinamika gospodarskega razvoja občine Murska Sobota narekuje, da se v planiranem obdobju pristopi k organiziranju hitrejšega in bolj racionalnega pretoka blaga in surovin, s pospešenim preusmerjanjem s cestnega na železniški transport.

Za pospešitev tovornega, potniškega in maloobmejnega prometa je potrebno razen modernizacije obstoječe železniške proge Ormož — M. Sobota — Puconci, določiti traso in rezervirati zemljišče za progó M. Sobota Mačkovi — Srebrni breg — St. Gothard (Madžarska).

12. 4. 3. Letališče

V Murski Soboti je športno letališče s 6.107 m² koristnih površin. Že danes je omejeno v svojem delovanju z bližnjimi naselji ter zlasti kmetijskimi zemljišči.

Velikost pristajalne steze je 1500 x 100 m v smeri V — Z, koridorjev pa 2x (3000 x 650 m). Sedanje letališče tako za predviden prehod v sekundarno letališče nima možnosti in bo v tem srednjeročnem obdobju ostalo pretežno športnorekrea-

tudi do tesnejših poslovno-tehničnih povezav in sodelovanja z nosilci kovinske industrije na širšem območju ter s tujimi partnerji na osnovi kooperacijskih odnosov.

Nosilci te panoge so IMP TOZD PANONIJA, TOZD BLISK, LIV Postojna obrat v Rogašovcih in Slovenijaceste TOZD Mehanični obrati delovna enota Murska Sobota.

8. 1. 4. Grafično-Predelovalna industrija

V grafičnopredelovalni industriji bo dan poudarek hitrejšemu uvajanju nove tehnologije in posodabljanju opreme. Nosilec te dejavnosti v občini je ZGEP Pomurski tisk s temeljnimi organizacijami združenega dela Tiskarna, Kartonaža in Pomurska založba.

8. 1. 5. Lesno-predelovalna industrija

Razvoj lesno predelovalne industrije bo usmerjen v uvajanje novih programov, ki bodo prispevali k spremembi strukture proizvodnje in bodo sloneli na večji možnosti izkoriščanja lesne surovine iz domačih virov. Prišlo bo do ustrezne posodobitve proizvodnje in specializacije, kar bo vplivalo na kvalitetnejšo ponudbo in večanje izvoza blaga in storitev.

Nosilec je Platana s TOZD Lesna predelava in TOZD Ledava.

8. 1. 6. Nekovinska industrija

V nekovinski industriji bo dan poudarek smotrnemu izkoriščanju rudnin, intenzivnemu nadaljevanju predelave z višjo stopnjo finalizacije ter izboljšanju tehnologije pridobivanja in oplemenitenja rudnine. Uvedena bo proizvodnja novih materialov predvsem izolacijskih za potrebe gradbeništva in drugih.

	1980	1985	1985 1980	Povprečna Letna stopnja 1981—1985
Žita	35.090	42.670	120	4,1
Koruza	37.580	46.850	125	4,5
Sladkorna pesa	13.600	44.800	330	27,0
Krompir	28.080	33.700	120	3,8
Detelje	9.140	10.800	118	3,4
Silažna koruza	104.940	130.700	124	5,6
Seno travnikov	54.620	65.500	120	3,8
Sadje	6.040	6.500	108	1,6
Grozdje	2.500	3.000	120	3,8
Govedo (živa teža)	5.081	6.200	122	4,1
Prašiči (živa teža)	4.310	14.000	325	26,6
Perutnina (živa teža)	2.100	5.000	238	19
Jajca v 000 kom	12.500	13.000	104	0,8
Mleko v 000 l	33.600	42.000	125	4,6

Kmetijska proizvodnja v organizacijah združenega dela se bo povečala za 5,8 % v zasebnih kmetijskih gospodarstvih pa za 3,8 % letno.

Do leta 1985 bo zasejana sladkorna pesa na 1300 ha, ki bo dala pridelek okoli 44.000 t.

S povečanjem poljedelske in travniške proizvodnje bo v načrtovanem obdobju doseženo naslednje številčno povečanje živilskega fonda:

	1980	1985	1985 1980
Govedo	47.170	50.600	107
— krave	21.210	21.300	101
Prašiči	76.000	153.000	199
Plemenske svinje	7.100	16.000	225

Povečanje osnovne goveje črede za 7 % in prašičev za okoli 100 % v petih letih bo vplivalo na povečanje proizvodnje pri govedih za 22 %, pri prašičih za 225 %, perutnini za 138 %, jajcih za 4 % in mleku za 25 %.

V tem srednjeročnem obdobju bo dan poudarek tudi razvoju sadjarstva in vinogradništva, ki močno zaostaja za danimi možnostmi.

Kmetijska zadruga bo tudi v bodoče pospeševala združene kmete in dajala prioriteto družbeno usmerjeni kmetijski proizvo-

Nosilec te dejavnosti v občini je Tovarna dušika TOZD Proizvodnja kremenčevega peska Pučonci.

8. 2. Kmetijstvo in gozdnijstvo

8. 2. 1. Kmetijstvo

Kmetijstvo je še zmeraj ena najpomembnejših dejavnosti našega gospodarstva, saj se od njega več ali manj preživlja okoli 50 % prebivalstva občine. Zato ima kmetijstvo tudi v bodočem v gospodarstvu občine pomembno mesto in vlogo.

Na področju kmetijstva bo v letih 1981—1985 med drugim dan poudarek naslednjim nalogam: nadaljnemu spreminjanju družbenoekonomskih odnosov v kmetijstvu in na vasi, s krepitvijo vseh oblik družbeno organizirane kmetijske proizvodnje ter povečanju deleža organiziranega kompleksa v družbenem proizvodu občine; pospeševanju kmetijske proizvodnje z intenzifikacijo, uporabo sodobne tehnologije, racionalno izrabo kmetijskih zemljišč in proizvodnih zmogljivosti, povečanja živinorejske proizvodnje na osnovi hitreje rasti lastne rastlinske in krme proizvodnje; pridobivanja novih ornih površin z melioracijami in drugimi ukrepi.

Družbeni proizvod kmetijstva bo naraščal po povprečni letni stopnji 4,7 % in bo leta 1985 znašal njegov delež v družbenem proizvodu občine 8,8 %.

Z izvajanjem navedenih in ostalih nalog iz dogovora o temeljih družbenega plana občine ter samoupravnih sporazumov o temeljih planov, samoupravnih nosilcev planiranja v občini bo sta v kmetijstvu občine v letih 1981—1985 dosežena naslednji obseg in dinamika kmetijske proizvodnje:

dnji. Sodelovala bo s proizvajalci reprodukcijskega materiala za kmetijstvo in vršila promet s kmetijskimi pridelki.

Z melioracijami in komasacijami bodo pridobljena nova obdelovalna zemljišča in usposobljena obstoječa za racionalno proizvodnjo in s tem povečanje poljedelske proizvodnje. Melioriranih bo 1650 ha komasiranih pa 2650 ha kmetijskih površin. Odkupljeno bo 1000 ha zemljišč in združenih za skupno proizvodnjo 500 ha ter uvedena preživnina za okoli 70 kmetij. Izdelana bo agrokarta za celotno območje intenzivne kmetijske proizvodnje.

V skladu s potrebami družbeno-ekonomskega razvoja bo Vodnogospodarska skupnost zagotavljala varstvo pred škodljivim delovanjem voda, čiščenju in kvaliteti voda, urejanje glavnih odvodnikov na večjih melioracijskih območjih in v danih pogojih ustvarjala pogoje za namakanje zemljišč.

8. 2. 2. Gozdarstvo

V gozdarstvu bo osnovna naloga racionalna izraba naravnih gozdnih potencialov za povečano proizvodnjo kvalitetne lesne surovine. Ob stalni krepitvi vseh splošno koristnih funkcij, gozdov, kot pogoja za biološko ravnovesje in zdravo življenjsko okolje. Eksploatacija gozdov bo v obdobju 1981—1985 po zastavljenih dolgoročnih gospodarskih načrtih, ki bo v procesu proizvodnje uveljavil tudi dohodkovne odnose. Zaradi energetske

in zahodnem delu Goriškega. Trend naraščanja prebivalcev bo še naprej v mestu Murska Sobota in naseljih v ravninskem predelu občine, ter v zahodnem in južnem delu Goriškega. Ravno tako bo število prebivalcev naraščalo v lokalnih centrih.

Gostota prebivalstva tudi kot do sedaj je v različnih območjih občine zelo različna. Gibala se bo od 20 ljudi/km² do 100 ljudi na km². Največja gostota bo v mestu M. Sobota in okolici, kjer se bo gibala od 500—1000 ljudi/km² (M. Sobota, Černelavci), v ravninskem predelu občine med 100 in 250 ljudi/km², v zahodnem delu Goriškega od 50—150 ljudi/km², na osrednjem Goriškem do 50 ljudi/km², v večini naselij vzhodnega dela Goriškega pa od 20—50 ljudi/km². Gostota poselitve izračunana na ta način je seveda odvisna od števila prebivalcev in velikosti naselja. Največjo gostoto prebivalstva opazimo v ravninskem in zahodnem predelu občine, stagnacijo in zmerno gostoto na osrednjem Goriškem in padanje kvečjemu stagnacijo ter najmanjšo gostoto v vzhodnem oz. severovzhodnem delu občine (KS Hodoš, Šalovci, Čepinci, Križevci, Prosenjakovci, Ratkovci, Selo — Fokovci).

Na podlagi ugotovljenih značilnosti gibanja prebivalstva v občini Murska Sobota je izdelana demografska projekcija po naseljih katere globalni rezultati so prikazani v tabeli.

Leto	Občina	Mesto	Ostala naselja
1980	65.571	12.363	53.208
1985	67.035	14.100	52.935
2000	72.000	21.155	50.845

12. 2. OMREŽJE NASELIJ

Spoznavanje razvojnih osnov na najnižjem nivoju poseganja v prostor, v naselja, nam omogoča podajanje realnejših ocen in boljše dokumentiranih smernic nadaljnega razvoja in urejanja prostora.

Predpostavljamo, da je poznavanje na urbanizacijo vezanih procesov, nujno vezano na širok izbor kazalcev prostorskega, družbenoekonomskega in socialnega razvoja, obenem je nujno iskati logične in celovite odgovore le v kontekstu celotnega naseljenega in nenaseljenega prostora.

Posamezna naselja smo glede na funkcije oz. obstoječe stanje obravnavali z vidika: funkcije naselij glede na oskrbne storitvene dejavnosti; glede na proizvodne dejavnosti; naselja s posebnimi funkcijami; glede na gibanje števila prebivalcev in glede na delež kmečkega prebivalstva. Ob upoštevanju vseh navedenih funkcij smo naselja v občini Murska Sobota razvrstili v pet skupin — tipov naselij: A, B, C, D, E.

TIP A — je središče občinskega oz. regionalnega pomena nosilec preskrbe za več kot 10.000 ljudi, oz. z gravitacijskim zaledjem cele občine, delež kmečkega prebivalstva je minimalen (manj kot 10 %). Število prebivalcev stalno narašča, dostopnost dobra, ima več kot dve industrijski panogi z do 10.000 zaposlenimi.

TIP B — v naseljih tega tipa število prebivalcev narašča, s kmetijstvom se preživlja manj kot 50 % ljudi (20—50 %), je širše središče oskrbe z gravitacijskim zaledjem več kot 7.000 prebivalcev. Ima lastno zaposlitveno osnovo in sicer 2—3 industrijske obrate s skupno do 1500 zaposlenimi.

Osnova značilnost tipov naselij A in B je enakovredna skrb za elemente agrarnega in neagrarnega urejanja naselij (večja koncentracija prebivalstva). Pri tem kaže opozoriti, da so naselja izrazito mestnega značaja s tipičnimi problemi razvoja mestnih naselij in da se urejajo z detaljnijo urbanistično dokumentacijo.

TIP C — bistvene karakteristike naselij tipa C so izražene s pomembnim deležem zaposlenih v neagrarnih panogah, vendar se že vedno preživlja pretežni del prebivalstva s kmetijstvom. Imajo lastno zaposlitveno osnovo, običajno en proizvodni obrat z več kot 50 zaposlenimi, večji del pa je zaposlenih izven naselja. S tem je povezana za ta tip specifična karakteristika, močno dnevna delovna migracija. Prebivalstvo v teh naseljih je v porastu le v redkih stagnira. V naseljih prevladujejo mešana gospodinjstva z večjim številom članov zaposlenih izven kmetijstva. Naselja oskrbujejo z osnovnimi življenjskimi potrebščinami več kot 1000 prebivalcev (do 4000 preb. —

gravitacijsko zaledje) in predstavljajo ob upoštevanju opremljenosti z gospodarsko in družbeno infrastrukturo na svojem območju oskrbne, upravne in kulturne centre oz. nosilce družbenoekonomskega razvoja za širše območje ene oz. več KS.

V naseljih tipa D je poudarjena kmetijska funkcija naselja. Karakterizira jo relativno močan delež kmečkega prebivalstva, ki se giblje v večini naselij nad 50 % (razen v primestnih + 30—40 %). Za gibanje prebivalstva v teh naseljih je značilna stagnacija ali celo zmanjšanje (v primestnih naraščanje). Pomembnih neagrarnih delovnih mest ni, opazna pa je relativno visoka dnevna delovna migracija. S svojo delovno silo služijo bližnjemu industrijskemu, pa tudi ostalim centralnim krajem. Gravitacijsko zalednje teh naselij ni veliko (do 1500 prebivalcev), ker se vse glavnejše funkcije navezujejo na najbližje lokalno središče. Z najvažnejšimi osnovnimi potrebščinami oskrbujejo še vedno več kot 1000 prebivalcev (trgovina, šola — podružnica ali celo centralna, oddelek VVZ itd.).

V skupino E vključujemo naselja s prevlado izrazito kmetijske funkcije in predvsem manjša vaška naselja. Trend gibanja prebivalstva v teh naseljih izkazuje izrazito praznjenje, k večjemu stagancijo. Struktura aktivnega prebivalstva v teh naseljih jasno nakazuje izrazito prevlado agrarnega deleža. V to skupino spadajo naselja brez pomembnejših neagrarnih delovnih mest, opazna je že dnevna delovna migracija, z osnovnimi življenjskimi potrebščinami oskrbujejo manj kot 1000 prebivalcev, komunalna in infrastrukturna opremljenost naselij je v večini relativno slaba, dostopnost razmeroma zahtevna itd.

Pri zasnovi bodočega omrežja naselij bomo morali upoštevati naslednja izhodišča, ki temeljijo na prikazani klasifikaciji naselij. Pri večini naselij tipa D in E je za njihov nadaljnji razvoj pomembna kmetijska politika, ki mora upoštevati tudi socialne probleme prebivalcev v teh naseljih. Stagniranje prebivalstva v večini naselij tipa D bi bilo možno zaustaviti z ustrežno politiko prostorske razmeritve delovnih mest, organizacijo javnega transporta in družbeno usmerjeno individualno gradnjo.

Klasifikacija naselij:

tip A

Murska Sobota;

tip B

Beltinci;

tip C

Cankova, Grad, Gornji Petrovci, Prosenjakovci, Rogašovci, Mačkovci, Puconci;

tip D

Bakovci, Bodonci, Bogojina, Brezovci, Černelavci, Dokle-zovje, Fokovci, Gančani, Gedrovci, Hodoš, Križevci, Krog, Kuzma, Lipovci, Markišavci, Martjanci, Moravci, Moščanci, Nemčavci, Pertoča, Petanjci, Polona, Rakičan, Šalovci, Tišina, Tropovci, Veščica;

tip E

Ostala naselja.

12. 3 Poselitveni prostor

Analiza preteklega razvoja, kakor tudi možna predvidevanja razvoja nam kažejo nekoliko hitreje trende, rasti od povprečnih v SRS, vendar te stopnje rasti niso tako intenzivne, da se njihova aplikacija v prostor ne bi dala obvladati z načrtnim urejanjem prostora naše občine.

S kakšno intenzivnostjo in v kateri smeri se bo polarizacija poselitve razvijala, pa je odvisno v glavnem od dveh faktorjev oziroma vplivov:

— ukrepev kmetijske politike in s tem v zvezi procesa deagrarnizacije

— intenzivnosti urbanizacije (ki pri nas že sedaj zaostaja za deagrarnizacijo).

Na podlagi valorizacije in upoštevanja navedenih procesov se odločamo za policentrični sistem razvoja poselitve, ki bo skozi ukrepe v politiki poselitve postajal ogrodje kvalitetnejšega ter skladnejšega razvoja v prostoru. Za doseg tega, cilja je potrebno izraziteje in teritorialno enakomerneje porazdeliti ob-

krize bo v gozdarstvu nujno preiti na obnovo hitro rastočih drevesnih vrst, ki ob visokem prirastu dajejo dober les za kurjavo.

V načrtovanem obdobju se bo lovstvo zavzemalo za aktivno varstvo in ohranitev avtoksonih vrst divjadi z ohranjanjem in izboljšanjem naravnega okolja. Intenziviralo bo gospodarjenje z lovišči s poudarkom na usklajenosti z drugimi uporabniki naravnega prostora v okviru lovsko-gojitvenih območij predvsem s kmetijstvom in gozdarstvom.

8.3. Gradbeništvo

Zaostreni pogoji gospodarjenja in sprejeti kriteriji za kreditiranje gospodarskih investicij bodo v veliki meri zmanjšali konjunkturo v gradbeništvu, kar bo pvlivalo na počasnejši razvoj gradbene dejavnosti v občini. Organizacije združenega dela s področja gradbene dejavnosti se bodo v večji meri medsebojno povezovali na osnovi dohodkovnih odnosov, delitve dela in specializacije. Ob boljši organiziranosti in povezanosti bo gradbena dejavnost nastopala s kompleksno ponudbo od začetnih do končnih del. Organizirale se bodo specializirane zaokrožene celote, ki bodo ob primerni kadrovski zasedbi in opremljeni sposobne opravljati dela po konkurenčnih cenah. Na tak način bodo organizacije združenega dela gradbene dejavnosti skupno nastopale tudi izven regije in tako v večji meri izkoristile primerjalne prednosti, ki jih ta dejavnost ima v občini.

V gradbeni dejavnosti bo družbeni proizvod rasel po povprečni letni stopnji 5,1 %. Delež družbenega proizvoda gradbene dejavnosti v strukturi družbenega proizvoda občine se ne bo povečal, ampak bo celo nekoliko nižji. V letu 1980 je znašal delež družbenega proizvoda gradbene dejavnosti v strukturi družbenega proizvoda občine 12,1 %, v letu 1985 bo ta delež znašal 11,9 %. Število zaposlenih se bo v gradbeni dejavnosti povečevalo po povprečni letni stopnji 3,4 %. Tako se bo delež zaposlenih v strukturi zaposlenih v gospodarstvu občine zmanjšal od 13,5 % v letu 1980 na 13,1 % v letu 1985.

Nosilec razvoja gradbene dejavnosti v občini bo Konstruktor TOZD Pomurje skupaj z ostalimi organizacijami s področja gradbeništva. Pomurje bo poskrbelo za povezovanje in skupen nastop organizacij gradbene dejavnosti v občini.

8.4. Trgovina

Vse organizacije združenega dela s področja preskrbe bodo vožile maksimalne napore za celovitejšo in kvalitetnejšo ponudbo ter preskrbo prebivalcev občine. To bo možno doseči s krepitvijo novih oblik povezovanja v okviru sestavljene organizacije združenega dela ABC Pomurka na podlagi združevanja dela in sredstev ter delitve skupno ustvarjenega dohodka, z usklajenim in enakomernim razvojem trgovske mreže na celotnem območju občine s poudarkom razvoja v večjih krajevnih centrih, kakor tudi z ustreznimi in enakomernimi razporeditvijo trgovskih lokalov v mestu in na podeželju.

Organizirana bo samoupravna interesna skupnost za preskrbo, ki bo pospeševala razvoj in povezovanje vseh udeležencev v preskrbi. Pri tem bo dana večja vloga potrošniškimi svetom.

Za odpravljanje motenj v osnovni preskrbi prebivalstva bodo trgovske organizacije obvezno oblikovale minimalne zaloge. Ob tem bodo oblikovane tudi ustrezne blagovne rezerve za intervencije v primerih motenj na trgu.

V letih od 1981 do 1985 bo družbeni proizvod trgovine naraščal po povprečni letni stopnji 4,8 %. Delež trgovine v družbenem proizvodu občine se ne bo bistveno spremenil in bo znašal leta 1985 okoli 20,3 %. Zaposlenost bo predvidoma naraščala za 2,2 % letno tako, da bo koncem tega srednjeročnega obdobja na tem področju zaposlenih 1835 delavcev. Od celotnega števila zaposlenih v občini bo zaposlenih v trgovini okoli 8,7 %.

Nosilec razvoja na tem področju bo ABC Pomurka DO Potrošnik Murska Sobota skupaj z ostalimi trgovskimi poslovnimi enotami v občini.

8.5. Promet

Dosežena stopnja razvitosti in dinamika gospodarskega razvoja občine narekuje, da se v naslednjih letih pristopi k organiziranju hitrejšega in bolj racionalnega pretoka blaga in surovin ter k organiziranju in uveljavljanju integralnega transporta. Večji poudarek bo dan preusmeritvi tovora s cest na

železnico. Ustvarjeni bodo tudi pogoji za organiziranje pretočne, transportne in špedicijske dejavnosti za širše območje.

Večji poudarek bo dan nadaljnjemu in hitrejšemu razvoju ptt dejavnosti. Izboljšana bo kvaliteta in povečan obseg ptt storitev ter telefonije z večjim uvajanjem mehanizacije in avtomatizacije ter sodobne tehnologije v sredstva telekomunikacij.

V skladu s stabilizacijskimi usmeritvami bo namenjena večja skrb hitrejšemu razvoju prevoza potnikov v javnem prometu s povečanjem obsega in kvalitete teh storitev.

V načrtovanem obdobju bo družbeni proizvod prometne dejavnosti v občini naraščal po povprečni letni stopnji 5,1 %. Leta 1985 bo ta dejavnost udeležena v družbenem proizvodu občine s 4,6 %. Število zaposlenih se bo večalo letno za 5 % in poraslo od 736 zaposlenih v letu 1980 na 938 v letu 1985.

Na tem področju so nosilci razvoja CERTUS TOZD Avtobusni promet Murska Sobota, ABC Pomurka, Mesna industrija TOZD Transport, Agromerkur TOZD Transport, Avtoradgona, DO za ptt promet skupaj z ostalimi transportnimi organizacijami v občini.

8.6. Gostinstvo in turizem

Na področju razvoja gostinstva in turizma v občini bo v tem srednjeročnem obdobju dan poudarek predvsem hitrejšemu večanju tujskega turističnega prometa in ustvarjanju večjega neto deviznega priliva, nadaljnjemu razvoju zdraviliškega, kmečkega izletniškega in lovnega turizma ter izgradnji nočitvenih gostinskih in drugih dopolnilnih kapacitet preko katerih se bo nudila celovitejša in kvalitetnejša turistična ponudba ter povečal stacionarni turizem.

V obdobju od 1981 do 1985 bo v gostinstvu občine dosežena 4,1 % povprečna letna rast družbenega proizvoda. K ustvarjenemu družbenemu proizvodu občine bo ta dejavnost prispevala okoli 3,1 %. Število zaposlenih se bo povečalo od 512 v letu 1980 na 628 delavcev v letu 1985 in raslo povprečno letno za 4,2 %.

Nosilca razvoja sta Radenska TOZD Zvezda in TOZD Diana.

V izvajanje nalog se bo vključilo tudi 108 zasebnih gostinskih obratovalnic, ki bodo s svojim delovanjem prispevale k izboljšanju kvalitete turistične ponudbe.

8.7. Drobnogospodarstvo

V letih od 1981 do 1985 bo dan večji poudarek hitrejšemu in celovitejšemu razvoju drobnega gospodarstva v občini kot dopolnilni dejavnosti industrije in kot dejavniku neposrednega zadovoljevanja potreb občanov in večanja možnosti zaposlovanja. Na ta način bo izpopolnjevana obstoječa gospodarska struktura z obrtno in drobnogospodarsko proizvodnjo izdelkov ter storitev v okviru združenega dela, pogodbenih organizacij združenega dela, obrtne zadruge in različnih oblik samostojnega osebnega dela s sredstvi v lasti občanov. Z ekonomskimi in drugimi pogoji se bo vzpodbujal hitrejši razvoj družbeno potrebnih in koristnih oblik povezovanja in hitrejšega razvoja drobnega gospodarstva.

V načrtovanem obdobju bo razvoj drobnega gospodarstva usmerjen zlasti v dopolnjevanje proizvodnih programov v večjih OZD s področja industrije in gradbeništva z različnimi oblikami kooperacije, pospešitev tržne ponudbe z artikli, ki so tehnološko manj zahtevni in se izdelujejo v manjših serijah, v izboljšanje storitev za vzdrževanje in servisiranje tehničnih izdelkov, stanovanjskega fonda, bele tehnike, strojne opreme in mehanizacije v kmetijstvu ter v boljše zadovoljevanje osebnih in drugih potreb občanov.

Zastavljena usmeritev razvoja drobnega gospodarstva bo vzpodbujana z izboljšanjem ekonomskih in drugih pogojev, s prožnejšo davčno, kreditno in cenovno politiko, predvsem deficitarnih storitev. Prav tako bodo z urbanističnimi plani in zaziidalnimi načrti upoštevane potrebe po poslovnih prostorih drobnega gospodarstva.

V tem srednjeročnem obdobju bo družbeni proizvod obrtne dejavnosti v občini naraščal povprečno letno za 4,8 %. K ustvarjenemu družbenemu proizvodu občine bo ta dejavnost prispevala okoli 4,7 % tako bo njen delež v strukturi približno enak na začetku tega srednjeročnega obdobja. Število zaposlenih v družbeni obrti se bo predvidoma povečalo od 260 v letu 1980 na 332 v letu 1985, v zasebni obrti pa od 566 na 684.

10.6. Telesna kultura

V telesni kulturi bo v načrtovanem obdobju poskrbljeno za množičnost in povečanje števila udeležencev.

V telesni kulturi bo v načrtovanem obdobju poskrbljeno za množičnost in povečanje števila aktivnih udeležencev v športno-rekreativni dejavnosti ter izboljšanje pogojev za doseganje vrhunskih športnih dosežkov športnikom, ki bodo izpolnjevali dogovorjena merila.

Na področju športne rekreacije se bodo izvajale predvsem tiste naloge, katerih cilj je vključitev 30 % prebivalstva v redno organizirane oblike športno-rekreativne dejavnosti. Tovrstna aktivnost bo potekala v krajevnih skupnostih, društvih „Partizan,” šolskih športnih društvih, vzgojno varstvenih ustanovah, organizacijah združenega dela in drugih specializiranih društvih.

Za izboljšanje pogojev telesnokulturne dejavnosti bo telesnokulturna skupnost sofinancirala izgradnjo telovadnice pri osnovni šoli Puconci, večnamensko dvorano pri osnovni šoli „Prekmurske brigade” in nadaljevali z rekonstrukcijo rekreacijskega centra v Murski Soboti.

Mednarodna dejavnost na področju telesne kulture bo potekala v okviru dogovorjenih oblik sodelovanja z LR Madžarsko, Avstrijo in s športnimi društvi in delavci na začasnem delu v ZR Nemčiji.

10.7. Raziskovalna dejavnost

Raziskovalna dejavnost v občini se bo ustrezno organizirala kot samoupravna skupnost uporabnikov in izvajalcev raziskovalnega dela v skladu z zakonom ter se bo vključila v uresničevanje stabilizacijske politike in proces prestrukturiranja ter razvoja gospodarstva v občini na večjem uveljavljanju kvalitetnih dejavnikov razvoja.

Raziskovalna in inovacijska dejavnost morata v tem srednjeročnem obdobju postati sestavni del načrtovanja v OZD in skupnostih. Reševanje razvojne problematike organizacij mora temeljiti na večjem vključevanju znanja in lastnih inovacijskih dosežkov. Raziskovalno delo mora prispevati k zmanjševanju surovinske in tehnološke odvisnosti od zunanega trga ter izboljšati izrabo surovin. Večja pozornost bo namenjena vzgoji in usposabljanju raziskovalnega kadra in inovatorjev ter urejanju materialnih in drugih pogojev za njihovo delovanje. V ta namen bo potrebno pospešiti razvoj informativne dejavnosti za posredovanje in prenos ter uporabo raziskovalnih dosežkov v praksi.

Organizacije združenega dela se bodo za obsežnejše raziskovalne naloge ali projekte povezoval preko posebnih in občinskih raziskovalnih skupnosti. V programu občinske raziskovalne skupnosti bo dana prednost nalogam s področja prestrukturiranja gospodarstva na kvalitetnejših osnovah z upoštevanjem komparativnih prednosti, pospeševanju inovacijske dejavnosti v organizacijah združenega dela ter raziskovanju okolja, voda in odpadkov.

PROJEKCIJA INVESTICIJSKIH VLAGANJ V OSNOVNA SREDSTVA

Realizacija investicij kot enega osnovnih faktorjev za pospešen družbenoekonomski razvoj občine bo pomembna naloga združenega dela in celotne družbenopolitične skupnosti.

V letih 1981—1985 bo po predvidevanjih v občini vloženo v materialne naložbe 7,682.430.000.— din ali 29 % družbenega proizvoda občine. Za investicije v gospodarstvu bo nameneno 5,298.220.000.— din ali 20 % ustvarjenega družbenega proizvoda, za razvoj gospodarske infrastrukture 1,907.360.000 din ali 7,2 % družbenega proizvoda in za vlaganja v družbene dejavnosti 476.850.000 din ali 1,8 % družbenega proizvoda občine. Glede na preteklo obdobje bo več sredstev namenjenih za naložbe v gospodarsko infrastrukturo, kjer najbolj zaostajamo za povprečjem v SR Sloveniji in manj v objekte družbenih dejavnosti. Investicije v gospodarstvo, katerim namenimo v občini nekoliko večji delež družbenega proizvoda v primerjavi z republiko, bodo usmerjene v modernizacijo obstoječih zmogljivosti, v realizacijo novih proizvodnih programov, v povečevanje izvoza, v povečevanje surovinske osnove in proizvodnje hrane ter ostalih predelovalnih

zmogljivosti. Realizacija načrtovanih investicij se bo izvajala v skladu s kriteriji za prestrukturiranje gospodarstva, dogovora o temeljih družbenega plana občine Murska Sobota in družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985.

V osnutku družbenega plana niso prikazani konkretni objekti OZD gospodarstva, ki bi jih izgrajevali v tem srednjeročnem obdobju ker ti še niso v celoti dogovorjeni ter usklajeni s kriteriji dogovora o temeljih družbenega plana. V času javne razprave osnutka plana bo opravljeno usklajevanje teh investicij in podan predlog za objekte, ki bodo vnešeni v predlog družbenega plana občine.

UREJANJE PROSTORA IN VARSTVO OKOLJA

12.1. DEMOGRAFSKE PROJEKCIJE

V projekcijah nadaljnje rasti prebivalstva občine M. Sobota predpostavljamo, da rast, predvsem pa razpršenost prebivalstva ne bo odražala trendov preteklega obdobja. Predpostavljamo zmanjšanje negativnega migracijskega salda na minimum ter manjše praznjenje nekaterih vasi na Goričkem, kar je bilo značilno za preteklo obdobje.

V bodoče se bo število prebivalcev v mestu M. Sobota in okoliških naseljih ter v vseh večjih naseljih oz. lokalnih centrih v občini še nadalje relativno hitro povečevalo, ker se procesi deagrarizacije nadaljujejo. Tudi v bodoče je rast prebivalstva odvisna od naravne rasti, ki je določena s starostno in spolno strukturo obstoječega prebivalstva in od migracij prebivalstva in iz občine oz. selitev v sami občini. Naravna rast je odvisna tudi od ekonomskih in socialnih faktorjev, predvsem od dinamike rasti zaposlovanja ter opremljenosti naselij z družbeno-ekonomsko infrastrukturo od dinamike družbeno usmerjene individualne in blokovne gradnje, od rasti družbenega oz. življenjskega standarda prebivalstva.

V naslednjem srednjeročnem obdobju, predvsem pa po letu 1985 moramo računati z nižjimi stopnjami zaposlovanja, vendar tudi z nižjim migracijskim saldom. Ker ne moremo popolnoma izhajati iz dosedanjih trendov, je potrebno analizirati soodvisnosti med vsemi ključnimi faktorji, ki opredeljujejo rast prebivalstva in rast zaposlovanja. Pri spremljanju plana in ob pripravi dolgoročnega družbenega plana bo nujno analizirati gibanje posameznih faktorjev.

Na podlagi že navedenih predpostavk smo naredili projekcijo prebivalstva občine M. Sobota do leta 1985 in do leta 2000. Po tej projekciji se bo prebivalstvo občine povečalo od leta 1980 do leta 1985 za 2 %, do leta 2000 pa za 9,8 %. Gibanje števila prebivalcev v zadnjih dvajsetih letih kaže zelo počasno rast, in je posledica velikih migracij v preteklosti. V bodoče predvidevamo prav zaradi zmanjšanja migracij nekoliko hitrejšo, vendar še vedno ne močno rast prebivalstva. Zato je razumljiva predvidena nižja rast zaposlovanja in težnja po prestrukturiranju industrije in s tem v zvezi tudi zaposlenih. Drugačno gibanje prebivalstva lahko pričakujemo samo ob še hitrejšem družbenoekonomskem in socialnem napredku občine in regije.

Število otrok v značilni starostni skupini od 0—6 let oz. predšolskih otrok bo poraslo od leta 1980 za približno 400 (5,6 %) do leta 1985 in za 700 oz. 9,7 %, do leta 2000; v starostni skupini šoloobveznih otrok starih 7—14 let za približno 1000 (6,5 %) do leta 1985 in za 1500 (8 %) do leta 2000. Število prebivalcev v aktivni dobi do leta 2000 za 3000 (9 %) in število mladine v starostni skupini 15—25 let za 1300 oz. 12 %. Posebej je treba opozoriti na relativno močan porast otrok starih od 0—14 let v obdobju 1980—85, ki je posledica nadpovprečne prisotnosti žensk v fertilni dobi in obstoječi starostni spolni strukturi prebivalstva. Prav zaradi tega se močno poveča skupina mladine od 15—25 let v obdobju 1985—2000.

Izhajajoč iz predpostavke, da demografska gibanja do leta 1985 ne bodo bistveno drugačna kot v prejšnjih obdobjih je logična ugotovitev, da ni mogoče bistveno ustaviti procesa padanja oz. stagnacije prebivalstva v nekaterih naseljih. Največ vasi, v katerih število prebivalcev pada, je v severnem in severovzhodnem delu Goriškega. Stagnacijo opazamo v osrednjem

Nosilci razvoja na tem področju so vse organizacije združenega dela in občani, ki z osebnim delom in s sredstvi v lasti občanov opravljajo gospodarsko dejavnost.

GOSPODARSKA INFRASTRUKTURA

Gospodarski infrastrukturi, ki obsega prometno in komunalno infrastrukturo, stanovanjsko, vodno in elektrogospodarstvo ter požarno varnost bo tudi v obdobju 1981—1985 namenjena posebna pozornost. Razvoj teh dejavnosti bo potekal v skladu s potrebami hitrejšega družbenoekonomskega razvoja občine v cilju zmanjševanja razlik v pogojih za delo in življenje delovnih ljudi in občanov.

Aktivnost in delovanje teh dejavnosti bo potekalo preko samoupravnih interesnih skupnosti na osnovi sprejetih nalog v samoupravnih sporazumih o temeljih planov za obdobje 1981—1985. Tako so v samoupravnih sporazumih opredeljene vse konkretne naloge in viri sredstev za financiranje, ki jih bodo podpisniki združevali za realizacijo začrtanih nalog.

Glede na dogovorjene in sprejete cilje in naloge v samoupravnih sporazumih samoupravnih interesnih skupnosti in v dogovoru o temeljih v tem srednjeročnem obdobju naslednje:

9. 1. Prometna infrastruktura

Hiter porast vseh vrst cestnega prometa in nezadostna zgradenost cest v občini zahtevata, da se v tem srednjeročnem obdobju da poseben poudarek nadaljnji modernizaciji cest. V letih 1981—1985 si je potrebno prizadevati za boljšo povezavo občine z ostalimi deli SR Slovenije in z asfaltno cesto povezati vse krajevne centre z občinskim središčem. Istočasno bo treba vzdrževati 465 km občinskih kategoriziranih cest, od tega 119 km asfaltiranih in 346 km makadamskih cest. Po sprejetju novega zakona o javnih cestah v SR Sloveniji bo narejena nova kateforizacija občinskih cest.

Po dogovorjenih virih iz samoupravnega sporazuma občinske interesne skupnosti se bo za modernizacijo občinskih cest v petih letih združilo 329,753.000 din. Obseg ene četrtine načrtovanih sredstev bo namenjen vzdrževanju občinskih cest in objektov, ostalo pa za asfaltno utrditev 76,44 km makadamskih cest, 14,40 km asfaltnih prevlek, za sofinanciranje mladinskih delovnih brigad ter za popravila in vzdrževanje cestnih objektov.

V letih 1981 do 1985 bo opravljena modernizacija in asfaltiranje naslednjih cest:

	Dolžina	Leto real.
Gornji Petrovci—Križevci	3,8 km	1981
Moravci (ali Pertoča)	2,0 km	1981
Šalovci—Markovci—Čepinci	6,09 km	1982
Križevci—Panovci—Andrejci—Sebeborci	7,58 km	1982
Cankova—Gerlinci—Fikšinci—Rogašovci	13,0 km	1983
Pertoča (ali Moravci)	2,0 km	1983
Šalovci—Dolenci	4,45 km	1984
Križevci—Domanjševci	3,50 km	1984
Andrejci—Ivanovci—Kančevci—Berkovci	4,10 km	1985
Moščanci—Pečarovci—Ali Šalamenci—Pečarovci	3,00 km	1985
Prilavljalna dela na obvoznici v Murski Soboti	5,00 km	1985

Asfaltna utrditev makadamskega cestišča na odseku Hodoš—Motvarjevci in Domanjševci v dolžini 21,92 km se bo izvajala v okviru razpoložljivih sredstev. Za modernizacijo tega odseka ceste je predvidena soudeležba republiških sredstev v višini 50 % vrednosti del, ker poteka trasa po narodnostno mešanem območju.

Asfaltna prevleka z ojačitvami v dolžini 14,40 km bodo položene na naslednjih odsekih občinskih cest:

	Dolžina	Leto realiz.
Skakovci—Puževci	4,30 km	1982
Puconci—csta II/355	1,60 km	1983
Bakovci—Mali Bakovci	1,30 km	1983
Cankova—Korovci	2,00 km	1984
Puconci—Gorica	1,90 km	1984
Puconci—opekarna	0,30 km	1984
Skozi vas Brezovci	0,50 km	1984
Bratonci—Gančani	2,50 km	1985

V izgradnji in modernizaciji občinskih in lokalnih cest predvsem v manj razvitih in obmejnih območjih občine bo sodelovala tudi mladina s prostovoljnim delom — organizirana v mladinskih delovnih brigadah. Pri modernizaciji in urejanju cest v občini bodo sodelovale s svojimi sredstvi in delom krajevne skupnosti v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih plana skupnosti.

V skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih srednjeročnega plana vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje 1981—1985 bo na območju občine urejeno vozišče na cesti Renkovci—Beltinci, zgrajen most čez Ledavo v Pertoči in nekaj manjših mostov v razponu 5—29 m.

Na področju železniškega prometa bo izvedena ustrežna modernizacija proge M. Sobota—Ormož, za železniško povezavo z Madžarsko pa bo rezervirano zemljišče.

9. 2. Komunalna infrastruktura

Zaradi zaostajanja izgrajenosti komunalne infrastrukture bo potrebno v obdobju 1981—1985 gradnji komunalnih objektov in naprav dati še poseben poudarek in vlagati znatno več sredstev kot v preteklem obdobju. Zgrajena komunalna infrastruktura bo tako omogočala tudi hitrejši razvoj gospodarstva in stanovanjske izgradnje.

V letih 1981—1985 bo po samoupravnem sporazumu o temeljih plana skupnosti na razpolago za gradnjo in vzdrževanje komunalnih objektov in naprav v občini 313,850.000.— din.

Zaradi potreb nadaljnega razvoja stanovanjske gradnje v mestu Murska Sobota in primestnih naseljih Černelavci, Martjanci, Nemčavci in Rakičan ter nove industrijske cone in izgradnje ostalih gospodarskih objektov v Murski Soboti bodo v obdobju 1981—1985 zgrajeni industrijski zbiralnik dolžine 1300 m, severni zbiralnik v dolžini 1690 m in južni zbiralnik v dolžini 3250 m.

V obdobju 1981—1985 se bo skupaj s krajevno skupnostjo pristopilo h gradnji kanalskega zbiralnika od čistilne naprave do naselja Jugovo v Beltincih v dolžini 820 m in dogradil kanalski zbiralnik od nove industrijske cone in Martjance v dolžini 2150 m. Pri gradnji severnega kanalskega zbiralnika bo sodelovala krajevna skupnost Černelavci v dolžini 1355 m. Krajevne skupnosti mesta Murska Sobota bodo sodelovale pri financiranju kanalskih zbiralnikov južnega in severnega.

V tem srednjeročnem obdobju bo poleg tega nujno dograditi obstoječo čistilno napravo in povečati njeno kapaciteto na 60.000 E, zgraditi primarni cevovod za vodovod v smeri Cankova Rogašovci, širiti sekundarno vodovodno omrežje, rešiti vprašanje odlaganja in sortiranja smeti ter odpadkov, redno vzdrževati ulice, parke in zelenice ter urejevati parkirne prostore.

9. 3. Stavbna zemljišča

Priprava in urejanje stavbnih zemljišč zajema cel sklop vprašanj, ki jih je potrebno urediti preden je določen kompleks zemljišča pripravljen za gradnjo stanovanj ali gospodarskih objektov.

Ta vprašanja so: izdelava zazidalnih načrtov, odkup zemljišč in objektov v kolikor so na predvidenem zemljišču, priprava projektne in ostale dokumentacije za komunalno opremo, gradnja komunalnih objektov (kanalizacija, vodovod, elektrika, cesta in telefon). V normalnih razmerah je doba priprave in opreme stavbnega zemljišča dolga cca 5 let.

Za obdobje 1981—1985 je predvidena priprava stavbnih zemljišč za stanovanjsko blokovno gradnjo v Murski Soboti za 1003 stanovanj in sicer:

Otroški vrtec Cankova — 3 oddelki, novogradnja,
 Otroški vrtec Černelavci — 3 oddelki, novogradnja,
 Otroški vrtec Mačkovci — 2 oddelka, v okviru novogradnje
 osnovne šole Mačkovci,

Otroški vrtec Murska Sobota — 5 oddelkov, novogradnja in
 Otroški vrtec Beltinci — 3 oddelki, novogradnja.

V program izgradnje VVZ se prenaša tudi novogradnja vzgoj-
 novarstvenega zavoda v Rogašovcih kot nerealizirana investicija iz
 preteklega srednjeročnega obdobja.

S predvidenimi investicijami bo tako na novo vključenih v
 vzgojnovarstvene organizacije 416 otrok.

10. 2. Vzgoja in izobraževanje

10. 2. 1. Osnovno šolstvo

Temeljni družbeni smoter osnovne šole je razvijati svobodno,
 ustvarjalno, samostojno in celovito osebnost samoupravne socia-
 listične družbe.

Za čim večje uresničevanje postavljenih ciljev bodo osnovne
 šole: opravljale vzgojnoizobraževalno delo najmanj v obsegu ob-
 veznega programa, spodbujale in organizirale interesno in družbe-
 no aktivnost učencev ter se v ta namen povezovala s starši, delavci
 v organizacijah združenega dela ter občani organiziranimi v druž-
 benih organizacijah in društvih in skupaj s starši in drugimi
 uporabniki v krajevnih skupnostih in občini razvijale širše možno-
 sti za aktivnost učencev, druge mladine in občanov na področju
 izobraževanja, kulture, telesne kulture in tehnične kulture.

V tem srednjeročnem obdobju se bodo dosledno uresničevala
 določila zakona o celodnevni osnovni šoli. V skladu s tem bo pred-
 vidoma na novo vključenih v celodnevno osnovno šolo 10 % učen-
 cev. Večje bo tudi vključevanje učencev v podaljšano bivanje.

Posebna skrb bo namenjena saniranju kadrovske problemati-
 ke v osnovnih šolah predvsem za dvojezično področje.

V obdobju 1981—1985 bodo v skladu s referendumskim
 programom na področju šolstva realizirane investicije: izgradnja
 osnovne šole telovadnico v Puconcih, podružnične osnovne šole v
 Mačkovcih, osnovne šole Prekmurske brigade s telovadnico v
 Murski Soboti (ta telovadnica bo grajena tudi za potrebe osnovne
 šole Edvard Kardelj Murska Sobota in za potrebe občanov) in do-
 graditev osnovne šole Bakovci (brez telovadnice).

Izven referendumskega programa bodo realizirane še nekatere
 manjše investicije za katere se bodo neposredno dogovorile in
 združile sredstva krajevne skupnosti, samoupravne interesne skup-
 nosti in vzgojno-izobraževalne organizacije.

10. 2. 2. Glasbena vzgoja

Glasbena vzgoja je pomemben činitelj v vzgojnoizobraževal-
 nem procesu. V letih 1981—1985 bo vzgojnoizobraževalno delo na
 tem področju usmerjeno v še večje oblikovanje umetniškega
 izražanja (glasbene reprodikcije), razvijanje sposobnosti sprejema-
 nja in vrednotenja glasbenih stvaritev, muzikalnega razvoja na
 področju instrumentalne in pevske vzgoje ter vzpodbujanje razvo-
 ja glasbene ustvarjalnosti.

10. 2. 3. Srednje usmerjeno izobraževanje

Zaradi zadovoljevanja širših družbenih potreb, potreb združe-
 nega dela in osebnih potreb po izobraževanju bo namenjena
 posebna pozornost razvoju srednješolskega usmerjenega izobraže-
 vanja.

V srednjeročnem obdobju bodo na področju usmerjenega izo-
 braževanja organizirane enote posebnih izobraževalnih skupnosti
 ob vseh srednješolskih vzgojnoizobraževalnih organizacijah. Med
 združenim delom in vzgojnoizobraževalnimi organizacijami bodo
 navezani tesnejši stiki, posebna pozornost pa bo namenjena
 izobraževanju ob delu in iz dela. Nadalje bodo izboljšane metode
 dela in učinkovitost vzgojnoizobraževalnega dela ter skupaj z viso-
 košolskimi organizacijami organiziran študij ob delu za ekonom-
 sko, pedagoško, kmetijsko in strojno usmeritev.

10. 2. 4. Delavska univerza

Delavska univerza je izobraževalna organizacija, ki organizira
 in izvaja izobraževanje odraslih. S svojo družbeno in andragoško
 funkcijo je delavska univerza del enotnega sistema vzgoje in izobra-
 ževanja, ki izvaja različne programe za izpopolnjevanje, zlasti za

potrebe dela, samoupravnega ter političnega delovanja delavcev in
 občanov, za potrebe delovanja na področju splošne ljudske
 obrambe in družbene samozaščite ter za zadovoljevanje individual-
 nih potreb človeka.

10. 3. Zdravstveno varstvo

Kot dejavnost posebnega družbenega pomena je zdravstveno
 varstvo pomembna oblika zadovoljevanja skupnih potreb, ki vse-
 stransko vpliva na družbeni razvoj. Zato bo dejavnost na področju
 zdravstvenega varstva v obdobju 1981 do 1985 usmerjena v:

- varstvo pri delu in zmanjševanje odsotnosti z dela,
- hitrejši razvoj osnovne zdravstvene dejavnosti, njeno
 kadrovsko okrepitev, boljšo opremljenost in usposobjenost. Pri
 tem bo potrebno zagotoviti zlasti hitrejši razvoj medicine dela,
 splošne medicine ter splošnega in mladinskega zobozdravstva,
- uvajanje in širjenje zdravljenja in zdravstvene nege obole-
 lih na domu,
- širjenje dispanzerskih metod dela pri izvajanju
 zdravstvenega varstva delavcev,
- povečanje obsega specialističnih konziliarnih storitev v os-
 novni zdravstveni dejavnosti.
- izboljšanje organizacije dela z učinkovitejšim izkorišča-
 njem delovnega časa, materialnih sredstev in znanja.

V skladu s sprejetim referendumskim programom bo do kon-
 ca srednjeročnega obdobja zgrajen kirurški blok pri splošni bolniš-
 nici Rakičan s spremljajočimi objekti.

10. 4. Socialno skrbstvo

Razvoj socialnega skrbstva v občini v obdobju 1981—1985 bo
 temeljil na doseženi stopnji razvoja skrbi za ljudi, ki jim je potreb-
 na socialna pomoč družbene skupnosti. V prvih treh letih planske-
 ga obdobja se predvideva povečanje kroga upravičencev družbenih
 denarnih pomoči. Višina družbeno denarnih pomoči se bo v tem
 obdobju močno približala najnižjim osnovam upravičencev inva-
 lidsko pokojninskega zavarovanja. Tako bodo družbeno denarne
 pomoči kot edini dopolnilni vir zagotovile vsaj minimalno socialno
 varnost vsem upravičencem.

Posebno skrb v načrtovanem obdobju bo skupnost socialnega
 skrbstva posvečala preventivnemu in kurativnemu socialnemu delu,
 katerega osnovni namen bo preprečevanje nastajanja in odprave
 socialne problematike. Naloge iz tega področja dela socialnega
 skrbstva bo izvajal Center za socialno delo na osnovi zakonsko
 predpisanih storitev, vzgojnega svetovanja, zakonskega in predza-
 konskega svetovanja in pomoči posameznikom ter družinam, ki
 zaradi objektivnih in subjektivnih razlogov zaidejo v socialne teža-
 ve.

Na področju investicij se bo pristopilo k izgradnji III. faze
 Doma oskrbovancev v Rakičanu.

10. 5. Kultura

V letih od 1981—1985 bo na področju kulture ena
 najpomembnejših nalog večje vključevanje delovnih ljudi in občanov
 v kulturno življenje ter približanje kulturnih vrednot delovnim
 ljudem in občanom.

Delovanje kulturne dejavnosti bo usmerjeno zlasti na nasled-
 nje:

- zagotavljanje skladnejšega razvoja kulturnih dejavnosti;
- spodbujanje kulturne ustvarjalnosti ter povečevanje dos-
 topnosti kulturnih stvaritev delavcem in občanom;
- smotrnejšo izrabljanje obstoječih zmogljivosti v kulturnih
 dejavnostih in pospešeno sodelovanje kulturnih OZD in kulturnih
 delavcev,
- razvijanje kulturne dejavnosti madžarske narodnosti na
 območju občine,
- razvijanje kulturne dejavnosti Slovencev v Porablju in ra-
 dgonskem kotu ter delavcev na začasnem delu v tujini,
- poglobljanje kulturnega sodelovanja z Madžarsko in
 Avstrijo,
- nadaljnje razvijanje kulturnega sodelovanja s pobrateno
 občino Paračin in uresničevanje dogovorjenega programa ter
- večje regijsko povezovanje.

Posebna pozornost bo namenjena razvoju knjižničarstva. Na
 najbolj ogroženih in pomembnih spomenikih bodo izvršeni var-
 stveni posegi. Pristopilo se bo tudi k urejanju in dopolnjevanju
 stalne likovne zbirke in organiziranju razstav.

	Predel	Štev. stanov.	Leto pripr.
1.	Lendavska ulica 17, 19, 21, 23, 27, 29	299	1981
2.	Staneta Rozmana—Cvetkova ulica 16, 18	32	1981
3.	Stara ul. 7, 13, 15, 17 — Mojstrska ul. 1, 5, 7, 8, 9, 10, 16, 18 blok. kompleks	150	1981—1982
4.	Kidričeva ulica 5	10	1982
5.	Lendavska ulica — jug 8	40	1982
6.	Lendavska ulica—sever 11, 11a, 13, 35 37,39,41,41a, 43	62	1983
7.	Kocljeva — jug 8, 10, 12, 14, 16	127	1983—1984
8.	Arh. Novaka 11, 13, 13a	40	1984
9.	Staneta Rozmana—Gregorčičeva 29, 31, 33	63	1984
10.	Lendavska 20, 22, 24, 26 — Cvetkova — Gregorčičeva	70	1985
11.	Vrtna ulica št. 1 — Mojstrska ulica št. 13	80	1985
12.	Kocljeva ulica 6 b	30	1985

Poleg navedenih predelov bo SIS za cestno in komunalno dejavnost v okviru možnosti pripravljala zemljišča tudi drugih predelov mesta Murska Sobota, kjer je po zazidalnem načrtu predvidena blokovska gradnja.

Za usmerjeno individualno stanovanjsko gradnjo se bo v letih 1981—1985 sporazumno s krajevnimi skupnostmi pripravilo 530 parcel in sicer v: Murski Soboti 150 parcel, Beltincih 43 parcel, Černelavcih 138 parcel, Martjancih 23 parcele, Moravcih 20 parcel, Krogu 20 parcel, Rogašovcih 20 parcel, Bakovcih 39 parcel in v Rakičanu 32 parcel.

Parcele za individualno gradnjo se bodo pripravljale na osnovi sprejetih zazidalnih načrtov, komunalno pa se bodo opremljale v obsegu kot to dopuščajo razmere na posameznem območju. Z letnim programom skupnosti se bo določilo sporazumno s krajevnimi skupnostmi število parcel, ki se bodo pripravljale.

V načrtovanem obdobju si bo SIS za cestno in komunalno dejavnost prizadevala, da se bodo pripravljala in opremljala zemljišča za razvoj gospodarske dejavnosti v občini.

V letu 1981 se bo pristopilo k opremljenju zemljišč v novi industrijski coni, kjer bo potrebno zgraditi kanalski kolektor, vodovod, elektriko, telefonijo, dovozno cesto in premestiti ovinek v Nemčavcih. Stroški komunalne ureditve v industrijski coni bodo znašala cca 63.000.000.—din.

Komunalno se bo opremil pri Slovenijaceste Tehnika in Agroservisu, kakor tudi predel ob Bakovski cesti—Certus. SIS se bo vključevala v pripravljane in opremljanje zemljišč tudi v ostalih predelih mesta in občine.

9. 4. Stanovanjska gradnja

Temeljno izhodišče v usmeritvi razvoja stanovanjske gradnje v letih 1981—1985 je v uveljavljanju novih družbenoekonomskih odnosov, ki temeljijo na sistemu financiranja gradnje stanovanj iz čistega dohodka temeljnih organizacij združenega dela in nadaljevanju družbene pomoči, ki se financira iz dohodka.

Racionalizacija gradnje bo dosežena z boljšo organizacijo gradnje, pravočasnim in kvalitetnim projektiranjem, pravočasnim urejanjem zemljišč, dohodkovnim povezovanjem med izvajalci in vključevanjem pričakovalcev stanovanj na osnovi svobodne menjave dela in sredstev pri planiranju, projektiranju in financiranju stanovanjske gradnje z dosledno uvedbo lastne udeležbe bodisi pri pridobitvi družbeno najemnega stanovanja, nakupu etažnega stanovanja ali gradnji individualne stanovanjske hiše.

V tem srednjeročnem obdobju se bo nadaljeval prehod na ekonomske stanarine, sočasno pa bo potrebno zavarovati življenjski standard občanom z nizkimi družinskimi dohodki in zagotoviti socialno varnost z uveljavitvijo čim realnejšega sistema delnega nadomeščanja stanarin.

Na osnovi sprejete stanovanjske politike v okviru samoupravne stanovanjske skupnosti občine, novega sistema financiranja stanovanjskega gospodarstva in finančnih možnosti se pričakuje, da bo v obdobju 1981—1985 zgrajenih povprečno letno le 380 stanovanj, oz. v petih letih skupno 1.900 stanovanj, od tega 750 ali 39,5 % družbenih stanovanj in 1.150 ali 60,5 % individualnih stanovanjskih hiš.

Poprečna velikost zgrajenih družbenih stanovanj bo znašala 57 kvadratnih metrov, individualnih stanovanjskih hiš pa 90 kvadratnih metrov stanovanjske površine.

Obnova oz. izboljšava standarda obstoječih stanovanj bo izvršena na 150 stanovanjih.

V okviru družbene stanovanjske gradnje bodo zgrajeni tudi potrebni poslovni prostori za deficitarne obrtne dejavnosti osebnih storitev in storitev gospodinjstev.

Realizacija programa je v celoti od izvajanja sklenjenega samoupravnega sporazuma o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti in na osnovi tega sporazuma, oblikovanih sredstev pri samoupravni stanovanjski skupnosti, TOZD in delovnih skupnostih ter od razpoložljivih bančnih virov.

9. 5. Vodno gospodarstvo

V skladu s potrebami družbenoekonomskega razvoja bo vodno gospodarstvo izvajalo program dejavnosti in storitev sprejet s samoupravnim sporazumom o temeljih plana. Območne vodne skupnosti Mura v obdobju 1981—1985, ki med drugim zajema: tekoče vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav ter naravnih korit potokov in reke za ohranitev obstoječega vodnega režima, regulacijo potokov z gradnjo zadrževalnikov zaradi obrambe pred poplavami, nadaljnje izvajanje hidromelioracij, urejanje vodotokov in čiščenje odpadnih voda, zavarovanje rezervatov pitne vode in iskanje novih zajetij tehnološke in pitne vode, racionalizacijo porabe vode ter dokončanje izdelave projektov s pričetkom izgradnje enotnega vodooskrbnega sistema za Pomurje.

Za redno vzdrževanje vodnogospodarskih objektov bo v občini namenjeno v petih letih 78.100.000.—din, od tega 42 % sredstev za vzdrževanje vodnogospodarskih objektov in naprav v splošni rabi, 50 % za vzdrževanje naravnih vodotokov in okoli 8 % sredstev za opravljanje javne službe.

V programu razvoja vodnega gospodarstva na območju Drave-Mure v obdobju 1971—1985 in Projektom melioracij zemljišč v severovzhodni Sloveniji v letih 1978 do 1985 ter materialnimi možnostmi bo v tem srednjeročnem obdobju investirano 99.306.000 din v vodno gospodarstvo občine.

Na območju občine se predvideva izvedba hidrotehničnih melioracij na 1650 ha za pridobivanje novih obdelovalnih površin. V letih 1981—1985 predvideva Območna vodna skupnost Mura naslednje investicije:

	velikost	leto izgradnje
Regulacija Ledave z rekonstrukcijo nasipov v odseku Rakičan—Gančani	6,5 km	81/83
Regulacijsko-ureditvena dela na Veliki Krki s pritoki (melioracije)	2,5 km	82/84
Regulacija Male Krke v območju Domanjševca (melioracije)	2,0 km	1981
Nadaljevanje regulacije Ledave za popolnejše delovanje AK Ledavsko jezero v odseku Pertoča	3,0 km	83/85
Uređitev korita Mure in nasipov v odseku Ižakovci—Melinci zaradi obramb pred poplavami	1,0 km	83/85
Regulacija mejnega odseka Kučnice (Cankova—Fikšinci)	5,5 x 2	83/85

Z realizacijo teh investicij bo dosežena večja izravnava površinskih vodotokov, obogatene bodo vodne zaloge, odpravljeno bo poplavljanje 2.000 ha površin, s pomočjo drenažnega sistema

bo z osuševanjem dosežena še večja zaščita površin pred poplami in pridobljene bodo nove kmetijske površine.

V tem srednjeročnem obdobju bo dan poseben poudarek razvijanju intenzivne izrabe vodnih virov, gradnji primarnega vodooskrbnega omrežja, zaščiti razpoložljivih vodnih zalog in čiščenju odpadnih voda. V interesu za vsestransko vodnogospodarsko ureditev in izrabo reke Mure se bodo nadaljevala prizadevanja za čimprejšnji začetek izgradnje hidroelektrarn na reki Muri.

9.6. PTT promet

Območna IS za PTT promet in delovna organizacija za PTT promet bosta preko popolnejše avtomatizacije telefonskega in telegrafskega prometa, modernizacije in mehanizacije procesa dela ter razširitvijo omrežja poskušale čim bolj približati stopnjo razvoja ptt prometa v občini povprečni razvitosti te dejavnosti v republiki ter zmanjšali razkorak med potrebami in možnostmi zadovoljevanja potreb uporabnikov po ptt storitvah.

Za realizacijo programov razvoja ptt omrežja bo potrebno združiti 379,231.000 din. Od združenih sredstev bo v občini namenjeno 156,731.000 din za naložbe skupnega pomena za celotno Pomurje.

V letih 1981—1985 bodo zgrajeni naslednji pomembnejši objekti: zgradba za avtomatsko telefonsko centralo v Murski Soboti, poštni zgradbi v Rogašovcih in Beltincih, poštno prometni center v Murski Soboti, zgradba za KATC Moravci in za ptt servis v M. Soboti. Nove avtomatske telefonske centrale bodo postavljene v krajih Murska Sobota, Beltinci, Bodonci, Prosenjakovci, Tišina, Moravci, Mačkovci, Gederovci, Grad, Kuzma, Petrcvci, Rogašovci in Šalovci. Vse centrale bodo povezane z ustreznimi prenosnimi sistemi. V Murski Soboti bo postavljena tudi avtomatska telegrafska centrala s kapaciteto 120 priključkov.

9.7. Energetika

Za učinkovito oskrbo občine z električno energijo bo potrebno v planskem obdobju ob dolgoročnem in zanesljivem zadovoljevanju osnovnih potreb po energiji vsem potrošnikom tudi dosledno realizirati sprejete ukrepe racionalnega pridobivanja, pretvarjanja, transporta in porabe energije ter varčevanja in usmerjanja proizvodnje v manjšo porabo električne energije.

V letih 1981—1985 bo poraba električne energije, predvidoma naraščala povprečno letno za 7,5 %.

Za izgradnjo elektrodistribucijskih objektov in naprav bo v petih letih zbrano 139.468.000 din. S temi sredstvi se bo financirala izgradnja oz. rekonstrukcija kablovodov in daljnovodov v skupni dolžini 100 km, postavitev 79 transformatorskih postaj in nizkonapetostno omrežje v dolžini 27 km. Pri investicijskih naložbah bodo zasledovani pogoji zagotovitve enakomernega razvoja vseh področij in prioriteta na območjih transformatorskih postaj, kjer so napetostne razmere najslabše.

Usmerjenost v intenzivnejše koriščenje domačih energetskih virov narekuje intenziviranje programov izkoriščanja hidroenergetskih virov, zato bo v tem srednjeročnem obdobju narejena študija in projekt o možnostih energetske izkoriščenosti reke Mure.

Za zagotovitev zadostnih količin energije ter varstva narave in okolja bo v občini potrebno storiti vse za čimprejšnjo zgraditev plinovodnega omrežja na trasi Križevci — Veržej — Dökležovje — Murska Sobota

9.8. Požarna varnost

Požarnavarnost kot dejavnost posebnega družbenega pomena se bo v tem srednjeročnem obdobju razvijala v skladu z materialnimi možnostmi in potrebami gospodarskega in družbenega razvoja občine.

Obstoječo organizacijo požarnega varstva v občini, katero sestavlja 131 gasilskih društev, bo potrebno še bolj okrepiti predvsem v množičnosti in tehnični opremlitvi ter skozi to obdobje v občinskem središču razširiti polprofesionalno gasilsko službo.

V organizacijah združenega dela kjer tehnologija dela predstavlja posebno požarno nevarnost se bo težilo k ustanovitvi industrijskih gasilskih društev.

V enoten sistem obveščanja in alarmiranja bo v tem obdobju povezanih 38 gasilskih društev v občini, s čimer bo zagotovljena hitra mobilizacija večjega števila enot.

Pri skupnosti za varstvo pred požarom se bo v petih letih z združevanjem sredstev zbralo 43,340.000.— din. Za naložbe v nakup osnovne opreme, vodno reševalne opreme, posebne opreme za reševanje ob razlitju oljnih tekočin, strupov in drugih nevarnih snovi, nabavo gasilskih orodnih vozil in cistern, gradnjo in ureditev prostorov za shrambo tehnične opreme ter soudeležbo pri gradnji vodohramov v krajevnih skupnostih bo namenjeno 21,273.000.— din.

Glede na stopnjo ogroženosti bodo imeli prioriteto pri opremljanju krajevni centri, obmejna in manj razvita gasilska društva ter mestno društvo, s primestnimi društvi, kot enote s posebnimi nalogami.

RAZVOJ DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Razvoj družbenih dejavnosti je dosegel v občini v zadnjem obdobju pomembno rast, vendar še vedno zaostaja za razvojem teh dejavnosti v SR Sloveniji. V letih 1981—1985 se bodo družbene dejavnosti v občini razvijale v skladu s potrebami in interesi delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in občanov v krajevnih skupnostih.

V tem srednjeročnem obdobju bo v družbenih dejavnostih med drugim namenjena večja skrb medsebojnemu povezovanju družbenih in gospodarskih dejavnosti v občini, funkcionalnemu povezovanju v samoupravnih-interesnih skupnostih in med samoupravnimi interesnimi skupnostmi za učinkovitejše zadovoljevanje skupnih potreb, učinkovitejšemu reševanju skupnih nalog, ki presegajo lokalne okvire ter smotrnemu usmerjanju investicijskih vlaganj.

Pri združevanju sredstev svobodne menjave dela v okviru občinskih SIS bo prednost usmerjena v organizirano vzgojo in varstvo predšolskih otrok, ter razvoju zdravstva predvsem splošne medicine, medicine dela ter splošnega in mladinskega zobozdravstva. Prednost v programih družbenih dejavnosti bodo imeli zajamčeni enotni programi, tako kot jih opredeljuje zakon. Ob tem ne bo moč uveljaviti novih programov in dejavnosti, kakor tudi ne zniževati kadrovske oz. večati tehničnih in potrošnih normativov.

Naloge na področju družbenih dejavnosti se bodo izvajale na osnovi sprejetih samoupravnih sporazumov in srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti.

Na posameznih področjih družbenih dejavnosti bo dosežen naslednji razvoj:

10. 1. Družbeno varstvo in vzgoja predšolskih otrok

V obdobju 1981—1985 prehajamo na področju dejavnosti otroškega varstva v nove kvalitete izvajanja družbenih ukrepov za pomoč družini z otroci. Na osnovi zakonskih določil se težišče razreševanja družbene skrbi za otroke prenaša v občinsko skupnost otroškega varstva. Tako se od leta 1981 poleg izvajanja vzgojnovarstvene dejavnosti in investicijske izgradnje prenaša v to skupnost v celoti nadomestilo osebnega dohodka v času porodniškega dopusta za vseh 246 dni, pomoč ob rojstvu otroka in denarne pomoči ter priprava otrok na šolo — mala šola v obsegu 120 ur letno. Posebna skrb se bo namenjala tudi vzgoji in varstvu predšolskih otrok, ki so moteni v telesnem in duševnem razvoju.

Nadaljnji razvoj družbenega varstva otrok v tem srednjeročnem obdobju naj bi potekal v smeri izenačevanja pogojev in približevanja vzgojnovarstvenih dejavnosti vsem otrokom. Poleg vzgoje in varstva otrok v vzgojnovarstvenih organizacijah in varstvenih družinah bo potrebno izvajati tudi vzgojnovarstveno dejavnost za otroke, ki niso vključeni v VVO.

V vzgojnovarstvenih organizacijah in varstvenih družinah bo zagotovljeno varstvo za okrog 2.096 otrok ali 30,1 % vseh otrok v starosti do vstopa v osnovno šolo. Vsi otroci bodo vključeni tudi v 120 urni program predšolske vzgoje, tistim, ki niso vključeni v vzgojnovarstvene organizacije pa bo zagotovljen 80-urni vzgojni program in druge krajše oblike vzgoje.

V okviru skupnosti otroškega varstva je predvidena gradnja naslednjih vzgojnovarstvenih objektov:

Otroški vrtec Lipovci-Bratonci — 2 oddelka, adaptacija osnovne šole;

tedenski koledar

SOBOTA, 14. februar — Valentin NEDELJA, 15. februar — Jovita PONEDELJEK, 16. februar — Julijana TOREK, 17. februar — Aleš

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA

15. februarja ob 16., 18 IN 20. uri hongkongski barvni kinema-ski film: „ZMAJEVA IGRA SMRTI“;
16. in 17. februarja ob 18. in 20. uri ameriški barvni vstavionski film: „ZBODBA O BUDDY HOLLYJU.“

ČRENŠOVCI

15. februarja hongkongski barvni film: „VRNITEV TIGRA.“

LJUTOMER

14. februarja ob 17.15., in 19.30 uri ter 15. februarja ob 17.15. in 19.30. uri ameriški film: „LOVEC NA JELENE.“

LENDAVA

14. februarja ob 17. in 19.30. uri ameriški film: „ALEJA PREKLETSTVA“;
15. februarja ob 10. uri ameriška risanka: „SNEGULJICA IN 7 PALČKOV.“ ter ob 17. in 19.30. uri kanadski film: „UVOD V LJUBEZEN.“

VELIKA POLANA

14. februarja ameriški film: „ČUVAR DIVJINE.“

VERŽEJ

14. februarja ob 19. uri ter 15. februarja ob 15. uri film: „BILO JE NEKOČ NA DIVJEM ZAPADU.“

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

14. in 15. februarja film: „ARTISTI IN MODELI.“

prodam

KOMBAJN ZMAJ 780 — prodam. Lipovci 103, p. Beltinci. M—422
DIANA, letnik december 1978 z dodatno opremo — naprodaj. Ogled po 16. uri: Tibor Horvat, Naselje B. Kraigherja 28. M—423
R—4, letnik 1974, prodam. Informacije: Vaupotič, Titova 15, telefon 22-188. M—425
ORGLA TIGER in ojačevalec Melodija 100 W, prodam. Alojz Kavaš, Bakovci 122/A, p. M. Sobota. M—426
DVE BREJI SVINJI, prodam. Stefan Ftičar, Hotiza 145, Lendava. M—427
OSEBNI AVTO VW 1300, prodam. Sifitar, Šercerjevo naselje 28, Murska Sobota, telefon 23-028. M—428
R—16, letnik 1972, prevoženih 98.000 km, prodam. Domanjko, Radenski vrh 38, Radenci. M—429
ŠKODO 100, letnik 1970, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Jurij Slamar, Grad 201. M—430
125 PZ, letnik 1974 z odlično ohranjenim motorjem, registrirano do maja 1981, prodam za 35.000 din. Karoserija je za delno popravilo. Barbarič, Partizanska 25, Gornja Radgona, telefon (069) 74-005. M—431
KRAVO, staro 6 let, visoko brejo, prodam. Markišavci 34, Murska Sobota. M—433
KOSILNICO ALPINA PRODAM. NASLOV V UPRAVI LISTA. M—434

VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Štefan Sobočan, Janko Stolinik (dopisništvo), Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: Novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokovpisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 300,00 din, polletna 150,00, za inozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch, 47 DM), za delovne organizacije 400,00. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Od 1. 1. 1980 izhaja Vestnik kot poltrednik ob torkih in petkih — Cena posamezne številke 4 dinarje. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

RENAULT — 4, letnik 1976, prodam. Zorica Gospod, Vučja gomila 137, p. Fokovci. M—418
RENAULT — 4, letnik 75, z dodatno opremo, ugodno prodam. Ogled vsak dan popoldne: Korovci 24. M—420
TRAKTOR STEYR 188 in opel rekord karavan, prodam. Beznovci 46, p. Bodonci. M—421
ŠKODO 120 L, staro dve leti, prevoženih 32.000 km, prodam. Ogled po 15. uri: Novak, Tomšičeva 14, M. Sobota. M—435
DVA PRAŠIČA ZA ZAKOL, hranjena z domačo hrano, prodam. Andrej Hozjan, Radomerščak 43, p. Ljutomer. M—436
FORD ESCORD, letnik 1972, ugodno prodam. Anton Maretič, Gaberje 156. M—437
KRAVO, visoko brejo, kontrola A, prodam. Geza Malacič, Kančevci 23. M—438
PRALNI STROJ GORENJE, 10 programov, zelo ugodno prodam. Franc Granfol, Bakovci n. h. M—439
POHIŠTVO ZA SPALNICO in peč na olje, prodam. Stara 22, stanovanje 9. M—440
TELIČKO za pitanje, staro 7 tednov, prodam. Jakiša, Vučja gomila 118. M—441
KRAVO, brejo 7 mesecev, staro 5 let, prodam. Križevci 42 v Prekm. M—442
NSU — ugodno prodam. Janez Svetanič, Sotina 57, p. Rogašovci. Ogled ob nedeljah. M—444
1,07 ha mešanega gozda na Vaneči prodam. Vince Srejš, Kukeč, p. Križevci v Prekmurju. M—445
PUJSKE — stare 8 tednov, prodam. Rakičan 95. M—446
ZASTAVO 750, letnik 75, prodam. Ogled: Satahovci 2. M—447
MIZARSKO ORODJE in skobeljni mizi, prodam. Naslov v upravi lista. M—448
TRAKTOR PASQUALI 994, 30 KS, prodam. Avgust Grah, Grad. M—449
TRAKTOR IMT 553 de lux, s kabinom, dobro ohranjeno, prodam. Vidonci 116. M—449 a
TRAKTOR FERGUSON (angleški) 45 KS, novejši tip, s koso, ugodno prodam. Pečarovi 125. M—451
FORD TAUNUS 12 M, v zelo dobrem stanju, prodam. Berkovci 35, p. Videm ob Ščavnici. Vi—57
WARTBURG, letnik 1975, na novo registriran, nov motor, ugodno prodam. Informacije na železniški postaji v Ljutomeru ali pri Antonu Prijolu, Lahovci 16, p. Ivanjkovci. Vi—59
BIKCA in teličko (300 kg), prodam. Žitkovi 21. M—452
VEČ GOZDNIH PARCEL v Stanjevcih, prodam. Ogled v nedeljo popoldne. Stanjevcji 3, p. Petrovci. M—453
STREŠNO OPEKO BIBER, prodam. Peskovci 26, p. Šalovci. M—454
ELEKTRIČNI in plinski štedilnik, zamrzovalno skrinjo in hladilnik,

zaradi selitve, prodam. Ogled: Partizanska 29. M—455
R—4, registriran do decembra 81, zaradi odhoda v JLA, prodam. Cankarjevo naselje 24. M—456
TRAKTOR 558 IMT s priključki, prodam. Naslov v upravi lista. M—457
KOSILNICO BCS z obračalnikom, v dobrem stanju, ugodno prodam. Ogled vsak dan. Ciril Gerič, Gornja Bistrica 56, p. Črenšovci. M—460
ZASTAVO 750, letnik 1975, dobro ohranjeno, prodam. Trate-blok 4, drugi vhod, števil. 21, Gornja Radgona. M—461
FIAT 124 v odličnem stanju, ugodno prodam. Jože Grilec, Murska Sobota, Tomšičeva 52, telefon 23-332 ali 21-991. M—462
MEDETAŽNO — NEDOGRAJENO STANOVANJSKO HIŠO ob glavni cesti M. Sobota — Rudenci, ugodno prodam. Novak, Štefana Kovača 1, telefon 22-171. M—464
PRALNI STROJ GORENJE BIO, kombinirani štedilnik (elektrika, plin), sesalec in del pohištva, prodam. Istvan Varga, Kocljeva 2, Murska Sobota, od 8. do 10. ure. M—465
GOSTILNO OB CESTI Ljubljana—Celje, dobro vpeljana, zaradi selitve, prodam. Interesenti se naj ogledajo vsak dan popoldne. Naslov v upravi lista. M—OP

kupim

OBRAČALNI PLUG za mali traktor do 18 KS, kupim. Karel Kerčmar, Petrovci 20. M—424
VEČJO POVRŠINO GOZDA (vseh vrst), kupim. Ponudbe poslati na naslov: Štefan Vori, Velika Polana 26, p. Črenšovci. M—467

sobe

MANJŠE STANOVANJE ali garsonjero v Murski Soboti, išče pravničica. Naslov v upravi lista. M—463
GARSONJERO ali enosobno stanovanje iščem. Naslov v upravi lista. M—212
SOBO v okolici Ljutomeru ali Razkrižja, iščem. Plačam po dogovoru. Naslov v upravi lista. Vi—56

zaposlitve

DELAVKO z veseljem do dela v plastični stroki, sprejem. Noršinci 43, p. Martjanci. M—466
OTROKA sprejem v varstvo. Naslov v upravi lista. M—468

razno

DVEINPOL LETI STAREGA PSA — VOLČJAKA PODARIM. Naslov v upravi lista. M—432
OBVESTILO!
Obveščam cenjene stranke, da sem odprla zbirnico za ekspres kemično čistilnico v Kocljevi ulici št. 6. M. Sobota. Marta Hoheger, Bakovci. M—450
VDOVEC, star 48 let, nealkoholik, s šoloobveznim otrokom, brez obveznosti išče žensko, staro do 45 let. Alkoholikarke izključene.

Posedujem manjšo kmetijo na prometnem kraju, preusmerjeno na kmečki turizem. Ponudbe pod „SAMOSTOJNA GOSPODINJA“ na upravo. M—458

Naročniki Vestnika imajo pri objavi malih oglasov in zahval 20 odstotkov popusta

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

Marije Pevec

roj. Jaušovec
iz Pristave pri Ljutomeru

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom ter vsem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, izrekli sožalje, ter darovali vence in cvetje. Zahvala kolektivu Primata iz Ormoža, upravi inšpekcijskih služb iz M. Sobote in Skupščine občine Ljutomer za izrečeno sožalje in darovane vence. Posebna zahvala dobri sosedu Maliki Križaniču za vso pomoč, govorniku za poslovilne besede in duhovščini za opravljeni pogrebni obred.

Žalujoči: VSI NJENI

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je tragično zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Alojz Kovač

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam na kakršenkoli način izrazili sožalje, darovali vence in v tistih težkih dneh sočustvovali z nami.

Ganjeni smo nad izrednim prizadevanjem dr. Borovšaka in osebja kirurškega oddelka soboške bolnišnice, ki so se trudili osem dni in zama poskušali prižgati iskrico upanja. Hvala g. župniku za cerkveni obred, pevcem za odpete žalostinke in ljutomerskemu oktetu, kolektivu Panonije M. Sobota in njegovim ožjim sodelavcem, ki so nam stali vedno ob strani, govornikom za ganljive besede in KS Bakovci. Posebna hvala dobrim sosedom in sorodnikom. Iskreno zahvalo izrekamo uslužbencem DE RC Ljutomer, delavcem RSNZ Ljubljana in UJV M. Sobota ter članom radiokluba M. Sobota in Ljutomer.

Bakovci, 29. januarja 1981

Žalujoči: žena Irma, sinovi Rudi, Emil, z Željko, Dušan z Branko, Vlado z Jasno in vnukinja Tjaška

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka, pradedka in brata

Ivana Zvera

iz Ižakovec

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, zasuli njegov grob z venci in cvetjem. Posebna hvala č. g. duhovniku za opravljeni pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornikom in gasitcem.

Ižakovci, Beltinci, Bučevčevci, Odranci 31. 1. 1981

Žalujoči: žena Ana, sinovi Jože, Ivan, Stanko, Štefan, Martin in Milan z družinami, vnuk Marjan z družino, brata Ignac in Matija z družino

ZAHVALA

Ob boleči, nenadni in nenadomestljivi izgubi naše drage mame, tašče, stare mame, hčerke in sestre

Štefke Maglice

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti, darovali vence in cvetje ali kako drugače počastili spomin na njo. Zahvaljujemo se vsem za izrečeno sožalje, posebno govornikom, pevcem iz Beltincev, godbi iz M. Sobote, gasilcem iz Beltincev, delovnimi organizacijama Rašica TOZD Beltinka, Veletrgovini Potrošnik, poslovalnici Dom ter osebju ušesnega in ginekološkega oddelka soboške bolnišnice.

Neutolažljivi: sin Danilo, snaha Brigita, hčerka Cvetka, zet Ludvik, vnuki Davor, Bojan, Darko in Goran, mama ter ostalo sorodstvo

V Kroju so za novo skladišče

Delovna organizacija Kroj iz Murske Sobotice je bila ustanovljena leta 1962 kot obrtno podjetje s statusom enovite delovne organizacije, kar je še danes. Od takratnih 12 delavcev se je število zaposlenih povzpelo na 87, zato so bili v letih 1971—1976 prisiljeni zgraditi lastne in večje poslovne prostore. Ob zagotovitvi finančnih sredstev jim je to tudi uspelo in nastala je nova zgradba na Cvetkovi ulici, v neposredni bližini mestnega središča. Istočasno pa so v zadnjih letih namenjali posebno pozornost tudi nabavi sodobne opreme in strojev.

Pretežni del je proizvodnja oblačinjenega pohištva, temu pa sledi krojaštvo — to je proizvodnja vseh vrst oblačil po meri in konfekcije. Spričo pomanjkanja obrtnih storitev v soboški občini smo ob koncu leta 1980 uvedli in razširili izdelavo šiviljskih izdelkov. Glede na kvalifikacijsko strukturo in številčno stanje tega kadra, v delovni organizaciji menimo, da v naši regiji ne more biti več pomanjkanja krojaških in šiviljskih storitev, poudarja Karel Ficko, individualni poslovodni organ delovne organizacije Kroj. Ker je bilo povpraševanje po storitvah iz oblačilne stroke čedalje manjše, pripominja, so se tudi v tapetnistvu preusmerili na serijsko proizvodnjo, kar je imelo za posledico, da niso več tipična obrtna organizacija, ampak se upravičeno uvrščajo v malo industrijo.

Tako so se stalno prilagajali tržnim zakonitostim, ki vladajo širom naše republike, celotna trgovska mreža pa je bila vse doslej zelo zainteresirana za kvalitetne izdelke oblačinjenega pohištva in zaščitne konfekcije, po čemer je kolektiv soboškega Kroja posebej

PERSPEKTIVA OBLAZINJENEGA POHIŠTVA — S serijsko proizvodnjo oblačinjenega pohištva so v delovni organizaciji Kroj v Murski Soboti dosegli spodbudne poslovne rezultate tudi v preteklem letu. Tekst in foto: M. Jerše.

znan. Pri tem je treba vedeti, da dobršen del delavcev po vsej SR Sloveniji, glede na specifično delovno področje, nosi posebna oblačila, ki so nastala v Kroju. To so npr. milničniki, cariniki, poštarji in delavci čuvajskih služb, poleg tega pa skrbijo za oblačenje gostinskih delavcev Radenske, Rogaške Slatine, Laškega in še drugih.

Vse to jim je omogočilo, da lahko sedaj z optimizmom gledajo na lanske poslovne rezultate, saj so načrtovane naloge izpolnili, pri nekaterih pokazateljih pa jih tudi občutno presegli. Tako so v primerjavi z letom 1979 skupni prihodek povečali za 25 odstotkov, doseženi dohodek je višji za 29 odstotkov, sredstva za ustvarjeno akumulacijo pa se bodo po trenutnih ocenah dvignila za 40 odstotkov. To dokazuje, da vloženi trud zaposlenih v soboškem Kroju v prvem stabilizacijskem letu ni bil zaman. Zato zatrjujejo, da bodo vložili še več naporov, kako bi čimprej prebrodili določene težave, v katerih so se znašli. To velja zlasti za položaj obrtni in manjši serijski proizvodnjo, ugotavljajo v Kroju. Spričo dejstva, da niso izvoznik in proizvajajo le za domače tržišče, kjer je plačilno sredstvo dinar, seveda ne razpolagajo z devizami, ki so odločilnega pomena za nabavo reprodukcijskega materiala. Zato pričakujejo, da bo s posebnimi ukrepi omogočena enakopravna nabava surovin, od katerih so še posebej odvisni.

Kot ugotavljajo, je prodaja oblačinjenega pohištva dokaj težavna, saj gre za dražje proizvode oziroma za proizvode trajnejše vrednosti, ki se v glavnem prodajajo s pomočjo potrošniškega posojila. Ob nabavi pa trgovska mreža zahteva stoodstotno kritje z eno od oblik kreditiranja. Delovna organizacija Kroj pa s takšnimi finančnimi sredstvi zaenkrat ne razpolaga, zato so izključno odvisni od razpoložljivih sredstev banke. Teh pa za zdaj še ni. Navzlic temu pa upajo, da bodo naleteli na razumevanje in dobili potrebna sredstva, da ne bi prišlo do zastojev v proizvodnji, kar bi imelo trajnejše posledice zlasti pri proizvodnji oblačinjenega pohištva.

Navzlic temu pa smejele načrtujejo tudi v tem srednjeročnem obdobju. V planu je med drugim zapisano, da bi do leta 1984 zgradili večje skladišče, brez katerega ne bodo mogli več normalno poslovati. Če le tri dni zastane prodaja oblačinjenega pohištva, morajo četrty dan prenehati z delom, ker so na sedanji lokaciji že močno utesnjeni. Zato bi naj novo skladišče postavili v eni izmed industrijskih con v Murski Soboti.

M. Jerše

Ne, tokrat pa vam z obiska v Odrancih res ne bom ponavljal tega, o čemer ste, domnevam, že slišali. Nič se torej ne bom razpisal o šolski prostorski problematiki, prav tako ne bom znova navajal, da je to največja panonska vas, da so svojačas bili Odrančani znani po izdelovanju kaše. Pustimo to!

V Odrancih se čas ni ustavil

MLINAR IN ČEBELE

Nekje sredi Odranec stoji mlinsko poslopje Jožeta Balazica. Stroj poganja električna, in zato mlin nemoteno obratuje. Ko so mlinski žlebovi polni in imajo drobilci „polna usta“, tedaj se mlinar lahko za nekaj časa umakne od strojev in odide v priročno mizarstvo delavnico. V njej so vsa nujno potrebna mizarstva orodja, tudi skobelna miza. V času, ko sem se mudil v mlinu, se je Jože ubadal s panji. Da, prav ste prebrali: čebeljimi panji! Ob rednem mlinarskem delu jih je naredil kak ducat. Nekaj zase, delež v njih pa ima tudi Alojz Cigan, nekdanji avtoprevoznik iz Odranec, ki pa se zdaj veliko ukvarja s čebelarstvom. No, v mlinu, pri sestavljanju panjev, sem srečal, najbrž po naključju, tudi Franca Mariča, ki sem ga skupaj s sovaščanom tudi ujel na filmski trak. Morda pa se bo tudi on navdušil za gojenje medonosnic. Takih, ki oživljajo čebelarstvo tradicijo, je v Odrancih vse več.

MAKADAM, KAJ JE TO?

Odranci so zelo gosto naseljen kraj, saj so meje med posameznimi domačijami zelo ozke. Sicer

pa ljudje žive brez pregraj; v vasi je dobro razvita sosedska pomoč, ki se nenehno izpričuje, na primer, če kateri izmed vaščanov zaide v nesrečo, pa tudi sicer si ljudje pomagajo pri delu. Lahko bi celo govorili o neke vrste nefomalnih delovnih skupnostih. Ljudje torej niso odtujeni, zavedajo se, da so drug drugemu še kako potrebni.

Ta povezanost je zelo spodbujajoča, saj se izpričuje tudi ob akcijah, ki koristijo celotni vasi. Vzemimo na primer asfaltiranje ulic! Vsi so bili za to, da makadam čimprej izgine in ga prekrije asfalt. Žal pa so tudi v Odrancih ravnali napak (tako delajo v vseh vaseh!), ko pred modernizacijo cest niso napeljali kanalizacije.

Zategadelj so zdaj vaše grabe polne odpadne vode, saj nekatera gospodinjstva še nimajo urejenih greznic.”

LETOS TRANSFORMATORI

„Potrebe Odrančanov so vsak dan večje,” so mi pripovedovali vaščani, s katerimi sem se pogovarjal. „Seveda, kanalizacija je tudi potrebna, še bolj pa močnejša električna napetost. Imamo sicer dva transformatorja, toda še zdaleč ne zadostata za številne porabnike

električne energije in je zato ta slaba, ponekod, na primer na koncu vasi, pa povsem zanič; luči komajda brijo, električni motorji pa se ne obrnejo. Letos bomo zgradili dva transformatorja in za to investicijo pripevali večji del sredstev sami. Tako bomo pospešili rekonstrukcijo omrežja, drugače bi letos (brezplačno) dobili le eno trafo postajo. To pa bi bilo toliko kot nič.”

Zgovorni so ti Odrančani! Pa delavni tudi! Kot primer za to navajam gasilce. Prebivalci te vasi v bližini naselja nimajo kaj prida zemlje, ampak celo po 10 in več kilometrov proč. So taki, ki obdelujejo polja celo v okolici Murske Sobotice. Ko so se pred časom odločali, kje zgraditi gasilski dom, ni bilo treba dvakrat reči, kje; zavozili bomo vaško mlako in tam postavili zgradbo. Kmalu so zabrnili traktorji in zamočvirjen teren je postal primerno gradbišče. Hvaležni so tudi lastniku sosednjega zemljišča, ki je žrtvoval (podaril) nekaj kvadratnih metrov svoje zemlje.

Z ramo ob rami pa bodo tudi v naslednjih mesecih, saj bo treba gasilski dom zgraditi v najkrajšem času. To jim bo uspelo, kajti med vaščani je veliko zidarjev in drugih strokovnjakov.

VEČ INVESTICIJ

Odrančani bodo letos veliko pridobili. Potem ko bo gasilski dom nared, bodo vanj preselili gasilsko opremo in tako dobili prostore v stari orodjarni, ki bo potlej zbiralnica z mleko. Letos bo v vasi gradila tudi temeljna združna organizacija, in sicer večje skladišče. Graditi nameravajo tudi člani vaškega športnega društva, kajti slačilnice in sanitarni prostori so na nogometnem igrišču več kot potrebni. Kaže pa, da bodo zidarski oder postavili še ob združnem domu, da bi tako nadaljevali z gradnjo prizidka, ki je potreben kot pomožni prostor za nastopajoče na odru. Vse kaže, da bo v tej zimski sezoni na prizorišču v dvorani dokaj živo, saj kulturno društvo, odkar so izvolili novo vodstvo, ne živetari več, prav tako pa tudi mladina večkrat pokaže, kaj je sposobna. Udeležuje se zlasti na kulturno-zabavnem področju; tako imenovani veseli večeri so kaj pogosti, festival zabavnih melodij „Odranci 19.” pa je že tradicija, ki seveda še ne bo izumrla. Ko pa je za zabavno glasbo in nastopajoče instrumentalne in vokalne izvajalce tako veliko zanimanje.

Š. SOBOČAN

Andrejci pred pomladjo

Prebivalci Andrejec so pridni ljudje, skrbijo, da so vse kmetijske površine skrbno obdelane. Tam, kjer ne more vsega dela opraviti vsak sam, mu pomagajo sosedje. Prebivalcev je v tej slikoviti gorički vasi le okrog tristo, vendar jih je nekaj na začasnem delu v tujini, kar 60 pa se jih vozi na delo v Mursko Sobotico. Takrat, ko so doma, radi primejo za delo na kmetijah, pa tudi pri vaških akcijah skoraj nikoli ne zatajijo. Dobre spodbude so potrebne

zadovoljni, zato ga zaradi nizkih cen vsako jesen skoraj polovico zgnije. Žal jim je za to, ker vedo, da industrija lahko tudi streseno sadje koristno uporabi.

Še na nekaj so spomnili — v tem obdobju se vsi zavzemamo za to, da bi zagotovili čim več hrane, to pa lahko dosežemo le s sodobnim kmetovanjem. V mislih so imeli nekakšen regres pri nakupu nafte za kmetijske stroje. Ni vseeno, če nekdo rabi to iskano gorivo za obdelovanje ali za

imeli prihodnje leto spet referendum in se odločali o uresničevanju nalog v srednjeročnem obdobju.

Pri gradnji vaško-gasilskega doma so prizadevno sodelovali starejši in mlajši, zato skrbijo za njegovo vzdrževanje. Kmalu bo večji, pravijo. V načrtu imajo prizidek. Ko bodo dela dokončali, bodo imeli kulturno dvorano za okrog 150 ljudi, kar bo, po njihovem mnenju, za prihodnja leta dovolj. S prostovoljnimi delom in prispevki bodo dela precej pocenili.

Andrejčani z vodstvom martjanske krajevne skupnosti dobro sodelujejo, saj je njihov sovaščan Jože Gergar podpredsednik sveta. Kot nam je povedal, bodo morali največ pozornosti posvetiti posodobitvi ceste Andrejci—Križevci. V andrejski katastrski občini bodo morali poskrbeti za okrog dva kilometra, s Križevčani pa se dogovarjajo za ostali del. Jože je optimist. Ko so lansko leto urejali del ceste, so ljudje z veseljem prišli za delo, ker so vedeli, da delajo tudi zase. Kar 120 prostovoljnih delovnih ur na hišno številko, medtem tudi nekaj prevozov.

Razširitev ceste od Törkovega do Lutarjevega brega in poznejše asfaltiranje, je še vedno v ospredju, vedno glasneje govorijo na sestankih o telefonu, saj je interesentov že nad dvajset. Bili bi zadovoljni, če bi imeli v tem času v vasi vsaj enega.

GASILCI IN MLADINA

Gasilci v Andrejcih ne tarnajo. Dom je urejen,

opreme je precej, le nekaj cevi bi še rabili, za motorno brizgalno in kombi pa so že v minulem obdobju odšteli precej skrbno zbranega denarja. Očitno pa bodo morali več pozornosti posvetiti mladim, ki se navdušujejo

Jože Gergar, človek s številnimi funkcijami.

za gasilstvo. Mogoče bi lahko ustanovili pionirsko ali mladinsko desetino. Mladih je dovolj, le spodbujati jih bodo morali.

Mladina v kraju je precej aktivna. Pri pripravljanju proslav mladi nikoli ne zatajijo, na prostovoljnih delovnih akcijah pa so bili med prvimi. Več dogovorov in spodbud bo potrebnih, saj imajo že med osnovnošolci veliko takih, ki so veseli, če lahko opravijo kakšno delo tako vestno kot starejši.

Še nekaj so obljubili ob koncu — ženske bodo v tem goričkem kraju tudi v prihodnje tako aktivne kot v minulih letih, ko so bile nekaterim celo vzornice.

Janko Stolnik

Vaško-gasilski dom v Andrejcih skrbno vzdržujejo, kmalu ga bodo razširili, ob njem pa so že postavili transformator.

PRI KMETOVANJU SO ŠE PROBLEMI

Za sodobno kmetovanje so potrebni stroji, urejene pa morajo biti tudi tržne razmere, posebno pri prodaji živine, bolj neodvisni bi radi bili in prodajali tisti delovni organizaciji, ki jih materialno bolj spodbuja. Tudi s prodajo sadja niso

prevoze. Kako rešiti ta problem?

PRECEJ NAČRTOV — DOSTI USPEHOV

Največ uspehov so v Andrejcih dosegli pri urejanju in posodobitvi cest. Za te naloge plačujejo krajevni samoprispevek, vendar se počasi izteka, zato bodo